

Review&Herald®
PUBLISHING ASSOCIATION

WE

VAHE HONGOFULU MOE
MEA'OFA NGAahi
FAKAKAUKAU LOTU

WORSHIP
2022

MANAVAHÉ KI HE 'OTUA, PEA 'ATU 'AE
FAKAMĀLŌ KIATE IA; HE KUO HOKOSIA
'AE FEITU'ULA'Ā 'O 'ENE FAKAMAAU: PEA HŪ
KIATE IA NAA NE NGAOHI 'AE LANGI, MO
E MĀMANI, PEA MO E TAHİ, MO E NGAahi
MATAVAI 'OE NGAahi VAI. (FAKAHA 14:7)

Seventh-day
Adventist Church™

South Pacific

TONGAN EDITION

Learn more about

ADVENTIST STEWARDSHIP MINISTRY RESOURCES

Head over to our page about
Promise (Regular Offerings):

STEWARDSHIP.AVENTIST.ORG/PROMISE-OFFERINGS

GOD FIRST
ADVENTIST STEWARDSHIP MINISTRIES

SUBSCRIBE TO OUR DYNAMIC
STEWARD MAGAZINE /
NEWSLETTER:

gcstewardship@gc.adventist.org

ACKNOWLEDGEMENTS

COPYRIGHT

Copyright © 2022

General Conference of the Churches of Seventh-day Adventists®. All rights reserved. Published by Review and Herald® Publishing Association.

AUTHOR

Aniel Barbe

DESIGN AND LAYOUT

Johnetta B. Flomo

Jacinda Turnbull

COPY EDITOR

Sandra Blackmer

EDITORIAL ASSISTANT

Alan Hecht

IMAGES

gettyimages.com

DIVISION COLLABORATORS

William Bagambe, ECD

Josanan Alves, Jr., SAD

Jallah S. Karbah, Sr., WAD

Vladimir Petrovich Romanov, ESD

Mundia Liywalii, SID

Amir Ghali, MENA

Ioan Câmpian Tatar, EUD

Julian Archer, SPD

Julio Mendez, IF

Roberto Herrera, IAD

Jibil Simbah, SSD

Andy Chen, CHUM

NakHyung Kim, NSD

Zohruaia Renthlei, SUD

Michael Harpe, NAD

Maureen Rock, TED

PERMISSION

This material may be translated, printed, or photocopied "as is" by Seventh-day Adventist entities without obtaining additional permission. Republished documents must include credit: Stewardship Ministries of the Seventh-day Adventist Church.

BIBLE VERSION

Holy Bible, New International Version®, NIV® Copyright ©1973, 1978, 1984, 2011 by Biblica, Inc.® Used by permission. All rights reserved worldwide.

GENERAL CONFERENCE CONTACT SOUTH PACIFIC DIVISION CONTACT

12501 Old Columbia Pike

148 Fox Valley Rd, Wahroonga

Silver Spring, MD 20904

NSW 2076, Australia

[✉ gcestewardship@gc.adventist.org](mailto:gcestewardship@gc.adventist.org)

[✉ dianesamani@adventist.org.au](mailto:dianesamani@adventist.org.au)

[🏡 stewardship.adventistchurch.com](http://stewardship.adventistchurch.com)

PRINTING

Signs Publishing®, Australia

Nicobar pigeon
Solomon Islands

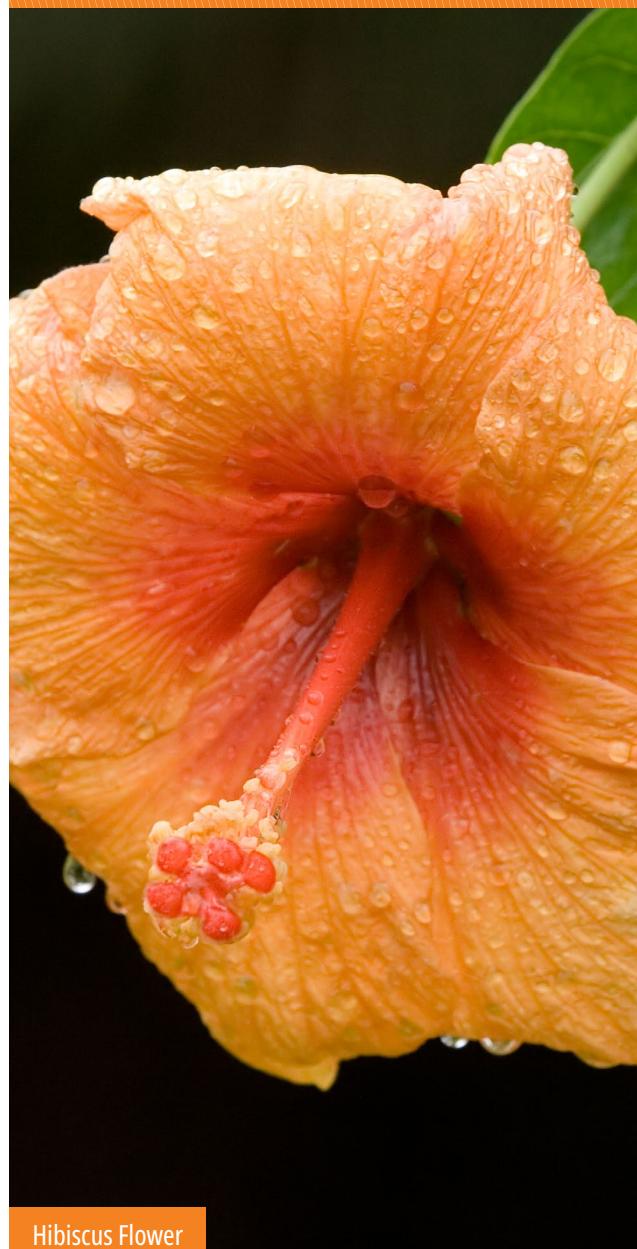
TABLE OF CONTENTS

ADVENTIST STEWARDSHIP MINISTRY RESOURCES	2
ACKNOWLEDGEMENTS	3
NGAAHI VITIO VAHEHONGOFULU MOE ME'A'OFA	6
KOEHA, 'OKU TALA'OFA MAI (REGULAR OFFERING)?	8
ME'A'OFA 'OKU PALANI FAKATAHA'I	10
THIRTEENTH SABBATH OFFERINGS 2022	10
ONLINE TITHING IN PAPUA NEW GUINEA	11
FOREWORD	12
SANUALI	13
FEPUELI	19
MA'ASI	24
THE GIVING EQUATION	29
ONLINE GIVING IN THE SOLOMON ISLANDS	30
'EPELELI	31
WHERE DO WE BRING OUR TITHE?	35

STEWARDSHIP WEEK OF REVIVAL 2022	36
ME	39
FIJI MISSION M-PAiSA APP	44
FULTON ADVENTIST UNIVERSITY COLLEGE	45
SUNE	46
FREE BOOK: LERATO AND HER MONEY QUESTIONS	51
SIULAI	52
'AOKOSI	58
DYNAMIC STEWARD MAGAZINE	63
SEPITEMA	64
'OKATOPA	69
NOVEMA	75
GOD FIRST MONTHLY NEWSLETTER	80
TISEMA	81
ABOUT THE AUTHOR	87
READINGS INDEX	88

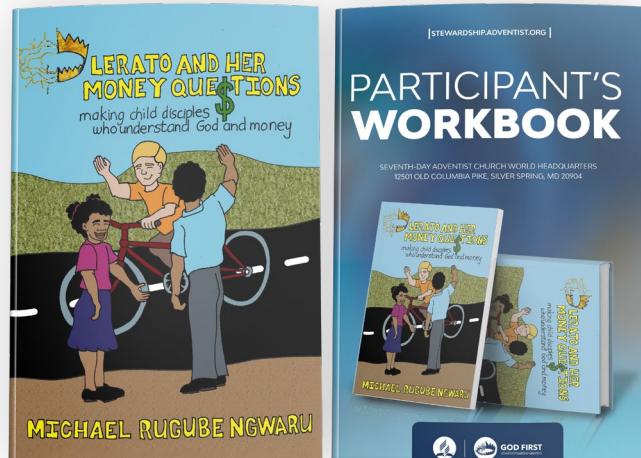
Hibiscus Flower
Niue

WEEKLY TITHE AND OFFERINGS DEVOTIONAL VIDEOS

The *Tithe and Offerings Devotional Videos* are a weekly production of the Stewardship Ministries department with the intention of assisting every church member prepare for total worship. The content is both instructional and inspirational. These videos can be presented before the offertory appeal and also shared on social media platforms.

LERATO AND HER MONEY QUESTIONS: MAKING CHILD DISCIPLES WHO UNDERSTAND GOD AND MONEY—BOOK AND PARTICIPANT'S WORKBOOK.

Following the example of the Master Teacher, Michael Ngwaru creatively uses stories to share stewardship life's lessons with kids. His book addresses creating and managing wealth to grow disciples for God's kingdom. The *Participant's Workbook* by Johnetta B. Flomo motivates young disciples to reflect, analyse, and draw conclusions in a joyful and thought-provoking experience that naturally increases receptivity and internalization of values. These two, the book and workbook, can be used during family worship, promoted and studied in churches during children's Sabbath School programs, or used as textbooks for elementary and middle school students.

FIND OUT MORE ABOUT THE BOOK HERE: <https://stewardship.adventist.org/ebooks>

DOWNLOAD THE E-BOOK HERE:

[https://stewardship.adventist.org/lerato-and-her-money-que\\$tions-ebook.pdf](https://stewardship.adventist.org/lerato-and-her-money-que$tions-ebook.pdf)

GOD FIRST MILLENNIAL VIDEOS

The *God First* video series was developed to help people connect with God, providing them a living experience of trust in Him. They are devised to answer questions about tithes and offerings that may still be in the minds of some members. They may be freely translated into other languages.

Download the videos: <https://stewardship.adventist.org/god-first-video-series>

NGAAHI VITIO VAHEHONGOFULU MOE ME'A'OMA

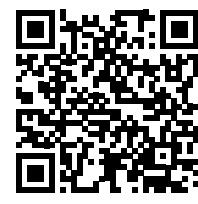
FAKAHINOHINO FAINGOFUA

‘E malava pe keke ngaue’aki ‘a e ngaahi fo’i vitio taki miniti ‘e 2 ko’eni (taki taha ‘i he ngaahi Sapate ‘e 52 ‘o e ta’u) ‘aki ‘a ho’o ngaue ‘aki ‘ae ngaahi founga ko’eni.

- Hulu’i ‘ae ngaahi fo’i vitio ‘i Falelotu kimu’a ke tanaki ‘a e me’ao’ofa.
- ‘Oku ‘ikai ke ‘asi ‘i he ngaahi vitio ko’eni, ‘a e fakakolekole pea moe lotu fakatapui ‘o e me’ao’ofa, ka ‘oku tuku atu pe ia ke toki fai ‘ehe tokotaha ‘oku ne fatongia ‘aki ‘a e ui ‘o e taimi ke tanaki ai ‘a e me’ao’ofa.
- Ko e ngaahi vitio ko’eni, ‘oku malava pe ia ke hulu’i ‘i ha ngaahi fakataha’anga pe, hange koe fakataha fakakonifelenisi, polokalama ‘a e kau talavou, ngaahi ‘apitanga, poate fakasiasi, uike lotu ‘a e Potungaue Tauhi moe ha pe, ha ngaahi fakataha’anga.
- Koe ngaahi vitio ko’eni, ‘oku ‘i he lea fakapilitania, ka ‘oku fakangofua atu heni, ki he ngaahi Tivisone moe ngaahi Iunioni, kenau malava ke liliu ki he lea ‘oku ngaue’aki ‘iho nau ngaahi feitu’u takitaha.
- Koe ngaahi fo’i vitio ni katoa, ‘e malava ke tukuatu kinautolu fakafounга ‘i ha kole mai meihe ngaahi Tivisone moe ngaahi Iunioni, ‘o ‘ikai ha totongi.
- ‘E fiema’u ke fakahoko kihe kau Faifekau Fakakolo, moe kau Talekita ‘o e ngaahi Potungaue Tauhi, ‘a e founga ke ngaue’aki mo vahevahé atu ‘a e ngaahi fo’i vitio ni, kimu’a ke nau ngaue’aki ‘iho nau ngaahi Siasi, pea toki tanaki ‘a e me’ao’ofa!
- Koe fehokotaki’anga eni ‘e malava ke ma’u mei ai ‘a e ngaahi fo’i vitio: <https://stewardship.adventist.org/2022-offertory-videos>

“THE HAPPIEST PEOPLE ON EARTH ARE THE PEOPLE WHO HAVE DISCOVERED THE JOY OF GIVING.”
~UNKNOWN

Bird of Paradise
Papua New Guinea

KIMU'A KE LAU 'A E TOHI NI, 'OKU FIEMA'U IA KEKE 'ILO:

Koe laine 'eni teke ma'u mei ai 'a e tohi ko'eni, "Koeha, 'oku tala'ofa mai?" 'Ilo'i 'a e ngaahi tefito'i mo'oni 'oe 'uhinga, taumu'a, potupotu tatau mo honau fakahokohoko. <https://stewardship.adventist.org/promise-offerings>

KOEHA, 'OKU TALA'OF A MAI (REGULAR OFFERING)?

- Koe hingoa 'oku ngaue 'aki ki he me'a'ofa makehe 'oku te tukupa ke foaki ma'upe (kehe eni ia meihe me'a'ofa foaki tau'ataina), 'aia 'oku,
- foaki ma'upe, 'o fakatatau ki he taimi 'oku ma'u ai ('ete vahe).
- fakatefito he lahi 'ete vahe (faka-peseti).
- Foaki ma'upe, 'o fakatatau moe lahi na'a te 'osi tala'ofa/fuakava kete foaki (2 Kolinito 9:7).
- 'Oku foaki fakapeseti 'o fakatatau ki he lahi 'o 'ete vahe (1 Kolinito 16:1; Teutalonome 16:17).
- 'Oku fili tau'ataina pe 'a e tokotaha foaki, pe koeha 'a e lahi 'oku ne tala'ofa ke foaki. (Tali lelei ha fa'ahinga fakapeseti pe).
- 'Oku hange pe 'a e mahu'inga 'o e foaki ko'eni, koe vahe hongofulu. (Malakai 3:8-10).
- Ke foaki ma'upe, he taimi 'oku ma'u 'ete vahe (Lea Fakatata 3:9).
- 'Ikai ke fiema'u 'a e me'a'ofa ko'eni, kapau 'oku 'ikai ma'u ha'ate vahe. (2 Kolinito 8:12).
- Ke foaki 'eni, hili pe hono foaki 'ete Vahehongofulu pea kimu'a kete fai ha ngaahi fakamole kehe. (Lea Fakatata 3:9; Matiu 6:33).

KE TOE KI'I LAHI ANGE:

'Ia Malakai 3:8-10, 'oku 'omai mahino ai 'a e faiatau 'a e founiga ko'eni, moe founiga 'oku foaki 'aki 'ae vahe hongofulu moe me'a'ofa. 'Oku 'omai hen'i 'ae me'a 'e tolu 'oku faiatau ai 'ae ongo foaki ko'eni: (1) taimi (foaki he taimi 'oku ma'u ai 'ete vahe), (2) hoatatau (foaki 'o fakatatau kihe lahi 'o'ete vahe), (3) fakahoko (ke 'ave ma'upe 'ae foaki ni, kihe fale tuku'anga koloa).

'Oku poupou'i foki 'e Ellen G. White 'a e faiatau 'oe founiga ni moia 'oku ngae'aki kihe foaki 'oe vahehongofulu moe me'a'ofa — ke fakatatau kihe lahi 'oia 'oku te ma'u mai. "I he Folofola, koe founiga foaki 'oe vahehongofulu moe me'a'ofa, ('oku tatau pe moe founiga foaki ko'eni) 'aia 'e fakatatau pe kihe lahi 'oia 'oku te ma'u mai. Koia ai, 'e faikehekehe 'ae lahi 'aia 'e foaki 'ehe tokotaha kotoa". —*Counsels on Stewardship*, p. 73.

'Ihe 'ene fakamatala 'e taha, 'oku ne pehe ai, koe foaki ko'eni, hange pe koe vahehongofulu, koe konga ia ""o hoto fatongia." Pea 'oku fenapasi pe 'eni moia 'oku 'omai 'ia Malakai 3:8-10. Pea 'oku ne 'omai 'ae fakakaukau ko'eni, 'o pehe, "Koe foaki ko'eni, 'oku 'ikai fakafalala ia 'iha fo'i ongo pe. Kuo 'osi 'omai 'ehe 'Otua, 'a e fakahinohino pau felave'i, moe fa'ahinga foaki ko'eni. 'Oku ne 'osi 'omai 'ae tu'utu'uni pau, felave'i moe foaki 'oe vahehongofulu moe me'a'ofa, koho tau fatongia totonu ke fai. Pea 'oku Ne finangalo, ke tau tauhi ma'u kiai." —*Counsels on Stewardship*, p. 80.

FAKATATAU 'A E VAHEHONGOFULU, TALA'OMA, MOE NGAALI FOAKI TAU'ATAINA

FA'AHINGA / ME'A'OMA	VAHEHON- GOFULU	TALA'OMA	FOAKI TAU'ATAINA
Foaki Ma'upe	Fakafalala he lahi 'o 'ete vahe	Fakafalala he lahi 'o'ete vahe	Foaki Totoholo
Founiga	Fakatatau ki he lahi 'o 'ete vahe	Fakatatau ki he lahi 'o 'ete vahe	Fakatatau kihe ongo'i 'a hoto loto
Fatongia Pau	Kihe Kotoa 'oe Mo'ui	Kihe Kotoa 'oe Mo'ui	Fakatatau ki he kouna kita 'ehe Laumalie
Fakapeseti	Tu'utu'uni'i 'ehe 'Otua (10%)	Fili pe, 'ehe Tokotaha lotu (____%)	'Ikai kau eni, kiai
Faingamalie ke toe Liliu e Fakapeseti	'Ikai	'Io	'Ikai kau eni, kiai
'Ave Ki Fe'ia?	Fale Tuku'anga Koloa	Fale Tuku'anga Koloa	Feitu'u 'e fili 'ehe Tokotaha Foaki
Kohai 'Oku Iku Kiai 'ae Foaki ni?	Fakakolo, Fakavahe moe Fakavaha'a Pule'anga	Fakakolo, Fakavahe moe Fakavaha'a Pule'anga (Fokotu'u fakakaukau pe)	Ke Fili pe 'e he Tokotaha Foaki

ME'A'OFA 'OKU PALANI FAKATAHA'I

USED IN SPD'S ISLAND FIELDS

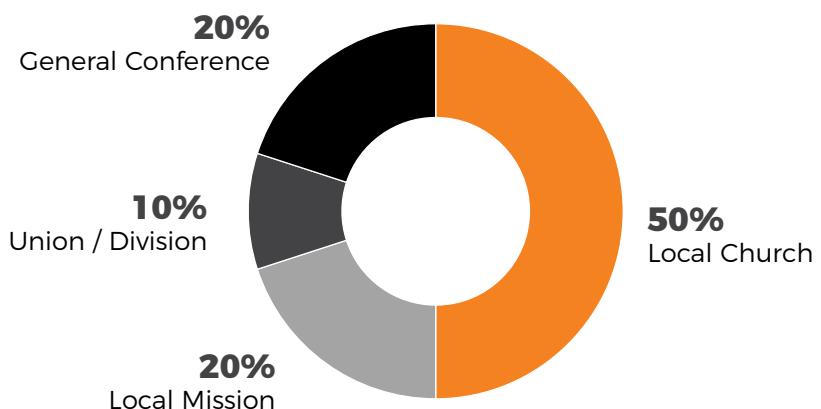
"KE FOAKI 'E HE TANGATA TAKI TAHĀ 'O HANGE KOIA KUO PAU HONO LOTO KIAI, KAE 'IKAI 'I HE MAMAHİ, PE 'I HONO PULE'I: HE 'OKU 'OFA 'A E 'OTUA KI HA FOAKI FIEFIA." (2 KOLINITO 9:7).

'Oku 'iai 'a e fa'ahinga palani me'a'ofa 'e tolu, 'oku ngae fakamamani lahi 'aki 'e he Siasi 'Ahofitu Teuteu Atu Ki He Ha'ele 'Angaua. Koe **ME'A'OFA 'OKU PALANI FAKATAHA'I** ko'eni, na'e paloti'i ia 'o paasi, 'i he Kosilio Fakata'u 'o e ta'u 2002, hili ia hono fokotu'u mai mei he Fakataha Fakata'u 'a e Potungaue Tauhi, 'i he ta'u 2001.

'Oku hanga 'e he founiga ko'eni, 'o tokoni'i kotoa 'a e ngaahi tu'unga kehekehe 'o e Siasi, 'aki 'a hono fakahū 'a e pa'anga kotoa 'oku tanaki, kihe feitu'u pe tanaki'anga pe 'e taha.

Ko e pa'anga kotoape kuo tanaki, 'e tufaki ia 'o fakatatau moe founiga, kuo 'osi fakamafai'i 'e he Tivisone takitaha, ke nguae'aki, kae fakatatau kihe ngaahi fakapeseti ko'eni: 50% ma'ae Siasi Fakakolo; 20% ma'ae Konifelenisi Lahi, ki he nguae fakalotu; 10% ki he Iunioni Fakafeitu'u moe 20% ki he Misiona fakafonua ki hano fakalahi 'o e nguae, 'i he ngaahi feitu'u fakakolo.

Koe ngaahi Tivisone 'oku nau nguae 'aki 'a e founiga palani ko'eni, 'oku nau lolotonga fakakau atu kiai 'a e: ECD, ESD, IAD, NSD, SAD, SID, SPD (Ngaahi 'Otu Motu), SSD, SUD, WAD.

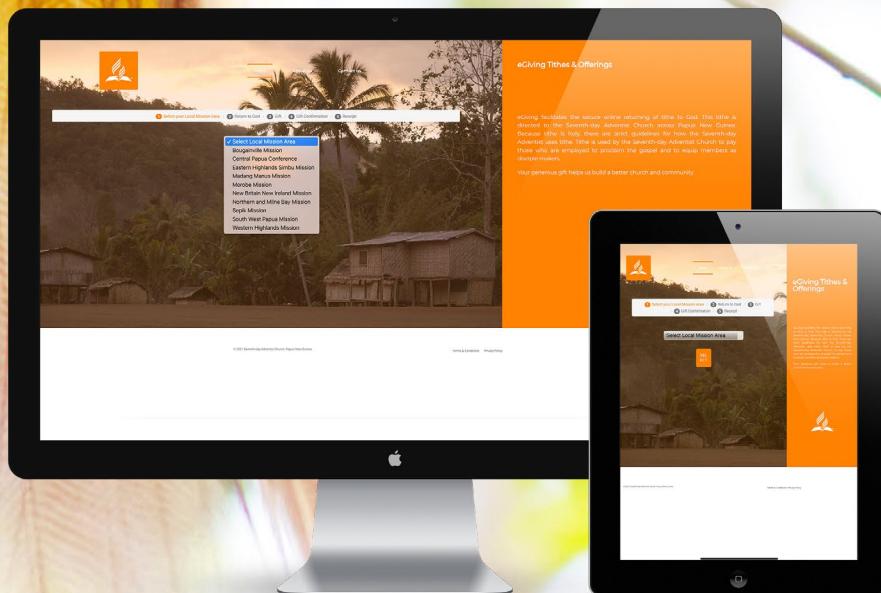
THIRTEENTH SABBATH OFFERINGS FOR 2022

First Quarter	Southern Asia-Pacific Division	Ma'asi 26
Second Quarter	Southern Africa-Indian Ocean Division	Sune 25
Third Quarter	South American Division	Sepitema 24
Fourth Quarter	South Pacific Division	Tisema 31

ONLINE TITHING NOW AVAILABLE FOR PNG

You can securely return your tithe on the internet from your computer or phone. Thank you for your faithfulness to God and His mission.

Visit giving.adventist.org.pg

FOREWORD

The 2022 offertory devotional readings invite us to revisit our call to worship the true God, which is at the core of the three angels' messages (Revelation 14:6-13).

Our common enemy often diverts us from acceptable worship by enticing us into destructive relationships with money and material resources. He suggests sources other than God as the provider of resources, insidiously recommending practices that violate God's instructions for creation and management of wealth. These ways of acquiring and using resources conflict with our identity as stewards. As a result, many believers are trapped in a situation of dual allegiance, where money is competing with God for worship (Matthew 6:24).

The weekly reflections in this booklet aim at empowering us to resist these deceptive schemes. Each passage uncovers a new reason for us to worship God with our resources. Some of the motives explored are God the Creator; God the Provider; God the Model; God the Redeemer; God the Companion; and God the Master. Each reason stands on a biblical passage, is illustrated by a current life example, and ends with a personal commitment.

We encourage the translation and dissemination of this material to all local churches. These texts will also serve to produce weekly videos accessible at <https://stewardship.adventist.org/tithe-and-offerings-readings>

Together, we aim to raise a people who worship God fully.

Aniel Barbe

Kookaburra
Australia

PEA TEU VALOKI'I 'AE FAI FAKA'AUHA KOEUHI KO
KIMOUTOLU, PEA 'E 'IKAI TE NE MAUMAU 'AE FUA 'O
HOMOU KELEKELE; PEA 'E 'IKAI FOKI LĪ MAI 'E HE VAIN
'A HONO FUA KI HE NGOUE 'OKU TEEKI KE MOTUA,"
'OKU PEHĒ 'E SIHOVA 'OE NGAACHI KAUTAU. "PEA 'E UI
'AKIMOUTOLU KO E MONŪIA 'E HE PULEANGA KOTOA
PĒ: HE TE MOU HOKO KO E FONUA MATAMATALELEI,"
'OKU PEHĒ 'E SIHOVA 'OE NGAACHI KAUTAU.

SANUALI

‘I HE KAMATA’ANGA NA’E FAKATUPU
‘E HE ‘OTUA ‘A E NGAahi LANGI MO
MAMANI. (SENESI 1:1)

WEEK 1

‘OKU TONU KE NE MU’OMU’A SANUALI 2

SENESI 1:1—“I HE KAMATA’ANGA NA’E FAKATUPU ‘E HE ‘OTUA ‘AE LANGI MO MAMANI”

‘Oku tau hū mo lotu ki he ‘Otua koe’uhī ‘oku tonu ke mu’omu’ā. ‘Oku kamata ‘ae Folofola Ma’oni’oni ‘aki ‘ae ngaahi kupu’i lea ko’enī, “ I he kamata’anga koe ‘Otua,” ‘oku ne fokotu’u ‘ae ‘Otua koe ‘Uluaki”, ‘o ‘ikai ha toe fakaikiiki fekau’aki mo Hono tupu’anga pe mo’ui kimu’ā. Ko Hono tu’unga “koe ‘Uluaki” ‘oku mahulu hake ia ‘i ha tu’unga faka’ei’eiki pe faka’apa’apa’i; ‘oku ne fakaha koe me’ā mo’ui faka’otua ko ‘eni koe Kamata’anga totonu ia ‘oe me’ā kotoa pē. Na’e pehe ‘e Paula – Ko Ia ‘ae Fungani Maka Tuliki, pea kia Sione koe Fakaha, Ko Ia koe ‘Alifa. ‘I hono toe fakaongo mai ‘ae fakakolekole ke “Fakamu’omu’ā ‘ae ‘Otua” – hange te tau pehe tokua ‘oku lava pe ke tau fili pe ‘e fika ‘uluaki ‘ae ‘Otua. ‘I he ‘etau tuku ‘ae ‘Otua ke fika ‘uluaki, ‘oku tau fakamo’oni’i ai ko hai ‘ae ‘Otua: Koe ‘Uluaki, Koe Kamata’anga. ‘I he taimi ‘oku tau tuku ai ‘ae ‘Otua ke mu’omu’ā, ‘e toki fakatonua leva ‘etau mo’ui fakatatau ki he anga hono fokotu’utu’u ‘oe ‘univeesi.

Na’e ‘iai ha talanoa fekau’aki mo ha ongo tautehina na’ā na femou’ekina hono fokotu’utu’u ‘ae fanga ki’i kongokonga ‘o ha pasolo(puzzle game). Hili ha taimi si’i na’e fanongo mai ‘e na tamai ‘oku na ke. ‘I he hū mai ‘e na tamai ki he loki, na’ā ne sio atu ‘oku na tau’aki puke loua pe ‘ae ki’i konga ‘e taha ‘oe pasolo ‘o fefusiaki pe moe kaikaila. Fiema’u ‘e he tama ‘e taha ke mono ia he tafa’aki to’ohema konga ki lalo, pea fiema’u ‘e he tama ‘e taha ke mono ia he tafa’aki to’omata’u konga ki ‘olunga. Na’e malimali pe ‘ae Tamai mo ne ‘oatu ‘ae fale’i ko ‘eni – Kapau he’ikai tuku ki hono tu’u’anga totonu, he’ikai pe te mo lava ‘o fakakakato ‘ae Pasolo(puzzle)

Kapau he’ikai ke tau fokotu’u ‘ae ‘Uluaki, ‘ae Kamata ‘i he tu’unga ‘oku totonu ke ‘iai, he’ikai pe kakato ‘etau mo’ui. Pea ko hotau tala ia, he’ikai ke tau lava kamata’i ha fa’ahinga me’ā. ‘I he ‘etau pule’i mo leva’i ‘etau ngaahi koloa ‘oku ma’u, si’isi’i pe lahi, ko hai pea koe hā ‘oku fe’au’auhi ki he tu’unga ‘uluaki? Kapau ‘oku ke holi ke hoko ‘ae ta’u ni koe ta’u lelei taha ia ‘i ho’o mo’ui, fili ke ke fakapapau’i koe ‘Otua ‘oku ‘Uluaki ‘i he me’ā kotoa pē.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau fakafeta’i ‘i ho’o hoko koe tokotaha Kamata tu’ukimu’ā ‘oe ‘univeesi. ‘Oku mau fakaafe’i Koe ke ke Mu’omu’ā ‘i he ‘emau mo’ui pea Mu’omu’ā ‘i hono pule’i ‘emau ngaahi koloa ‘oku ma’u. ‘Oku mau fiema’u ha kamata’anga ‘oku lahi pea mo ha faka’osinga ‘oku malohi, ka ‘e fakafounga pe ‘iate Koe.

Kōwhai Tree
New Zealand

WEEK 2

FAKAFO'OU KAKATO

SANUALI 9

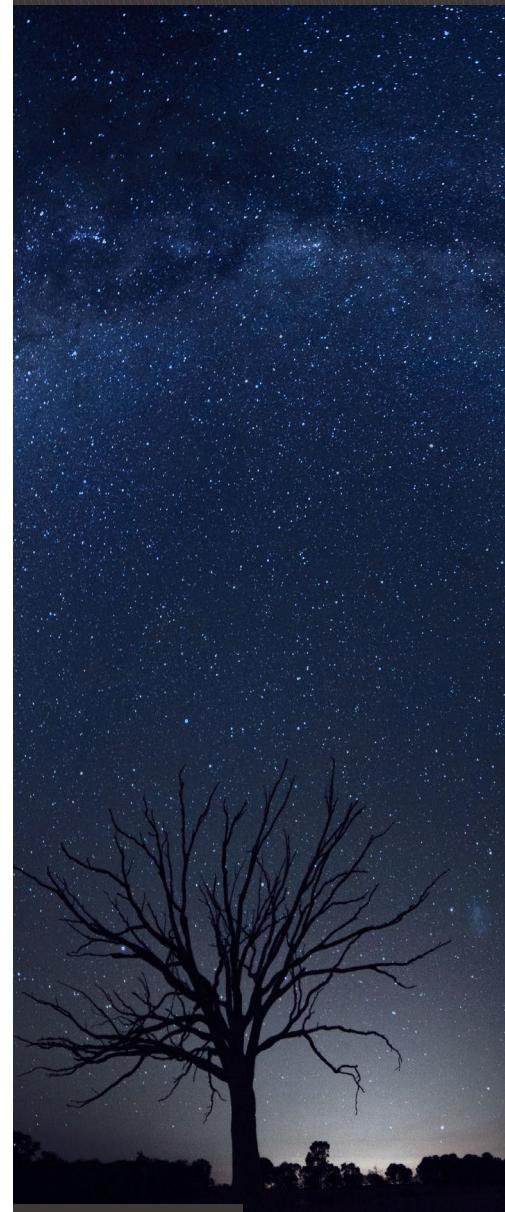
ISAIA 43:11—"KO AU, 'IO KO AU, KO SIHOVA; PEA 'OKU 'IKAI MO HA FAKAMO'UI KA KO AU PE."

'Oku tau hū ki he 'Otua mo 'etau koloa lelei taha koe'uhī kuo tokonaki 'e he 'Otua 'a 'etau fiema'u vivili taha – koe Fakamo'ui: "ka mavae mo au 'oku 'ikai ha fakamo'ui" Pea ko 'Ene fakamo'ui 'oku ne falute 'ae 'afaki kotoa pe 'oe mo'ui, pea 'iate Ia 'oku kakato 'ae huhu'i.

Ko e a'usia eni 'a ha tangata ko Lousa hono hingoa. Ko 'ene tamai koe tangata toutai, pea ko 'ene fa'e na'e malolo pe 'oku ne kei si'i. Na'e faingamalie pe 'a Lousa koe'uhī koe 'ofa moe tokoni 'ene tamai, ka na'e 'iai ha me'a fakalilifū na'e hoko. Lolotonga 'ae 'i tahi 'ene tamai, na'e pau ke kaka ki he tumu'aki 'oe fanā 'i he vaka. Na'e hoko 'o ne to ai ki tahi pea 'ikai pe ke toe 'ilo ia. Ne mole fakatou'osi 'ene ongo matu'a, 'oku kei ta'u 14 pe 'a Lousa. 'Ikai ha taha ke toe totongi 'ene ako. Na'e 'ikai mahino 'ae feitu'u 'oku nofo ai, taimi 'e ni'ihi 'oku ne mohe he 'api hano kainga, ka 'ikai koe ngaahi vaka toutai 'i tahi, pea a'u pe ki he ngaahi lalo 'akau. Ka fiekaia 'e 'alu kaiha'a mei he ngoue vesitapolo 'ae kakai. Koe'uhī ko 'ene fu'u masiva na'a ne tui kotoa pe hono ki'i talausese 'e tolu he taimi pe 'e taha, koe'uhī ke ne makofukofu. Ke hola mei he mo'oni 'oe mo'ui faingata'a'ia na'ane tofanga ai, na'e kamata leva ke ne ma'u kava malohi, pea vave 'aupito hono ma'u ia 'ehe kava malohi. Ka 'i he 'aho 'e taha na'e fanongo 'a Lousa ki he talanoa 'oe Kosipeli pea ne tali ai 'a Sisū ko hono Fakamo'ui. Na'e liukava 'ene mo'ui. Na'e fakamo'ui moe ngaahi ongo fakamamahi, li'aki 'ae kava malohi, ma'u 'ene ngaue, fakalele pea mo 'ene pisinisi, kamata ha famili fiefia, 'iai hono fale-nofo'anga, 'ave fanau ki he ako, pea ne nofo kuo 'iai 'ae taumu'a 'ene mo'ui – ke fakafe'iloaiki ha ni'ihi kehe ki hono Fakamo'ui.

Ko e taha 'ene tali ki he fakamo'ui makehe kuo ne a'usia, ko 'ene fakapapau ke hū ki he 'Otua 'aki 'ene faitotonu ke fakafoki 'ae vahe-hongofulu pea moe ngaahi me'a'ofa, 'o a'u ki ha 'ane mate. Koe hā ha me'a kuo lava 'ehe 'Otua 'o fai 'i ho'o mo'ui? 'I he uike ni lototonga 'etau hū pea mo 'etau vahehongofulu moe ngaahi me'a'ofa anga maheni, 'oku ui ko Tala'ofa, tuku ke tau fakaha ha tali 'oku taāu pea mo 'Ene fai fakamo'ui.

LOTU: 'E Sihova, 'oku mau fakamalo ki he fakamo'ui kakato kuo ke tokonaki ma'a kimautolu pea kia Lousa. Tokoni mai ke mau hū kiate koe 'aki 'emau ngaahi mo'ui kuo fakafo'ou pea mo loto fie foaki 'i he 'emau ngaahi koloa.

The Milky Way
Australian Outback

WEEK 3

MALU'I 'E HA IVI FAKAMISITELI SANUALI 16

2 TIMOTE 4:18—PEA 'E FAKAHAOFI AU 'E HE 'EIKI, MEI HE NGAUE KOVI KOTOAPE, PEA TE NE FAKAMO'UI 'O A'U KI HONO PULE'ANGA 'I HE LANGI: KE 'IATE IA 'AE ONGOONGOLELEI 'O TA'ENGATA PEA TA'ENGATA. 'EMENI

'Oku tau hū ki he 'Otua mo 'etau ngaahi koloa koe'uh i 'oku tā tu'o lahi 'ene ngaue ki hono fakahaofi kitautolu mei he ngaahi ivi ta'e faka-natula.'Oku lea fakamatemate 'a Paula fekau'aki moe malu'i 'ae 'Otua mo 'ene fakamo'ui mei he 'ohof i kovi kotoa pē. Ko hono fakahaofi ko ia 'e he 'Otua 'a Paula mei he fa'ahinga malohi ta'e fakanatula ko 'eni 'oku tu'unga ai 'a hono toutou fakahikihihi'i 'e Paula 'ae 'Otua.

'I he kei si'i 'a 'Eliki, na'e fa'a hoko ki ai 'ae ngaahi misi fakamanavahē, misi ia 'oku 'ohof i a'e he fanga manu fotunga tatau pe moe ngaahi 'otua 'oku lotu ki ai honau kolo. 'Oku fa'a 'á he po'uli kuo tauta'a pea tangi, ka 'i he 'ene toe to hifo ke mohe, 'oku toe hoko mai pe fo'i misi tatau. Na'e toe fakailifia ange, he na'e fa'a fanongo pe famili ia 'o 'Eliki ki he me'a 'oku lele he funga fale, pea hange ia ha fo'i maka 'oku teka'i. Na'e tui fakapapau 'ae ongo matu'a ko honau fale 'oku nofo'anga tevolo pea koe laumalie 'uli ko 'eni 'oku feinga ke ne tamate'i hona foha. Na'a na fai 'ae me'a kotoa ke fakapapau'i e malu hona foha mei he 'ohof i ta'e faka-natula koeni. Taimi 'e taha 'oku 'ave 'a 'Eliki ki he taula'eiki Puta, fai ai ngaahi ouau anga maheni, tu'o taha he ta'u 'e na fononga pilikimi ki he taha ngaahi fa'i toka 'o ha taula'eiki. Pea a'u pe ki he 'ena fakapapau 'e toki kosi pe 'ulu 'o 'Eliki 'i he'ene ta'u fitu. Me'a pango koe ngaahi fokotu'utu'u kotoa ko 'eni na'e 'ikai te ne 'omi ha nonga ki he ki'i tamasi'i. Koe me'a na'e iku ki ai, na'a na kumi tokoni ki he 'Otua 'oe tohitapu. Na'lau 'e he fa'é 'ae Saame 91, lolotonga 'oku ne hilifikasi hono nima 'i he 'ulu 'o 'Eliki, 'i he po kotoa kimu'a ke mohe. Na'e māmālie 'ae kamata ke 'iai 'ae fekau'aki 'ae po na'e 'ikai misi ai moe lotu kimu'a pea mohe. Na'an e tui fakapapau 'oku mo'ui 'ae 'Otua pea ivi lahi ange ia'i he ngaahi malohi kehe 'oku ne fakahoha'asi ia. Koe'uh i ke ma'u 'ae malu'i kakato, na'an e fakatapui 'ene mo'ui ki he 'Otua mafimafi.

Koe ngaahi 'ohof i kotoa pē, 'oku lava ke ha mai pe ta'e ha mai, 'ilo'i pe 'ikai 'ilo'i, ka koe me'a mo'oni ia 'oku a'usia 'e he tokolah i. Ka neongo ia koe tokotaha kotoa pē, pea moe me'a kotoa pē 'oku fakatapui ki he 'Otua 'oku malava ke malu 'aupito hono tauhi. 'I he 'etau hū mo 'etau vahe-hongofulu moe ngaahi feilaulau angamaheni, 'aia'oku ui ko Tala'ofa, tuku ketau fakahā ai 'etau fakamalo ki he malu'i fakae'otua.

LOTU: 'E 'Otua mafimafi, 'oku mau fakamalo ki ho'o malu'i fakae'otua ke fakafepaki'i 'ae tokotaha kovi 'oku fekumi ke ne faka'auha mo kaiha'asi 'ae ngaahi me'a kuo ke tokonaki. 'I he 'aho ni 'oku mau tuku atu kimautolu pea mo 'emau ngaahi koloa ke fakamalumalu 'i ho'o tauhi mo ho'o tokanga.

Silky Purple Flag Iris
Australia

WEEK 4

NGAAHI FAKAHINOHINO KI HE MO'UI

SANUALI 23

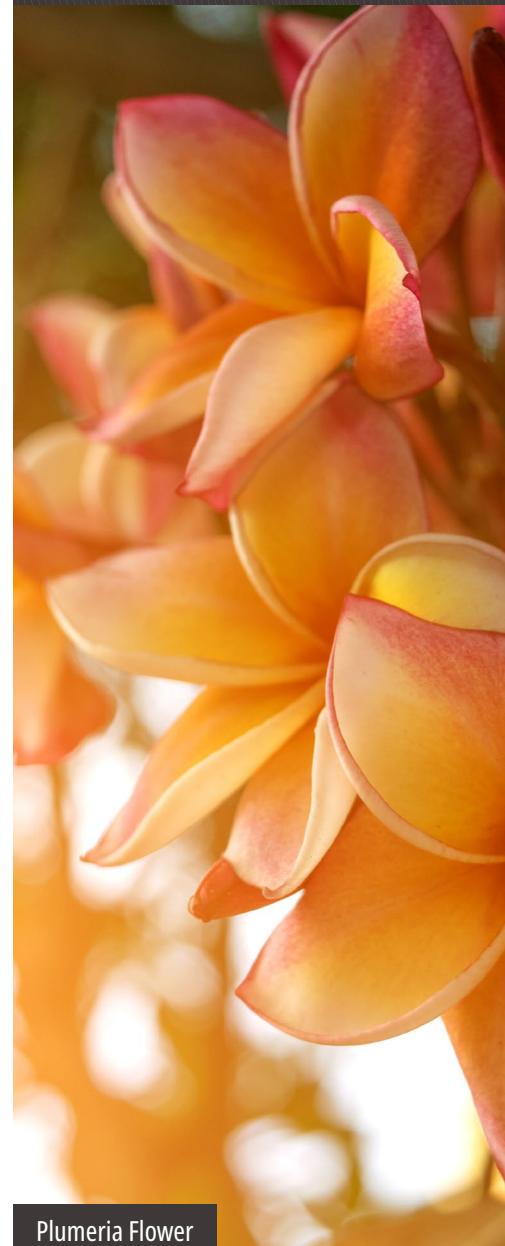
SENESI 2:16-17—PEA NA'E FEKAU 'E SIHOVA KOE 'OTUA KI HE TANGATA 'O PEHE, 'E NGOFUA 'A HO'O KAI MEI HE MEI HE 'AKAU KOTOAPE 'OE NGOUE, KA KOE 'AKAU 'OE 'ILO 'OE LELEI MOE KOVI 'E 'IKAI TEKE KAI MEI AI, HE KOE 'AHO KOIA TEKE KAI AI, KOE MO'ONI TEKE MATE.

'Oku tau hū mo lotu ki he 'Otuā 'aki 'ae fungani 'o 'etau koloa koe'uhī koia 'oku ne tukumai 'ae ngaahi fakahinohino ki he mo'ui. 'I he ngoue ko 'iteni na'e hoko 'ae 'Otua koe faiako ia ki he 'etau 'uluaki ongo matu'a. Fakatatau moe lau 'ae veesi , na'anē fakahinohino kiate kinaua 'ae ngaahi koloa 'oku 'ataa, pea moe fakatu'utamaki hano toe 'omai ha ma'u'anga fakamatala ke fakafetongi 'aki Ia. Na'e ngaohi 'ae tangata fakataha pea mo ha tohi fakahinohino ke fononga mo ia 'i he hala 'oe fihifihi 'oe mo'ui. Koe 'Otua 'oku tokonaki 'oku ne ma'u 'ae tu'unga lelei taha ki hono fakahinohino'i kitautolu ki he anga hono tauhi 'ene ngaahi koloa kuo foaki mai. 'Oku tuku mai 'ae ngaahi fakahinohino ko'eni 'o fakafou mai 'i he 'ene Folofola moe Laumalie Ma'onioni.

Tokua na'e 'iai ha faifekau na'e 'a'ahi ki ha fonua muli, pea na'e pau kene 'alu ki he mala'e vakapuna kimu'a ke hopo 'ae la'a, koia na'ane no mai ha tekisi. Na'e 'ikai ngaue'aki 'ehe faka'uli tekisi ia 'ae GPS (me'āngau fakahinohino 'ae hala ki he feitu'u), ka na'e hange 'oku ne fakapapau'i pe 'ae hala ki mala'evakapuna. Na'a na lele takai 'i loto kolo, koe fakasio pe ko fe koa hala kena hu atu ai. Na'e sio hifo 'ae faifekau ki he 'ene uasi mo ne pehe pe , lolotonga fai atu 'ae fua uta. 'I he 'ena to atu ki he hala lahi, na'e talaange 'e he faka'uli 'oku te'eki 'alu tu'o taha ia ki mala'evakapuna, ka na'e tu'o taha hono fakahinohino'i ange hono kaume'a 'ae hala. Na'e toutou falō 'ae kia 'oe faka'uli ki tu'a hono fakasio ha ngaahi faka'ilonga hala. Na'e tupu hen'i 'ae tuai 'aupito 'ena fononga pea kamata leva ke manavasi'i 'ae faifekau. Hili ha miniti 30 'aia koe taimi ia na'e tonu ke a'u ai, na'e tu'u 'ae ka ia 'i ha ki'i konga hala na'e 'ikai 'ilo'i 'ae feitu'u. Na'e toutou telefoni 'ae faka'uli he kuo puputu'u..., ka 'oku 'alu pe foki 'ae taimi ia. Kuo tapuni 'ae fua uta, pea kei fihia tu'u 'ae faifekau pea mo ha faka'uli na'e 'ikai tene 'ilo 'ae hala ki mala'evakapuna.

'Oku 'ikai foki tototonu ke pehē 'etau fononga 'i he mo'ui ni. Mei he kamata'anga 'o a'u mai ki he 'ahoni, 'oku 'afio'i pe 'e hotau 'Otua pea 'oku ne tuku mai 'ae fakahinohino lelei taha. Ko kinautolu 'e muimui ki he ngaahi fakahinohino 'e tonu honau 'alunga, ke a'u sia 'ae taumu'a pea pehe ki he feitu'u 'oku tau fononga ki ai. 'I he uikeni, lolotonga 'etau hū mo 'etau 'etau vahe-hongofulu, pea mo 'etau ngaahi feilaulau angamaheni, 'oku ui ko Tala'ofa, tuku ketau manatu'i 'ae ngaahi fakahinohino 'a 'etau faiako fakalangi.

LOTU: 'E Sihova, ko e mo'oni ko Koe 'ae Faiako Poto taha pe.
'Oku mau fakaafe'i Koe ke ke tataki kinautolu 'i he 'emau ngaahi fai tu'utu'uni pea mo hono pule'i 'emau ngaahi koloa.

Plumeria Flower
Pacific Islands

WEEK 5

KOE TOTONGI ‘OE MO’UI SANUALI 30

NOMIPA 8:17—HE KOE ‘ULUAKI TAMA KOTOAPE ‘OE FANAU ‘A ‘ISILELI ‘E ‘O’OKU IA, ‘AE TANGATA MOE MANU FAKATOU’OSI PE, ‘I HE ‘AHO NA’AKU TAA’I AI ‘AE ‘ULUAKI TAMA KOTOAPE ‘I HE FONUA KO ‘ISIPITE, NEU FAKATAPUI ‘AKINAUTOLU MA’AKU.

‘Oku tau hū ki he ‘Otua mo ‘etau ngaahi koloa ‘oku ma’u koe’uhi koia ‘oku ne fakatolonga ‘etau mo’ui. ‘Oku tau manatu’i kotoa pe ‘a hono ‘omai ‘e Sosefa pea mo Mele ‘ae pēpē ko Sisū ki he falelotu lahī hili ‘ae ‘aho ‘e 33 hono fanau’i. Koe ouau hono fakatapui ‘o Sisū, kuo hoko ia ko ha me’a kene fakamaāma ‘ae kau kalisitiane tokolahī. Na’e kamata ‘ae ngaue ko’eni mei he taimi na’e mavahe mai ai ‘ae fanau ‘a Isileli mei ‘isipite. Lolotonga ‘ae ngaahi mala’ia ‘e 10, na’e mate ‘ae ‘uluaki foha ‘oe kau ‘isipite, ka na’e fakahaofo ‘e he ‘Otua ‘ae ‘uluaki foha ‘oe fanau ‘a ‘Isileli. Koe faka’ilonga ia ke manatu’i ‘e he ongo matu’a kotoa pe ‘i ‘Isileli ke fakatapui honau ‘uluaki foha kotoa pē kia Sihova, pea pehē foki ki he ngaahi feilaulau ‘o fekau’aki mo ia. Koe lami ta’e hano mele kuo ta’u ‘e 1, pe koe ongo fo’i lupe ‘e ua ‘o fakafalala pe he tu’umalie ‘ae famili. ‘Oku foaki ia koe fakahounga’i mo hono fakatapui ‘ae mo’ui kuo haofaki’i.

‘Oku kei fakahaofo pe ‘e he ‘Otua ‘ae ngaahi mo’ui he ‘ahoni. Na’e kei talavou si’i pe ‘a ‘Eliki ‘i he taimi na’ane ‘ilo ai ‘ae founiga fakahaofo ‘ae ‘Otua ki he’ene mo’ui. ‘The taimi mafana koe ngaue ‘a ‘Eliki na’e fai koe fufulu matapa sio’ata, ‘i ha fale fungavaka 3. Taimi ‘oku fiema’u ai ke fufulu mei tu’a ‘oku ne tu’u leva ha ki’i konga papa senitimita ‘e 12. Koe nima ‘e taha ‘oku piki ki he ‘esia ‘oe matapa pea ngaue’aki leva hono nima ‘e taha. ‘Aho ‘e taha lolotonga ‘ene ngaue mei tu’a ne ha’u ha fo’i havili ia ‘o tapuni’i ‘ae matapa sio’ata na’e piki ai. Na’e faka’ohovale kia ‘Eliki, pea na’e lau sekoni ‘ae homo ‘ene piki, lolotonga ia’oku ne ‘i he mita ‘e 20 ‘i ‘olunga mei he fukahi kelekele. Koe me’a fakaofo ‘ae foki mai ‘ene fakakaukau, he neongo na’e lavea hono nima, ka na’e toe taufā pe ‘a ‘Eliki ‘o toe piki hono nima ki he ‘esia ‘oe matapa. Na’e fakatolonga ‘ehe ‘Otua ‘ae mo’ui ‘a ‘Eliki, pea na’a ne fili ai ke fakatapui kakato ia pea ke ne ngaue ma’a hono Paletu’ā.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau hū kiate koe koe’uhi ko ho’o ‘ofa pea mo ho’o tokanga kuo fakatolonga ‘ai ‘emau mo’ui. Tali mu’a ‘emau feilaulau ‘oe fakamalo moe fakatapui kiate koe.

Dugong
New Caledonia

FEPUELI

PEA NA'E FOLOFOLA 'AE 'OTUA, "KE
AI 'AE 'ATĀ 'I HE VAHA'A 'OE NGAAHI
VAI, KE VAHEI 'AE NGAAHI VAI MEI
HE NGAAHI VAI (SENESI 1:6)

WEEK 6

FAKAMALO'IA 'AE TOKOTAHĀ FALE'I MATAOTAO

FEPUELI 6

LUKE 14:28—“TAU PEHE, KOE TOKOTAHĀ 'O KIMOUTOLU 'OKU LOTO KE LANGA HANO TAU. ME'A NI HE'IKAI TEKE TANGUTU HIFO 'O FAKAFUOFUA'I 'AE FAKAMOLE, KE KE SIO PE 'OKU FE'UNGA HO'O PA'ANGA KE FAKAKAKATO 'AE LANGA KOIA?

'Oku tau hū mo lotu ki he 'Otua fakataha pea mo 'etau ngaahi koloa koe'ahi koia 'ae tokotaha Fale'i Mataotao. 'Oku ako'i 'e Sisū koe me'a kotoa pē 'oku ha'u moe totongi, pea 'oku fakapotopoto ange ke 'ilo 'ae totongi pea pehe foki ki he palani. Koe tefito'i mo'oni 'oe pule'i 'oe mo'ui, 'oku 'iai 'ene kaunga ki he 'afaki kotoa pe 'o 'etau mo'ui. Kapau 'e ta'e tokanga'i pe fakali'eli'aki te ne fakatupu 'ae fakamā, faingata'a moe mamahi.

Na'e 'iai ha talavou na'e loto-mo'ua koe'ahi ko ha 'ane mali na'e teu ke fakahoko. Na'a ne 'ilo'i koe ta'ahine eni na'e nofo 'o faka'anaua kiai, ka koe me'a na'e hoha'a ki ai ko 'ena tu'unga faka-pa'anga he koe toki mali fo'ou. Koia pe 'oku ngaua pa'anga, kae lolotonga 'ene kei tokotaha, malo ka a'u e seniti ia ki he vahe hoko 'oku te'eki no mei ha taha. Ka na'e faka'ohovale, 'osi 'ae 'uluaki mahina, 'osi moe 'uluaki kuata, toe 'osi moe ta'u 'e taha, na'e kei fe'unga pe 'ae vahe 'ae tokotaha mo 'ena fakamole. Na'e a'u pe ki he vahe hoko pea toe lava pe fakahū moe ki'i seniti. Ko hono ola, koe 'atamai nonga. Na'e malava fēfē eni? Lolotonga 'ae teuteu 'ena mali, na'e fakamanatu ange 'e he faifekau na'a ne fale'i kinaua 'ae fakahinohino 'a Sisū " tangutu hifo 'o fakafuofua 'ae fakamole" Na'a na ako ki hono mahu'inga 'oe 'iai ha patiseti 'ae famili. Na'e 'ikai ha taha 'ia 'e 'iai ha'ane 'ilo fakatauhitohi, ka 'i he'ena angafai, mapule'i pea fakataha moe tokoni 'ae 'Otua, na'e lava kena fokotu'u 'ena patiseti ko ha halafononga ki he 'ena fakamole.

'Oku tau mo'ui 'i ha to'utangata 'oku toutou fakaloto'i kitautolu ke tau ngaua 'aki 'etau koloa 'o ta'e fakaukau'i mo ta'e palani. Koe ngaahi faka'alii'ali-koloa moe tu'uaki faka-komesiale 'oku faka-tangitangi 'i hotau ngaahi ongo. Koe ni'ihī 'oku fakatefito 'enau fakamole 'i he me'a 'oku nau sio kiai, fanongo, ala kiai, nanamu pea moe ifo. Pea ko hono ola ko ha fakamole 'oku 'ikai faka-mo'ui lelei pea iku ki ha ngaahi nunu'a fakamanavahe. Koe Fale'i Mataotao, koia 'oku 'a'ana, 'oku ne tokonaki 'ae ngaahi koloa 'oe mo'ui mo 'omi 'ae ngaahi fakahinohino, ke teke'i 'ae ngaahi tauhele 'oe fakamole ta'e fakapotopoto. Koe uike ni, 'i he 'etau hū mo 'etau vahehongofulu moe feilaulau angamaheni, 'aia 'oku ui ko Tala'ofa, tuku ketau fokotu'u 'ae 'Otua pea mo 'ene ngaahi fakahinohino 'o fakamu'omu'a 'i he 'etau mo'ui.

LOTU: 'E Sihova, 'oku mau fakamalō ki he liuliunga 'oe ngaahi koloa 'oe mo'ui kuo ke tokonaki ma'a mautolu pea 'oku mau fakamalō ki ho'o ngaahi fakahinohino mahu'inga.

Coral Reef
Fiji

WEEK 7

KAU FAKAOFONGA ‘OE ‘OFA MOE MANAVA’OFA

FEPUELI 13

MATIU 24:40—PEA ‘E LEA ‘AE TU’I ‘O PEHEANGE KIATE KINAUTOLU, KO ‘EKU TALA MO’ONI ATU KIATE KIMOUTOLU, KOE ME’A ‘I HO’O MOU FAI IA KI HA TAHA ‘OKU KIHĪ’I SI’I HIFO ‘I HOKU KAINGA NI, KO HO’O MOU FAI IA KIATE AU.

‘Oku tau hū mo lotu fakataha mo ‘etau koloa koe’uhī ‘oku Ne fakaafe’i kitautolu ke tau femou’ekina ‘i he ngae ‘ofa mo fai manava’ofa. ‘Oku fakamatala ‘e Matiu 25 fekau’aki moe founa ‘oe tatali, ke fai ‘e kinautolu ‘oku tui ki he vave ‘oe Ha’ele ‘Angaua mai ‘a Sisu. ‘Oku ako’i kitautolu ‘e he talanoa fakatātā ‘oe kau tāupo’ou ‘e hongofulu ‘ae mahu’inga ke tokanga’i ‘ae tu’unga faka-laumalie. Ko e talanoa fakatātā ‘oe ngaahi tangai koula ‘oku lea ia fekau’aki mo ‘etau faka’aonga’i ‘ae taleniti moe foaki kuo tuku mai ‘e he ‘Otua ke faka’osi ‘aki ‘Ene ngae. ‘Oku fakamuimanoa ‘aki ‘ae talanoa fakatātā ki he sipi moe kosi ‘aia ‘oku ne fakamamafa’i mai, ‘ae mahuinga ‘oe ngae ‘ofa pea moe manava’ofa ‘i he ‘etau tauhi ki he ‘Otua. ‘E ‘ikai kakato hotau fatongia lolotonga ‘etau tatali, kapau he’ikai ketau tokanga kiate kinautolu ‘oku ‘iai ‘enau fiema’u vivili. Kuo pau ketau talui ki he ‘Otua ‘i he ‘aho ‘oe fakamaāu, pe na’e fefē ‘etau tokanga’i kinautolu ‘oku si’i hifo.

Koe siasi Beau-Bassin na’e tu’u ‘i Mauritius, na’a nau fili ke nau hoko ko ha fakaofonga ‘oe ‘ofa moe manava’ofa ‘i honau ki’i kolo. Ngaahi ta’u kuo hili na’e fe’iloaki ‘ae faifekau faka-taimi ‘oe potu siasi mo ha ongo me’ā ‘e tokoua, na’e ‘ikai hano ‘api (homeless). Na’e ongo ki hono loto ‘ae tu’unga na’a na ‘iai, pea ne ‘eke ange pe koeha ha tokoni ‘ae siasi ‘e lava fai. Ko ‘ena tali, ‘oku ma fiema’u ke ‘iai pe ha ki’i houa kai angamaheni tu’o taha he uike. Ko e mohe makona ‘i ha po ‘e taha koe fu’u me’ā lahi ia. Na’e tali ‘e he siasi Beau-Bassin ‘ae kole ko’eni pea kamata ke nau fafanga ‘ae kau ta’e ‘iai ha ‘api (homeless) moe ni’ihī ‘oku ‘iai ‘ae fiema’u vivili ‘i he kolo ‘o tu’o taha he uike. Pehe na’e fe’unga moe toko 25 ki he 40 ‘ae tokolahī ‘oe kakai na’e fafanga’i. Neongo ne hiki e faifekau hili ha taimi si’i mei ai, ka na’e kei tukupa pe kainga lotu ki he ngae ni; fakaofonga ‘i he ngaahi foaki ‘ofa pehe ki he lukuluku me’atokoni moho mai ‘ae kainga-lotu, na’a nau tokoni kei hokohoko atu pe ‘ae ngae. Na’e ‘ikai toe fakalaulau ta’u ‘ae kau volenitia (volunteer) kuo nau tuku taimi pea mavahe mai mei honau sone ‘oe nonga. ‘Oku ‘amanaki ke nau katoanga’i ‘ae ta’u ‘e 25 ‘oe loto-fiefoaki mo hono tokanga’i ‘oe kau ‘ikai ha ‘api (homeless), ‘i he ta’u ni.

Koe’uhī koe Tisaipale kitautolu ‘a Sisu, teke fili nai ke ke hoko ko ha tafenga ‘oe ngaahi tapuaki, ke ke ‘omai ha malimali ki he fofonga ‘o kinautolu ‘oku kihī’i si’i hifo pea pehe ki he fofonga ‘oe ‘Otua? ‘Oku tau toe ma’u pe ‘ae faingamalie ‘i he uike ni, ke tau hoko ko ha tapuaki ‘ihe ‘etau hū mo ‘etau vahe-hongofulu pea mo ‘etau feilaulau angamaheni, ‘oku ui ko Tala’ofa.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau faka’amu ke hoa ngae mo koe fakataha pea mo ‘emau koloa ke fakafiemalie’i ‘ae faingata’ā’ia mo ‘omi ‘ae nonga kiate kinautolu ‘oku nofo takatakai mai. Ngaohi kinautolu ko ha kau fakaofonga ‘o ho’o ‘ofa moe manava’ofa.

School of Fish
Papua New Guinea

WEEK 8

'OKU NE FAKALAHİ HA ME'A PĒ 'OKU NE MA'U

FEPUELI 20

SIONE 6:9—'OKU 'I HENI 'AE TAMA, 'OKU NE MA'U 'AE FO'I MA PA'ALE 'E NIMA, MOE IKA SI'I 'E UA; KA KOE HĀ IA 'I HE FU'U TOKOLAHİ?

'Oku tau hū ki he 'Otua fakataha pea mo 'etau vahe-hongofulu, feilaulau anga-maheni, Tala'ofa , moe ngaahi foaki-'ofa koe'uh i koe ha pe me'a 'oku Ne ma'u mai, te Ne fakalahi. Koe mana 'o hono fakalahi 'oe fo'i ma, 'oku ne 'omi 'ae akonaki 'e lava pe hoko 'ae toafa ia ko ha fale-kai 'i he taimi 'oku 'iai ai 'a Sisū; 'oku 'ikai ha me'a 'e fu'u si'isi'i kene ngaohi ke hange ha fu'u katoanga kai faka'e'i'eiki. 'Oku lava 'e Sisū 'o liuliunga 'ae me'a pe koia 'oku foaki kiate ia. Ko e me'akai na'e tuku 'i 'api, na'e 'ikai ke ne fakalahi ia; pe koe me'a-tokoni na'e kai kimu'a pea toki takai mai 'ae kau akonga, pe ko e me'atokoni koia na'e fufu'i pe. Talunga moe ki'i me'a-tokoni na'e foaki tau'ataina 'e he ki'i tamasii, koia ia na'ane fakalahi. 'I he lolotonga 'ae takai holo 'ae kau akonga 'i he fu'u kakai ni ke fakasio ha fo'i ma, na'e foaki 'ehe ki'i tamasi'i 'ene ma mo 'ene ika. Na'e fakalahi fakatou'osi pe 'e Sisu. 'I 'oku ne fakalahi ha me'a pe 'oku foaki kiate ia.

Na'e 'iai ha talavou na'ane fiema'u ke hoko ko ha Faifekau.Koe'uh i na'e 'ikai ha 'apiako ako tohitapu 'i hono kolo, na'ane tohi kole leva ki ha ongo 'apiako 'i tu'apule'anga. Me'apango na'e tapuni 'ae taha 'i he ongo apiako ni koe'uh i ko ha tau faka-lotofonua. Koe 'apiako leva 'e taha na'e 'ikai foaki ha'ane visa ako kiai. Na'a ne loto mamahi 'aupito. Ka na'e faka'ohovale ha ma'u mai ha fakaafe mei he 'ofisi 'oe konifelenisi 'i hono feitu'u. Na'e fakafe'iiloaki ia ki ha tangata, na'ane fai ange 'ae fehu'i ko'eni ki ai: Koe mo'oni 'oku ke fie hu ki he 'apiako tohitapu ke ke hoko ko ha faifekau? Ko 'ene tali kiai – Koe mo'oni. Na'e 'ikai toe fai ha talanoa , ka na'e fakaha ange 'e he tokotaha sola ko 'eni 'a 'ene loto ke ne totongi 'e ne ako 'i ha fa'ahinga 'apiako pe te ne loto ke hū kiai. Na'e faingata'a ke ne tui ki he me'a na'e hoko, ka 'i he 'aho koia na'e mahino kiate ia 'ae 'uhinga 'oe – koe hā pē me'a 'e ma'u 'e he 'Otua, tene fakalahi. Kapau na'e ta'ofi 'ehe 'ene ongo matu'a 'e na vahe-hongofulu moe me'a'ofa 'i ha ngaahi ta'u lahi, he'ikai pe fe'unga ia ke totongi 'ene ngaahi fakamole 'i he 'apiako ko 'eni kuo hū kiai.

Koe ngaahi mana ta'e fa'alaua koia kuo fai 'e he 'Otua 'i hono fakalahi 'etau ngaahi koloa, 'e 'ikai hoko nai ia ke tau kei vilitaki pe 'i he hū kiate Ia pea mo 'etau vahe-hongofulu moe me'a'ofa anga maheni, 'oku ui ko e Tala'ofa?

LOTU: 'Eiki Sisu, fakamolemole tokoni'i kimautolu kemau fakatokanga'i, 'i he taimi 'oe fe'amokaki, 'oku fakapotopoto kemau kei fakafoki pe kiate koe 'ae me'a 'oku 'a'au pea mo ia 'oku ke kole meiate kimautolu. Fakafo'ou 'emau tui iate Koe, koe 'Otua 'oku ke fakalahi 'ae me'a 'oku ke ma'u.

Humpback Whale
Pacific Ocean

WEEK 9

KO E FOUNGA FAITATAU MO FALALA'ANGA 'AE 'OTUA

FEPUELI 27

1 NGAAHU TUI 17:14—HE 'OKU PEHE 'E SIHOVA KOE 'OTUA 'O 'ISILELI, 'E 'IKAI FAKA'A'AU KE 'OSI 'AE MAHOA'A 'I HE PUHA, PEA 'E 'IKAI MAHA 'AE LOLO 'I HE IPU, 'O A'U KI HE 'AHO 'E FOAKI AI 'E SIHOVA 'AE 'UHA KI HE FONUA.

'Oku tau fili ke foaki 'i he founga tatau pea 'i he founga pau koe'ahi 'oku fai tatau ma'u pe 'a hono tokanga'i kitautolu 'e he 'Otua. Ko e talanoa koia ki he lolo moe me'i mahoa'a 'ae fefine uitou Sunemi ko ha fakamo'oni ma'ongoonga ia kau ki he manava'ofa 'ae 'Otua, he'ikai ke to noa pea 'oku fo'ou 'ia he pongopongi kotoa pe. Lolotonga 'oe honge 'i he ta'u 'e tolu moe konga, na'e 'iai ma'upe 'ae me'atokoni 'i he 'ene tepile. Na'e 'ikai ha houa kai 'e li'aki. Na'e faitotonu 'ae 'Otua ki he 'ene tala'ofa , koe tali ia ki he uitou 'i he'ene fuofua tokonaki ma'a 'ilaisa, koe tangata 'ae 'Otua. Lolotonga 'ae ngaahi 'aho 'oe fe'amokaki, koe mana 'ae 'Otua na'e faitatau pe 'o hange koe aāta mai 'ae 'aho

'Oku kei faitatau pe 'ae 'Otua 'o a'u ki he 'ahoni. Na'e 'iai ha ki'i famili na'a nau toki hiki atu ki ha fonua muli, pea na'anau fekuki mo ha palopalema faka-pa'anga. Na'e 'ikai lava fakapananisi 'ae fakamole moe pa'anga humai ha taimi. Na'a nau fakakaukau leva ke tu'usi 'ae ngaahi me'a 'oku 'ikai fu'u fiema'u, ka na'e 'ikai pe felave. Na'e a'u ki ha taimi na'e fiema'u kenau fai ha fili; koe tu'usi 'enau me'a'ofa ki he siasi pe ko hono ta'ofi hona foha mei he ako ta piano. Koe fili na'e fai fakataimi pe kae 'oua kuo 'iai ha fakalakalaka 'i he 'enau tu'unga fakapa'anga. Na'e fai hono lotua, pea na'e fakamamahi 'enau fili ke malolo 'ae ako ta piano. Pongipongi ai 'e taha, hili ha ngaahi 'aho si'i mei ai na'e to'o hake 'e he uaifi ha sila na'e li honau loto fale. Na'e kei pipiki pe 'ae silá, 'ikai ha hingoa 'e hā 'i tu'a. Taimi na'e fakaava hake ai, 'a 'enau 'ohovale kotoa he na'e 'i loto ha pa'anga. Ko hono lahi na'e fe'unga ke totongi 'ae kalasi ta piano hona foha 'o laka hake he mahina 'e tolu. Na'a nau a'usia 'ae faitatau ai pe tauhi 'ae 'Otua.

'Oku 'iai 'ae ngaahi tu'unga 'oe mo'ui 'e malava hoko ko ha 'ahi'ahi kene uesia 'ae founga fai tatau 'o 'etau hū ki he 'Otua mo 'etau koloa. Kapau ko e palopalema ia, tuku ketau fakangofua 'ae fai totonu 'ae 'Otua pea mo 'ene founga fai tatau kene fakaloto'i kitautolu. 'I he uikeni ko 'etau tali ia ki he founga fai tatau 'ae 'Otua, ke tau hū kiate Ia pea mo 'etau vahe-hongofulu moe ngaahi feilaulau angamaheni, 'oku ui ko Tala'ofa.

LOTU: 'E Sihova, fakamalo atu 'i ho'o hoko koe 'Otua 'oku 'ikai feliuliuki, koe 'Otua ta'engata 'a ia 'oku mau fakafalala kiai 'i he 'emau fiema'u faka'aho. Tokoni mai kemau fakaho'ata ho 'imisi 'oe founga fai tatau 'i he fai totonu.

Underwater Seascape
Tahiti

MA'ASI

PEA NAE NGĀOHI 'E HE 'OTUA 'AE
MAAMA LAHI 'E UA; KO E MAAMA
LAHI HAKE KE PULE KI HE 'AHO, MO
E MAAMA SII KE PULE KI HE PŌ

WEEK 10

KOE WALDENSIANS ‘O ONOPOONI

MA’ASI 6

LUKE 8:3—“MO SOANA KOE ‘UNOHO ‘O KUSA, KOE TAUHI KOLOA ‘O HELOTA, MO SUSANA, MOE TOKOLAHİ KEHE, NA’ANAU TAUHI ‘AKI IA ‘ENAU KOLOA.

‘Oku tau ‘omai ‘etau vahe-hongofulu, ngaahi feilaulau, pea moe ngaahi foaki ‘ofa koe’uhu kuo ui kitautolu ‘e he Tauhi Koloa ketau hoa ngaue mo ia ‘i he ‘e Ne misiona faka’osi. Lolotonga ‘ae ngaue ‘a Sīsū ‘i mamani, na’e ‘iai ha ki’i kulupu kakai fefine na’anau tokonaki ki he ‘ene ngaahi fiema’u ‘i he ‘ene fononga faka’osi holo ‘i Kaleli. Ko hono ola ‘oe konga ko’eni ‘ene ngaue, na’e makehe ‘a ‘ene fonu akonaki ‘o fakahāhā ‘ae malohi moe fano atu ‘ene ngaue. Lolotonga ‘ene takai holo ‘i he ‘ene ngaue faka-lotu, na’a nau ‘a’ahi atu ki he vahefonua ‘oe kau Senitaile ‘i tu’a he kau’a fonua ‘o ‘Isileli; ‘aia ko Taia, Saitoni, Petesaita pea mo Tekapolisi. Na’a nau fononga faka-tokelau ‘o a’u ki Sesalia Filipai. ‘I he tu’akolo ‘o Taia na’e toe fakahoko ai ‘e Sīsū ‘ae mana ‘i hono fakalahi ‘oe mā ke fafanga ‘ae kau tangata ‘e 4,000, na’e’ikai ko ha kau Siu, mo fakahā Ia koe Mā ‘oe Mo’ui ki he ngaahi pule’anga kotoa pē.

‘I he ‘ahoni, ‘oku ‘iai ha kau talavou kuo fakatapui ‘enau mo’ui ke ‘ave ‘ae kospipeli ki he kakai ‘oku faingata’ā ke fai ha a’u kiai pehe ki he ngaahi kulupu ‘i he Hahake Lotoloto. ‘I he tuku-fakaholo ‘oe kau Waldensians ‘oe Kuonga Lotoloto (Middle Ages) na’a nau muimui’i ‘ae ngaahi to’onga faka-mamani ke vaka atu ai ‘a hono malanga’i ‘oe kospipeli. Koe ni’ihī leva ‘oku nau hu ki he ‘Univesiti. Pea neongo koe fanauako kinautolu, ka ko ‘enau taumu’ā ke fakahāā’i ‘ae ‘ofa ‘a Sīsū pea mo ‘ene popoaki ki honau kaungame’ā. Na’e hiki ‘ae ngaahi lea ko’eni ‘e he tokotaha ‘oe kau Waldensians ‘o onopooni – “Ko ‘ete ‘i ha fonua muli ‘oku hoko ia koe pole. ‘Oku fai ‘ae manatu ki he famili, ki he kolo, pea ki he ngaahi kaungame’ā foki. ‘I he tafa’āki ‘e taha kuopau ke feangai moe sivilaise fo’ou, mo hono kakai, hono ‘ea moe ha fua. Ka koe tukupa kuo fai ‘e ‘ikai toe le’eia ko hono ‘uhinga koe”Ngaahi ‘Univesiti koe ngoue’āngā faka’ulia ia ki he ngaue fakalotu. Teke fe’iloaki ai moe kakai ‘i ho to’u, ‘oku faingofua ‘ae faka-kaume’ā, pea ‘oku lahi ‘ae ngaahi faingamalie ke vahevahe ‘o kau ki he ‘Otua pea moe kakai ‘oku ‘atamai matale mo ‘atamai fifili.”

Koe konga ‘oe vahe-hongofulu moe ngaahi feilaulau ‘e faka’āonga’i ia ke tokoni ki he kau talavou ko’eni. Teke loto nai ke laka ki mu’ā pea fano atu ‘ae ngaue ko’eni pea pehe ki he ngaahi potungaue kehe? Kau mai ‘i he uikeni pea hokohoko atu ‘aki hono fakafoki ho’o vahe-hongofulu moe ngaahi feilaulau angamaheni, ‘aia ‘oku ui ko Tala’ofa.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau fakamalo kiate koe koe’uhu koe ngaue ‘ae kau misinale laine-mu’ā ko’eni. Malu’i kinautolu mo tapuaki’i ‘enau ngaue. Tokoni’i kimautolu ke ‘oua na’a mau to he faingamalie ke tokoni’i ho’o misiona faka’osi.

High Resolution
Photo of the Moon

WEEK 11

LETIO FAKAMAMANI LAHI 'AE SIASI 'AHOFITU

MA'ASI 13

MATIU 28:19-20—KO IA KE 'ALU 'AKIMOUTOLU, 'O FAKALOTUI 'AE NGAALI PULEANGA KOTOA PĒ ... KO IA KE 'ALU 'AKIMOUTOLU, 'O FAKALOTUI 'AE NGAALI PULEANGA KOTOA PĒ.

Adventist World Radio – Koe potungaue faka-lotu ki hono tufaki 'oe kospeli 'o ngae'aki 'ae ngaahi founa fakaonopooni. 'Oku laka hake he 1000 'ae ngaahi va'a fakamafola lea, evengelio ngae'aki 'ae telefoni to'oto'o, ngaahi popoaki mo'ui lelei, ngae'aki 'oe internet, apps, podcasts. Pea 'i he 'ene pehē, koe AWR 'oku ne fakamafola 'ae Kospeli 'o meimeī a'u ki he tapa kotoa pē 'oe kolopé 'o ngae'aki 'ae ngaahi founa kehekehe ko'eni.

Koe letio koe hu'unga ma'u fakamatala ia 'oku kei ngae'aki 'ehe ngaahi fonua lahi 'i mamani. 'Oku 'ikai ha laine fakangatangata, 'ikai ha holisi, pe hano ngata'anga. 'Oku lava pe 'o hu ki he ngaahi loto-fale, ki he ngaahi loto pea 'alu ki he feitu'u 'oku 'ikai a'u kiai 'ae kau misinale.

'Oku 'iai 'ae polokalama fakamafola 'ae AWR 'oku ui koe 10/40 window, 'oku taketi ia ki he konga 'o 'Afilika Tokelau, Hahake Lotoloto pea mo 'Esia – koe ngaahi feitu'u 'eni 'oku nau tapuni ke 'oua a'u ange kiai 'a popoaki 'oe Kospeli, ka 'e lava ia 'o fakafou 'i he letio.

'I he ta'u kuo'osi na'e fakalele 'ehe AWR ha ongo polokalama 'e ua na'e ui koe "Unlocking Bible Prophecies moe Earth's Final Countdown", na'e lau miliona 'ae kau mamata 'i he ngaahi tu'unga lea kehekehe na'e laka hake 'i he hongofulu-ma-ua. Koe ngaahi vitio ko 'eni 'oku ne kei ma'u 'ae ola ma'olunga 'i he taimi 'oku fekumi ai 'ae kakai ki he kikite 'i he tohitapu 'o ngae'aki 'ae You Tube pea moe Google.

'I he 'aho kotoape 'oku ma'u 'ehe AWR, 'ae ngaahi tohi, ngaahi 'imeili, ngaahi popoaki mei he ngaahi feitu'u kehekehe 'oe kolope. Koe tokotaha na'e pehe 'e ia, na'e hoko 'ae polokalama koia koe "Unlocking Bible Prophecies" 'o liliu hono famili. Na'e tupu hake ia he Siasi Papitaiso pea ma'u lotu he 'aho Sunday, ka kuo hoko koe tapuaki 'ene 'ilo'i 'ae sapate totonusa pea koia tene 'alu leva ki he lotu 'ae Siasi 'Ahofitu he faka'osinga 'oe 'uike ni.

TAUTAPA: Ko e me'a'ofa 'oe 'aho ni 'oku foaki ia ki he Adventist World Radio, kuo nau fakamafola 'ae ongoongo lelei ki he mamani 'o laka hake he ta'u 'e 50. I he taimini 'oku fakamafola 'ae AWR 'i he ngaahi tu'uga lea kehekehe laka hake 'ihe 100, ka 'oku lolotonga 'iai 'ae ngaahi palani ki hono teuteu'i 'ae ngaahi malanga moe ngaahi popoaki ki he mo'ui lelei 'i he ngaahi lea fakafonua mo fakafeitu'u 'e 500, koe'uh i ke lava 'ae taha kotoa pe 'i he fo'i palanite 'o fanongo ki he ngaahi popoaki fakafefito 'i he tohitapu 'i he 'enau tu'unga lea. Fakamalo atu ki he ngaahi lotu pea mo ho'omou hoa ngae moe Adventist World Radio he koe ui ma'olunga ia.

LOTU: Tamai, fakamalo atu 'i he faingamalie ke ngae mo koe 'i hono fakahaofi 'oe ngaahi laumalie. Fakamolemole ka ke tapuaki'i 'ae ngae fakalotu 'ae Adventist World Radio. 'Oku mau 'ilo , fakafounga 'i ho laumalie pe taha 'e lava 'ae ngae ni 'o laka atu, pea liliu ha ngaahi mo'ui ma'ae pule'anga 'oe langi. 'I he huafa 'o Sisu. 'Emeni.

WEEK 12

KOE FAKA'ULI TA'E HĀ MAI

MA'ASI 20

SAAME 18:2—"KO HOKU MAKATU'U 'A SIHOVA, MO 'EKU KOLO, MO HOKU FAKAMO'UI, KO HOKU "OTUA KO HOKU MALOHI 'AIA TEU FALALA KIAI, KO HOKU FAKAU MOE MALOHI 'O 'EKU MO'UI, MO HOKU HUFANGA MA'OLUNGA."

'Oku tau hū ki he 'Otua mo 'etau koloa koe'uhī ko Ia hotau Fakamo'ui pau. Mei he taimi na'e pani ai ke hoko koe tu'i, 'i he 'ene kei ta'u 15 'o a'u ki he 'ene ta'u motu'a, na'e fononga 'ae Tu'i ko Tevita 'i ha fononga'anga loloa mo fakatu'utamaki 'o fou atu he ngaahi faingata'a lahi. Te tau fakahingoa ha ni'ihi – na'e 'iai 'ae fanga laione moe fanga pea, Kolaiate koe saieniti, Saula-koe tu'i meheka, 'Apisalome-foha na'e fielahi to ki kitu'a. Ka koe'uhī ko e tauhi malu ia, na'e 'ikai lava ke ta'ofi 'ene fakafeta'i, 'i he 'ene hū ki he 'Otua koia 'ae Makatu'u, koe Talitau'anga, koe Faka-Mo'ui.

Na'e 'iai ha famili nguae fakamisinalē 'i Madagascar na'a nau a'usia 'ae mana malu'i 'ae 'Otua. 'I ha pongopongi 'e taha, koe famili na'e toko tolu, kau ai ha pepe mahina 'e hiva, fakataha mo ha ngaahi kaungame'a, na'a nau kamata ha fononga me'alele houa 'e 12. 'I he ho'atā malie hili 'enau ma'u me'atokoni na'e toe hoko atu 'enau fononga, koe tulituli koe'uhī na'a nau tomui he fakataha. Na'a nau fononga fakahihifo pea kuo kamata ke taai to hifo 'ae la'a. Na'e 'ikai toe fai ha talanoa pea kamata ke longonoa, koe me'a pe na'a nau ongo'i koe tangulu 'ae pasese mu'a. Kuo kamata ke tulemohe moe faka'uli, ka na'ane fakapapau'i kuopau pe kenau a'u ki he feitu'u 'oku nau 'alu kiai. Na'e kamata ke ki'i oma ange lele 'ae faka'uli, ka 'i he lau sekoni ne pongia 'ae faka'uli ia. Na'e patō ha va'akau he sio'ata mu'a 'oe me'alele. Na'e maumau lahi 'aupito 'ae me'alele, ka koe me'a fakaofo na'e 'ikai ha taha 'e lavea lahi he kau pasese. Na'e punakaki 'ae pepe 'o to 'i he ki'i funga fakamolu na'e kumi 'ehe ongo matu'a he 'aho pe kimu'a, na'e ta'ofi kikī 'ae me'alele 'i ha ngahi mita si'i pe mei ha fanga ki'i tamaiki na'e fai 'enau soka. Na'a nau fakatumutumu pe na'e anga fefe 'ae hao atu 'ae me'alele he vaha'a 'o ha ongo fu'u 'akau, pea 'ikai ngata ai koe feitu'u na'e ta'ofi ai 'ae me'alele, na'e 'iai ha fakatafenga vai he ongo tafa'aki. Na'e mei kehe 'ae iku'anga kapau na'e 'ikai tu'u vaha'a 'ae Faka'uli Ta'e-ha-mai."

Koe 'Otua 'o Tevita fakataha moe famili misinalē 'oku 'ikai toe holo 'ene nguae he 'ahoni. 'Ikai 'oku taāu moe Fakamo'ui 'etau hu moe lotu? Fakafou 'i he 'etau vahehongofulu pea mo 'etau feilaulau angamaheni, 'oku ui ko Tala'ofa, 'e lava ketau hū ki hotau Fakamo'ui Tu'u ki mu'a.

LOTU: 'E Sihova, 'oku mau fakamalo 'i ho'o hoko ko homau Makatu'u, Talitau'anga, pea moe Fakamo'ui. Tali 'emau ngaahi fakamalo 'i he 'emau fakalangilangi'i koe 'aki 'emau ngaahi koloa.

Sunrise
Australian Outback

WEEK 13

KO E TOKOTAHĀ OKU TOKONAKI TA’E FAKANGATANGATA

MA’ASI 27

FILIPAI 4:19—“KA ‘E TAUFETUKU ‘E HOKU ‘OTUA KI HO’O MOU MASIVA KOTOAPE, ‘O FAKATATAU KI HE ‘ENE KOLOA ‘I HE NAUNAU ‘IA KALAISSI SISU.”

‘Oku tau hū ki he ‘Otua koe’uhī ‘oku Ne tokonaki ta’e fakangatangata. ‘Aho ‘e taha na’e fetalanoa’aki ‘a ‘Epalahame moe ‘Otua, ko e taimi ‘eni na’e fakaha ai ‘e he ‘Otua kiate ia ‘o fekau’aki mo hono foha kuo ofi ke fanau’i mai ‘e Sela, pea moe tapuaki ‘e tuku ki hono foha hono ua. Na’e puputu’u ‘a ‘Epalahame pea ne tautapa ki he ‘Otua, Senesi 17:18, “Ofa ke mo’ui ‘a Isimeli ‘i ho ‘ao!” Koe fetalanoa’aki ko ‘eni ‘i he vaha’a ‘oe ‘Otua mo ‘Epalahame ‘oku ne ako’i mai ‘ae mo’oni mahu’inga kau ki he mohu faka-‘Otua. Na’e manavasi’i ‘a ‘Epalahame ‘i he ‘ene vakai kapau ‘e ma’u kotoa ‘ae tapuaki ia ‘e hono foha hono ua, ‘Aisake, ta he’ikai ha tapuaki ia ‘e toe ma’a ‘isimeli. Ka na’e fakapapau’i ‘e he ‘Otua kia ‘Epalahame ‘oku fe’unga ‘anoa ‘ae ngaahi tapuaki ma’a kinua fakatou’osi pea pehē ki he taha kotoa pē. Koia Ia ‘ae tokotaha ‘oku tokonaki ta’e fakangatangata.

Koe tui koia ‘oku fe’amokaki ‘ae ngaahi tapuaki ‘ae ‘Otua ‘oku ne fakatupu ha ni’ihī ke nau ngae ‘i ha founa fo’ou. Koe ngaahi fakakaukau leva ‘e ni’ihī ‘oku peheni: “Kapau kuo ma’u ‘e ha taha kehe, he’ikai teu toe ma’u ia, pe teu ma’u ‘o si’i ange.” ‘Oku hoko leva ‘ae fa’ahinga tui ko’eni ke ne fakakatupu ha laumalie ‘oe meheka, fe’au’auhi mo loto kovi. Koe tukunga leva ‘e taha ‘oku pehe ni: “Kapau teu foaki pe vahevahē atu, ‘e si’isi’i ‘ae me’ā ‘e toe pe teu ala ma’u. Kuo mole ‘ae me’ā na’aku ma’u.” ‘Oku ne fakasi’isi’i ‘e ia ho’o loto fie foaki kae pusiaki’i ‘ae siokita. Kai kehe koe ngaahi mahalo ta’e mo’oni ko’eni ‘oku ne ta’etokai’i hono mo’oni ‘oe mohu faka-‘Otua. ‘Oku ‘ikai taāu ke faka’uhinga ‘aki ‘ae sio fakangatangata ‘ae fa’ahinga ‘oe tangata, pea ngalo ai koe tokotaha ‘oku ne fai ‘ae tokonaki koe ‘Otua ‘oku ‘ikai hano ngata’anga. ‘Iate ‘ia he’ikai ke tau hala’ata pe tukuhausia, neongo kapau tetau foaki atu ‘ae me’ā kotoa pē.

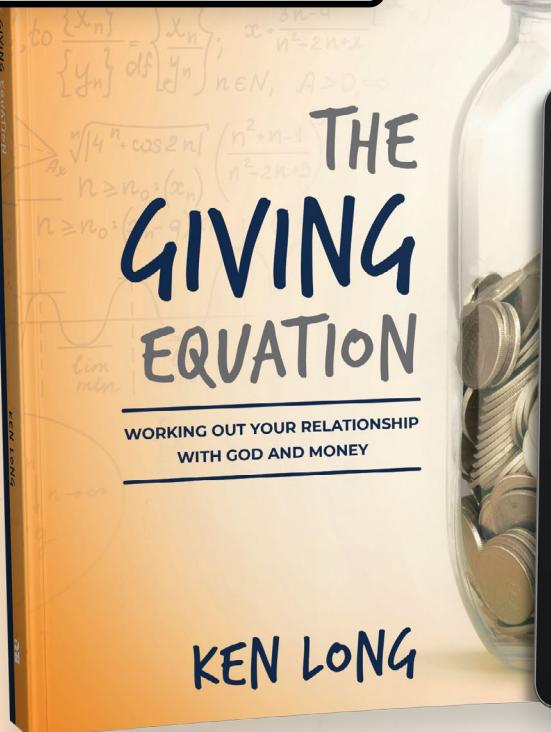
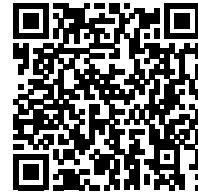
‘Oku ke me’ā i koā, ‘oku kei fonu ‘ae feleoko ‘ae ‘Otua ‘i he ngaahi tapuaki ma’a kitautolu ‘oku te’eki fai hano alasi. Tuku ketau fakaha ‘i he ‘etau vahe-hongofulu pea mo ‘etau feilaulau angamaheni, ‘oku ui ko Tala’ofa, ‘oku tau tui ki he mohu faka-‘Otua.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau fakafeta’i kiate koe ‘i ho’o hoko koe ‘Otua ‘oku ‘ikai fakangatangata, ‘oku ke tokonaki ma’a kimautolu ‘o fakatatau moe lahi ho’o koloa. Fakatupulekina ‘emau tui pea tokoni’i kimautolu ke mau ma’u ha fakatata mahino ange ko hai Koe.

Sunrise & Coconut Trees
Samoa

GET YOUR COPY FROM YOUR
LOCAL ADVENTIST BOOK STORE

CONTAINS
FIVE LIFE
APPLICATION
LESSONS,
IDEAL FOR
SMALL GROUPS
MEETING
VIA ZOOM

EBOOK AVAILABLE FROM
amazon kindle

THE GIVING EQUATION

WORKING OUT YOUR RELATIONSHIP
WITH GOD AND MONEY

Ken Long is a highly experienced business consultant, based in Sydney, Australia. He holds a Doctorate of Business Administration, along with qualifications in Law and Commerce. Ken is a stewardship champion and is passionate about helping people understand how generous giving benefits them.

"Ken Long's insights into biblical stewardship are exciting, fresh, transformative and hope filled. The Giving Equation shows that we don't need to clutch our wallets, afraid of what we might lose, because giving has a lot to offer us. Filled with practical examples and illustrations from the Bible, this book will inspire individuals and families to better understand the heart of the Giver—and to give joyfully themselves! The more households there are living out this transformed mindset, the more powerful the impact of the church will be."

Christina Hawkins, Discipleship Ministries—Stewardship,
South Pacific Division

Adventist
Book Centre

Australia: adventistbookcentre.com.au
New Zealand: adventistbookcentre.co.nz

FOR GOD SO loved THE WORLD THAT HE gave

THE MESSAGE IS SIMPLE: LOVE GIVES

We can give without loving, but
we can't love without giving.

When we love God we love His people,
His mission and His church, so we give.

THAT'S WHAT LOVE DOES.

We don't give to be blessed, we give because we are blessed. Because we are loved we love. God is love and we're created in His image, in the image of perfect love.

Thank you for your faithfulness in times of crisis. God's vital work for this time is moving ahead mightily because you love.

Seventh-day
Adventist Church

South Pacific

Australia: www.egiving.org.au
New Zealand: www.egiving.org.nz

‘EPELELI

HIKI HAKE HOMOU MATA KI
‘OLUNGA, PEA VAKAI PE KO
HAI KUO NE FAKATUPU ‘AE
NGAAHI MEA NI. (AISEA 40:26)

WEEK 14

‘OKU MA’ONI’ONI KIA SIHOVA

‘EPELELI 3

LEA FAKATATA 3:9-10—FAKA'APA'APA KIA SIHOVA 'AKI HO'O KOLOA, PEA MOE 'ULUAKI FUUA HO'O ME'A KOTOAPE KUO TUPU: KOIA 'E FONU AI HO NGAAHII FELEOKO 'I HE MAHU, PEA 'E PA 'AE UAINÉ FO'OU MEI HOO NGAAHII TATAOANGA.

‘Oku tau hū ki he ‘Otua mo ‘etau ngaahi feilaulau koe’uhii ‘oku ma’oni’oni ia kia Sihova. Koe lea hoa nauna koe ma’oni’oni ‘oku fa’ā fekau’aki ia moe Sapate pehe ki he vahe-hongofulu, pea tā-tai taha ha kau kiai ‘ae ngaahi feilaulau. Kae kehe, ‘oku fonu ‘ae Folofola ‘i he ngaahi fakamatala felave’i moe ma’oni’oni ‘oe ngaahi feilaulau. ‘I he ngaahi vahe kehe pe, ‘oku ‘omi ‘ehe tohitapu heni ha ongo feilaulau totongi ‘oe angahala, koe feilalau ma’ae angahala pea moe feilaulau ma ‘ae halaia, ‘oku “fungani ma’oni’oni” ia. (Levetiko 6:25; 7:1), koe ngaahi feilaulau me’akai “‘oku ma’oni’oni mo ia foki” pea mo “toputapu” (Levetiko 2:3; 22:10). Koe feilaulau, ko ha founiga makehe kuo fakamavahe’i mo fokotu’u he ‘Otua ma ‘a ‘ene fanau ke nau lotu mo fiefia ko ha founiga ke fetaulaki mo Ia. Koe konga ia ‘i he mo’ui ‘ae fanau ‘a ‘Isileli ‘e ‘ikai ala li’aki; ko hono fakali’eli’aki ‘ae ouau ‘oe feilaulau ‘oku tatau pe ia moe kaiha’asi mei he ‘Otua (Malakai 3:8) ‘ae faka’apa’apa ‘oku tonu ke ‘a’ana.

‘I ‘Isileli motu’ā, na’e hū mo lotu ‘ae kakai ‘ae ‘Otua kiate Ia , fakafou ‘i hono fai ‘oe ngaahi feilaulau, koe katoanga mo Ia koe Foaki ‘oe Tokotaha Ma’oni’oni, ‘o fakapapau’i ko Sihova Ia, fakamahino’i ‘oku ‘a’ana ‘ae me’ā hono kotoa, ko ‘ia ‘oku ne Tokonaki mo Fakatolonga, ke fakaha ‘enau fie talangofua, poupou’i ‘ae nguae ma’oni’oni, pea mo ‘enau hoko ko ha tapuaki ki he ni’ihi kehe. Na’e fokotu’u ‘ehe ‘Otua ‘a hono lahi pea mo hono mahu’inga ‘oe ngaahi feilaulau ‘e ni’ihi, pea koe feilaulau ni’ihi na’e tuku pe ki he fili ‘ae tokotaha ‘oku ne fai ‘ae hū. Kae kehe, na’e fakatatau pe ki he me’ā ‘oku ma’u mai ‘e ha taha,ka ko hono mo’oni ke ne fai ‘ae foaki ke hoatatau. (Teutalonome 16:17) pea foaki ‘ae lelei taha ki he ‘Otua koe feilaulau (Levetiko 22:20).

‘I he ‘ahoni, ‘oku mahino lelei pe ‘a hono fakafehanaki ‘oe vahe-hongofulu ki he ngaahi feilaulau ‘oku manakoa ange pe vahe-hongofulu. Lolotonga ‘oe Covid19, ‘oku mahino ‘ae ‘iai ‘ae to lalo: na’e holoa ‘aupito ‘ae lahi ‘oe ngaahi feilaulau ‘i hono fakafehanaki ki he vahehongofulu, neongo na’a na holo fakatou’osi. Taimi lahi ‘oku tau foaki pe me’ā ‘oku toe koe feilaulau. ‘I he uikeni, lolotonga ‘etau hū mo ‘etau ngaahi feilaulau angamaheni, ‘oku ui ko Tala’ofa, tuku ketau fakaha ‘ae ma’oni’oni ‘oe ouau feilaulau.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau fakafeta’i he faingamalie ke mau hu mo lotu. Fakamolemole tokoni’i kimautolu kemau mahu’inga’ia ‘i he ouau ma’oni’oni ‘oe feilaulau.

The Milky Way
Great Ocean Road

WEEK 15

VAHEVAHE ‘AE ONGOONGOLELEI ‘AE ‘OTUA ‘EPELELI 10

HOPE CHANNEL INTERNATIONAL, INC.

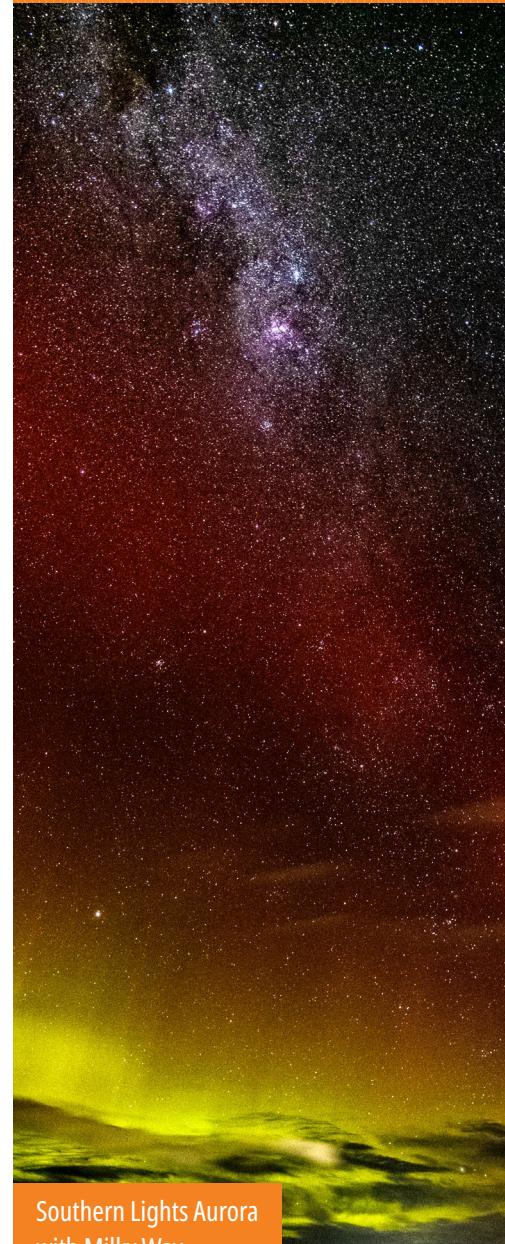
SAAME 31:24—KE MOU LOTOTOA, PEA TE NE FAKAMĀLOHI
HOMOU LOTO, 'AKIMOUTOLU KOTOA PĒ 'OKU 'AMANAKI LELEI
KIA SIHOVA

‘I he ‘aho kotoa pe ‘oku ngaeue ‘aki ‘e he ‘Otua ‘ae mitia ‘evangelio faka-mamani lahi ko e Hope Channel ke fakaa‘u ki he lau afe ‘oe kau mamata ‘ae popoaki ‘oe ‘amanaki moe ‘ofa ‘oku ha‘u meiate ‘ia. Kuo laka hake he ngaahi senolo (channel) ‘e 68, ‘oku nau fakamafola ‘i he ngaahi tu‘unga lea laka hake he 80, koe ngaeue fakalotu ‘a Sisu ‘oku lolotonga fakakakato ia ‘e he ivi ‘oe Laumalie Ma‘oni‘oni – “‘Oku lahi mo‘oni ‘ae ututa‘u!” (Luke 10:2).

Neongo ‘ae to mo hopo pea moe ta‘e ‘amanekina ‘ae ngaahi me‘a ‘oku hoko he mamani, ‘oku ngaeue ‘aki ‘ehe ‘Otua ‘ae Hope Channel ke vahevahe ha ngaahi popoaki ‘oku ne ‘omi ‘ae fiefia pea moe ngaahi faingamalie ke fehokotaki moe kau mamata ‘i he fo‘i mamani. Koe polokalama fo‘ou ‘ae **Hope Channel** ‘oku ‘iloa koe **Hope at Home**, kuo hoko ia ko ha fetu‘utaki he internet ke tuku atu ai ‘ae ngaahi malanga faka-laumalie, hiva moe ngaahi tokoni fakamo‘ui lelei mei ha kau mataotao he tafa‘aki koia, pea ‘oku mamata kiai ha lau-afe ‘i mamani ‘i he faka‘osinga ‘oe uike kotoa. ‘Oku lava pe keke toe mamata ki he polokalama – **HopeTV.org/AtHome**. Koe polokalama ki he ako tohitapu, Hope.Study, kuo tupulaki ia ki ha tu‘unga ‘oku ta‘e totongi pe, pea ‘oku ‘iai ‘ae founiga faingofua ke ngaeue‘aki ‘oe tohitapu ki hono ako ‘ae ngaahi kaveinga ‘o hange koe tafunaki ho‘o mo‘ui lotu, fafolau lolotonga taimi tu‘utamaki, pea moe ako ke toe mahino ange ‘ae tohitapu. ‘Oku ‘alu pe taimi mo toe lahi ange ‘etau vakai k i he ngaahi talaloto mei he kau mamata kuo liliu ‘enau mo‘ui, teke lava pe ‘o mamata ki he ngaahi talaloto koeni ‘i he – **HopeTV.org/Transformed**. ‘Oku mau fie fakalotolahi koe keke fakaafe‘i ho famili moe ngaahi kaungame‘a ken au mamata ki he Hoe Channel foki.

TAUTAPA: Ko ho‘o tokoni ki he Hope Channel ‘e tokoni ia ki he ngaahi fiema‘u ‘ae mitia ngaeue fakalotu fakamamani lahi koeni. ‘Oku anga maheni hono ma‘u ‘ehe Konifelenisi Lahi ha ngaahi foaki mei he ngaahi tivisone, pea ne toe tufaki ‘ae pa‘anga koia ki he ngaahi poloseki fakalotu moe ngaahi kautaha. ‘Oku kau foki ‘ae Hope Channel ‘i he lisi koia. Ko ha me‘a‘ofa tanaki atu ki he Hope Chanel ‘oku foaki pe ia ha fa‘ahinga taimi ka ke faka‘ilonga‘i pe ‘i he sila.

LOTU: ‘E Sihova, fakamalo atu ki he fakaafe kemau kau fakataha mo koe ‘i he ngaeue ‘oe ututa‘u. Fakamolemole ka ke tapuaki‘i ‘ae ngaahi me‘a‘ofa, pea mo ho‘o kau ngaeue ututa‘u hono kotoa, ko ‘emau lotu ia ‘i he huafa ‘o Sisu, ‘Emeni.

Southern Lights Aurora
with Milky Way.
Tasmania

WEEK 16

‘OFA ‘OKU ‘IKAI HANO FAKANGATANGATA

‘EPELELI 17

SIONE 3:17—“HE NA’E ‘IKAI FEKAU ‘E HE ‘OTUA HONO ‘ALO KI MAMANI KE FAKAMALA’IA ‘A MAMANI: KA KOE’UHI KE MO’UI ‘A MAMANI ‘IATE IA.

‘Oku tau hu mo lotu fakafou ‘i he ‘etau foaki angamaheni mo pau koe’uhi kuo’omi ‘e he ‘Otua kiate kitautolu ‘ae sipinga ‘oe ‘ofa ‘ikai hano fakangatangata. ‘Oku fakaha ‘e Sione 3:17 ‘ae natula moe mafola ‘oe ngaue fakalotu ‘a hono ‘Alo: Na’e hifo mai ‘a Sīsū ke ‘omai ‘ae fakamo’ui, pea na’ā ne ‘omai ia ki mamani kotoa pē. Koe fai ‘oe ngaue ‘o muiaki ‘i he topuva’e ‘o Sisu koe tu’uaki ia ‘oe misiona fakauniveesi. ‘I he lotolotonga ‘oe ngaahi me’ā kehe, koe palani ‘oe vahe-hongofulu moe ngaahi feilaulau ‘oku ne tuku mai ha faingamalie kiate kitautolu ke tau kau ‘i he ‘ene misiona fakamamani lahi.

Ko e talanoa ki ha faifekau na’ā ngaue ki ha siasi ‘i he kolo lahi. Koe kainga lotu tokolahī pea mo tu’umalie pea na’ā ‘iloa kinautolu he loto fie foaki. Na’ā nau vekeveke ke nau fakahū pa’anga ki hono toutou fakalelei’i ‘ae ngaahi naunau honau falelotu, ka koe me’apango taimi ‘e ni’ihī ‘i he fakamole ‘oe foaki faitotonu ‘oe vahe-hongofulu pea moe ngaahi feilaulau angamaheni. Koe malie foki, he na’ā faka’ehī’ehī ‘ae faifekau ia mei hono ako’i ‘ene memipa ki hono fakatu’utamaki ‘oe loto fie foaki koe sio pe kiate kinautolu pea moe mahu’inga hono tokoni’i ‘oe famili ‘oe siasi fakamamani lahi. Ko ‘ene hoko ko ha faifekau ‘i ha siasi ‘oku ne ma’u ‘ae me’āngau lelei taha koe tupu’ānga ia ‘oe hikisia moe fakafieimalie. Ka na’ā hili ha ngaahi ta’u, na’ā fakahiki ia ‘e he konifelenisi ki ha feitu’u ‘e taha na’ā ‘ikai fu’u tu’umalie; na’ā mahino vave kiate ia ‘ae nunu’ā ‘oe pukupuku ‘o ‘ene visione ki he ngaue ‘oe lotu.

Koe hā hono lahi ‘etau visione ki he misiona ‘ae ‘Otua? Kuo fakamo’ui kitautolu koe’uhi na’ā fakamaha ‘e he ‘Otua ‘a hevani pea ne fekau’i mai ‘a Sisu ki hotau mamani. ‘Oku ‘iai ‘ae taimi ‘oku tanaki ‘ae Siasi ‘ae ngaahi koloa koe’uhi ke fekau’i ha misinale ki hotau fonua pe vahenga. Ko Sīsū koe motolo kiate kitautolu, teke fie hoko nai ko ha me’āngau ‘oe ‘ofa ki he pule’ānga kotoape, fa’ahinga, lea moe kakai? ‘I he uike ni lolotonga ‘etau hū pea mo ‘etau vahehonofulu moe feilaulau anga maheni, ‘oku ui ko Tala’ofa, ‘oku toe ‘iai pe hotau faingamalie ke tau foaki fakamamani lahi.

LOTU: ‘E Sihova, ko ho’o ‘ofa ‘oku ‘ikai hano fakangatangata: ko hono ‘uhinga ia na’ā fakamo’ui ai kinautolu. ‘Oku mau fakafeta’i ki ho huafa. Tokoni mai kemau fakaha ‘ae ‘ofa tatau ki he fa’ahinga kotoape.

Orion Nebula

STEWARDSHIP MINISTRIES

FREE E-BOOK, WHERE DO WE BRING OUR TITHE?

G. Edward Reid answers the following questions from the biblical record and the counsels of the Spirit of Prophecy: Just where is the storehouse today? And even if I knew where it was, do I have to turn in all my tithe there, or can I use my own discretion and return my tithe as I see best? What should I do with my tithe if I sincerely believe that those charged with the responsibility of distributing the tithe are not doing so in a responsible manner? If I know of an independent ministry that is doing good work that I want to support, can I send my tithe to them? Isn't that a gospel ministry?

 /GCSTEWARDSHIPMINISTRIES

GOD FIRST
ADVENTIST STEWARDSHIP MINISTRIES

SEVEN DAYS THAT MAKE A DIFFERENCE

STEWARDSHIP WEEK OF REVIVAL 2022

We encourage each local church to dedicate one week in 2022 to be a week of prayer to nurture God's stewards for their journey to eternity.

[f/GCSTEWARDSHIPMINISTRIES](#)

GOD FIRST
ADVENTIST STEWARDSHIP MINISTRIES

WEEK 17

KOE FAKAKOLEKOLE ‘AE ‘EIKI (PULE)

‘EPELELI 24

MALAKAI 1:6—“OKU FAKA’APA’APA ‘AE FOHA KI HE ‘ENE TAMAI, MOE TAMAIO’EIKI KI HE ‘ENE ‘EIKI: PEA KA KOE TAMAI AU, PEA KOFA’A HOKU ONGOONGOLELEI? PEA KA KOE ‘EIKI AU, KOFA’A ‘AE MANAVAHE KIATE AU?” ‘OKU PEHE ‘E SIHOVA ‘OE NGAahi KAU TAU.

‘Oku tau hu ki he ‘Otua mo ‘etau vahe-hongofulu moe ngaahi feilaulau koe tali ki he ui ke fakahaa’i ‘ae ‘Otua koe ‘Eiki (Pule). Ko hono fakamo’oni’i ‘oe ‘Eiki/Pule mo’oni ‘oku faingata’a he taimi ni’ihi.

Na’e ‘iai ha kapiteni ‘o ha vaka na’ane vakai atu ki he fakapo’uli ‘o ne fakatokanga’i ha ki’i maāma ‘oku ulo poipoila mai mei he mama’o. Taimi pe koia na’ane fekau ‘ene tangata fai faka’ilonga ke ne tuku ‘atu ha fekau, “liliu ho halanga vaka ‘aki ha tikili ‘e 10 ki he tonga.”

Na’e ‘ikai taimi kuo tali mai ‘ae fekau: “liliu ho halanga vaka tikili ‘e 10 ki he tokelau.”

Na’e ‘ita lahi ‘ae kapiteni hangē ‘oku ta’etoka’i ‘ene fekau. Koia na’ane toe ‘oatu ‘ae fekau hono tu’o ua: “liliu ho halanga vaka tikili ‘e 10 ki he tonga – ko au ko e kapiteni!”

Na’e vave ‘aupito hono toe ma’u mai ‘ae tali: “liliu ho halanga vaka tikili 10 ki he Tokelau – koe kauvaka kalasi tolu au ko Sonasi.”

Na’e tuku atu ‘ehe kapiteni he taimi pe koia ‘ae fekau ko hono tu’o tolu, moe pehē tokua ‘e ngali fakailifia: “Liliu ho halanga vaka tikili ‘e 10 ki he tonga – Ko au ko e vakatau.”

Ka na’e toe ‘omi ‘ae tali, “Liliu ho halanga vaka tikili ‘e 10 ki he tonga- Ko au koe falemaama.”

‘Oku fakatu’utamaki ‘ae ‘ikai ketau fakahaa’i ‘ae tokotaha ‘oku pule, ‘ae ‘Otua ‘oku mo’oni. Koe ‘uhinga ia ‘oku fakakolekole ai ‘a Malakai ki he kakai ‘ae ‘Otua ke tafoki mo fakaha ko Ia koe ‘Eiki. Na’e fanongo ‘ae kakai ki he ui pea nau tali ‘ia Malakai 3:7, “Te mau tafoki koeha? Koe tali kiai, na’e fakamanatu ‘e Sihova ki hono kakai kuo nau mavahe meiate ia ‘i he ‘enau kaiha’ā mei ai ‘ae vahe-hongofulu pea moe ngaahi feilaulau.

Taimi kotoa pe ‘oku tau pehe ai ko e pa’anga ‘oku ha’u mei ai hotau tu’unga, paletu’ā, malu’i na’ā moe ‘ofa, ‘oku tau hiki’i ia ki he tu’unga ‘oe ‘otua kene fetongi ‘ae ‘Otua mo’oni. ‘Oku tau fakangofua ‘ae pa’anga ke fe’auhi moe ‘Otua ki he tu’unga ‘oe ‘Eiki. Koe founiga pau ‘oe vahe-hongofulu na’e fokotu’u ia ke fakahaa’i koe ‘Otua ‘ae ‘Eiki moe Pule. ‘I he uike ni ‘oua na’ā tau to mei he faingamalie ke toutou fakamo’oni’i ‘ae ‘Otua koe ‘Eiki aoniu ‘i he ‘etau hu kiate ia mo ‘etau vahe-hongofulu moe feilaulau angamaheni, ‘oku ui ko Tala’ofa.

LOTU: ‘Oku mau monu’ia ke ma’u koe ko ha Tamai pea mo ha ‘Eiki. Tuku ke hoko ‘emau ngaahi ngaue pea mo ‘emau foaki kene fakae’ā ‘oku mau faka’apa’apa’i Koe, koe ‘Eiki moe Tamai.

Funafuti Atoll
Tuvalu

ME

HIKI HAKE HOMOU MATA KI
'OLUNGA, PEA VAKAI PE KO
HAI KUO NE FAKATUPU'AE
NGAAHI ME'A NI ... (SENESI 2:9)

WEEK 18

FA'IFA'ITAKI KI HA 'OTUA MAAU

ME 1

SELEMAIA 31:35—“ 'OKU PEHE 'E SIHOVA, 'AIA 'OKU NE FOAKI 'AE LA'A KO MAAMA KI HE 'AHO, PEA KUO TU'UTU'UNI 'AE MAHINA MOE NGAahi FETU'U KOE MAAMA KI HE PO...KO SIHOVA 'OE NGAahi KAU TAU 'A HONO HUAFA.”

'Oku tau hu mo lotu 'aki 'etau koloa in he founa mapule'i lelei koe'uhu 'oku tau fa'ifa'itaki ki ha 'Otua maāu. 'I he 'etau vakai ki he fotunga 'oe fakatupu 'oku fisikitu'a mai 'ae maau 'oe ta palani 'ae 'Otua. 'I he 'aho kotoa, uike kotoa moe mahina kotoa 'oku tala mahino 'ehe ngaahi faka-teunga 'oe fakatupu 'o kau ki he taha Ta palani, taha Fakatupu moe taha 'oku ne Fakatonga 'ae 'univeesi. Koe'uhu koe kainga tui kitautolu, 'oku tau tala koe imisi kitautolu 'oe 'Otua koe motolo kiate kitautolu. Koia ko kinautolu 'oku feinga ke nau ma'u hono imisi ma'a mo totonu 'oku nau tokanga ki he ngaahi lea ko'eni: “ Ka ke fai 'ae ngaahi me'a kotoape ke matamata lelei, pea fai hokohoko lelei pe.” (1 Kolinito 14:40). Koe loto-'oho pe ta'e palani 'oku 'ikai tonu ke hoko ia ko ha kalofanga ke ta'e maau ai 'ae ouau 'oe lotu moe foaki.

Na'e launga ma'upe ha tangata tokua 'oku kaiha'asi 'e he kakai 'ene pa'anga: na'a ne mahalo'i hono uaifi mo 'ene fanau. 'Aho 'e taha na'e fale'i ia 'e hono kaume'a lelei: “Kapau teke tukupa ke foaki ha me'a'ofa makehe ki he 'Otua, he 'ikai ha taha ia 'e toe ala ki ho'o pa'anga.” Na'e loto lelei 'ae tangata ni ke fai 'ae tukupa ko'eni. 'I he 'aho vahe hoko, na'e toho mai 'ene sieke pea ne fufu'i 'ene pa'anga. 'Osi ngaahi 'aho mei hen iku ne toki manatu'i 'ene tukupa, ka na'e 'ikai meime i tui he 'ene vakai koe la'i pa'anga pep ape 'e taha na'e toe. Na'e toki kaikaila he 'ita mo lea kovi'i hono uaifi pea pehe ki he fanau. “ Koeni kuo mou kaiha'asi 'ae pa'anga 'ae 'Otua, pea tuku kene totongi kiate kimoutolu.” Na'e fakalongongo pe hono uaifi mo hiki 'i ha la'i pepa 'o kamata pe mei 'olunga ki lalo, pea tanaki ha ngaahi fika ki he tafa'aki. Na'ane teketeke atu 'ae la'i pepa ki hono husepaniti lolotonga lili he 'ita. Na'e sio 'ae husepaniti ki he lis i mei 'olunga ki lalo pea pehe ki he ngaahi mata'i fika. Na'a ne fakato'oto'a 'ikai lava ke 'iai ha'an e toe lea. Na'e 'ikai ha taha ia te ne kaiha'asi 'ene pa'anga, na'e 'osi pe ia hono fakamoleki noa'ia ta'e palani.

Taimi 'oku felekeu ai 'etau tu'unga fakapa'anga, 'oku faingata'a ke tau ma'u ha mo'ui fiefia, pea 'oku toe faingata'a foki ketau faka'apa'apa'i 'ae 'Otua 'aki 'ae faitotonu 'i he vahe-hongofulu pe ngaahi feilaulau lahi fe'unga. 'Oku ke loto ke ke fiefia 'i he kanoloto 'oe mo'ui na'e fakataumu'a kiate koe 'e ho'o Tamai faka-langi? Ngaue'aki 'ae mapule'i lelei moe maāu 'i hono tokanga'i 'oe ngaahi koloa kuo tuku mai 'ehe 'Otua. Tuku ke tau fakah o'ata 'ae imisi maāu 'oe 'Otua 'oku tau tauhi, 'o fakafou 'i he 'etau vahe-hongofulu moe ngaahi feilaulau angamaheni, 'oku ui ko Tala'ofa.

LOTU: 'E Sihova, 'oku mau fakamalo kiate Koe 'i he sipinga 'oe maau kuo ke fokotu'u. Fakamolemole foaki mai 'ae poto moe anga maau ke mau fakah o'ata 'ae 'ulungaanga ko'eni 'i hono pule'i 'emau ngaahi me'a taautaha.

Humpback Whale
Tonga

WEEK 19

TOKONI KI HE FAKATAMAKI MOE HONGE

ME 8

ME'A'OFA TOKONI KI HE FAKATAMAKI MOE HONGE
(FAKAHOKO 'EHE ADRA)

SELEMAIA 29:11—"HE 'OKU PEHE 'E SIHOVA, 'OKU 'IATE AU 'AE NGAahi TU'UTU'UNI, KUOU TU'UTU'UNI KIATE KIMOUTOLU, KOE NGAahi TU'UTU'UNI KI HE FIEMALIE, KAE 'IKAI KI HE KOVI, KOE'UHI KE FOAKI HO'O MOU 'AMANAKI KIATE KIMOUTOLU 'I HE IKU'ANGA."

Lolotonga 'ae ngaahi taimi 'oe faingata'a, hange koe kei lele mai 'oe fokoutua Covid19, 'aia kuo ne fakamatala'i hono 'uhinga 'oe konga lahi 'oe ta'u kuo 'osi, 'e lava faingata'a ke manatu'i 'oku 'iai ha palani 'ae 'Otua ma'a kitautolu. Ka 'oku 'iai foki 'Ene palani ma'a kitautolu- 'o a'u pe kiate kinautolu kuo mole 'enau ma'u'anga mo'ui pea mo honau ngaahi 'ofa'anga ki he fokoutua faka'auha fakamamani lahi ko'eni pea moe ngaahi faingata'a kehe pe 'aia 'oku ne faka'ilonga mai kuo 'ofi ke foki mai 'a Kalaisi.

Koe me'a'ofa 'oe 'aho ni ki he ngaahi fakatamaki moe honge 'oku ne tokoni'i 'ae Adventist Development and Relief Agency (ADRA) pea moe Adventist Community Services (ACS), koe nima 'ofa ia 'oe siasi ki hono tokangaekina 'ae tangata 'i mamani pea pehe 'i 'Amelika foki.

Koe ngaue 'ae ADRA kuo ne fakalato 'ae ngaahi fiema'u 'ae kakai 'o laka hake he toko 20 miliona, 'aia kuo uesia 'e he Covid19. Ko ho'o ngaahi foaki te ne lava liliu 'ae ngaahi mo'ui 'ae kakai tokolahi ange kenau faingamalie ki he me'atokoni, vai, ngaahi nofo'anga, ako, pa'anga humai pehe ki he tokangaekina 'oe mo'ui lelei – koe ngaahi me'a tefito 'oe mo'ui kuo holofa koe'ahi koe fokoutua ko'eni. Ko ho'o foaki he 'ahoni te ne toe fakafoki 'ae mo'ui, mo'ui lelei moe 'amanaki.

TAUTAPA: Ko 'etau ngaahi foaki he pongipongi ni te ne liliu 'ae ngaahi mo'ui 'oku 'i he tu'unga kovi taha. Ko 'etau tokoni'i 'ae ADRA moe ACS 'oku hulu hake ia 'i he pa'anga-'oku hoko ia koe nofo'anga, vai ma'a, me'atokoni fakavavevave, malu'anga, pala'i maea 'oe mo'ui. Ko 'etau tokoni ko hono fakaha ia 'oe 'ofa 'ae 'Otua 'i he ngaue.

LOTU: 'Eiki, fakamalo atu he faingamalie kemau tokoni'i 'ae ngaue tokoni 'oku fakahoko 'i he mamani. Tapuaki'i kinautolu 'oku nau fakahoko atu 'ae tokoni pea hokohoko atu hono malu'i mo tokonaki ma'a nautolu 'oku uesia tamaki 'ehe ngaahi faingata'a fakamamani lahi 'oe mo'ui lelei. 'Emeni.

Jacaranda Tree
Queensland

WEEK 20

‘OKU NE FAKAIVIA!

ME 15

TEUTALONOME 8:18—“KA KE MANATU KOE KIA SIHOVA KO HO ‘OTUA, HE KOIA ‘OKU NE FOAKI KIATE KOE ‘AE MAFAI KE MA‘U ‘AE KOLOA, KOE‘UHI KE NE FAKAMA‘U ‘ENE FUAKAVA, ‘AIA NA‘A NE FUAKAVA AI KI HO‘O NGAahi TAMAI, ‘O HANGE KOIA HE ‘AHONI.”

‘Oku tau hu kia Sihova pea moe pa‘anga moe koloa ‘oku ma‘u koe‘uhi kuo ne fa‘o ha me‘a mahu‘inga i hotau ngaahi kato takitaha. Koe ni‘hi o kimoutolu ‘oku ‘ikai tui pau ki he ngaahi lea ko‘eni, he ‘oku ke fakakaukau koe pe koe ha ‘oku manifi ai ho‘o peesi pe ko ho‘o ‘akauni he pangike. Taimi ni‘i hi ‘oku tau vakili, kae ‘ikai pe lava sio ki he ngaahi me‘a mahu‘inga kuo tau ma‘u. Mei ai, ‘oku ‘ahi‘ahi‘i kitautolu ke tau talafili fekau‘aki moe ngaahi lea ni pe feinga ke fakanonga ‘aki hano faka‘uhinga‘i faka-fakalaumalie ‘ae fo‘i lea koia koe “koloa.” ‘Oku lava nai ke tau pehe ‘oku lahi ‘ae nofo ma‘u ‘etau sio ki he me‘a ‘e iku ma‘u kae ‘ikai hounga‘ia he “lava ke tau fakatupu ‘ae koloa” kuo foaki ‘e he ‘Otua kiate kitautolu?

Na‘e fai ‘ae fehu‘i koeni ki ha tangata pe koe ha hona faikehekehe pea mo hono uaifi. Fanogo ki he ‘ene tali. “Taimi ‘oku ou fiekaia ai, ‘oku kehe ‘eku to‘onga mei hoku uaifi.” “Koe tuku pe ngaue i he ‘ofisi, ko ‘eku foki mai pe ‘o li ‘eku kato, fakato‘oto‘o ki peito, huke kotoa tapuni ‘oe kulo kae ‘oua ke ma‘u ‘ae kiki ‘oku ou sai‘ia taha ai.” “I hono fakahoa ki hoku uaifi, taimi ‘oku fiekaia ai, tene fakaava ‘ae kopate pea moe ‘aisi, pea to‘o mai ‘ae ngaahi me‘a ‘oku fiema‘u ke ngaohi‘aki ha me‘atokoni ifo.” Koe founiga kehekehe ‘e ua ke fakalato ‘ae fiema‘u tatau pe: ‘uluaki koe fekumi moe tu‘amelie ki he me‘a kuo‘osi ngaohi pea koe taha ko hono faka‘aonga‘i ‘oe ngaahi me‘a ke ngaohi ‘ae me‘atokoni.

Tuku leva ‘ae loto mamahi pe lotofoi‘i i he hala‘ataa, pe koe fakangatangata ‘oe me‘a ‘e ma‘u he iku‘anga, he ‘oku ‘aonga ange ke ‘ilo‘i mo faka‘aonga‘i ‘ae ngaahi naunau ‘ae ‘Otua. ‘O lau fakataha kiai ‘ae mou‘i lelei, taleniti, ivi pea moe ngaahi foaki kehe ‘oku ne foaki. Kuo tala‘ofa ‘ae ‘Otua tene fakaivia kitautolu i he ‘etau totoivi hono faka‘aonga‘i ‘ae ngaahi naunau koia. ‘Oku ke ‘ilo koa koe a‘usia fakafiefia taha ke hoa ngaue moe ‘Otua ‘oku ne foaki mai ‘ae koloa ke tau ma‘u mo‘ui mei ai. ‘I he uike ni, fakafou i he ‘etau kau atu i he vahe-hongofulu pea moe ngaahi feilaulau angamaheni, ‘oku ui ko Tala‘ofa, ‘e lava ketau fakafeta‘i ki he ‘Otua ‘i hono tokoni‘i kitautolu ke faka‘aonga‘i ‘ae ngaahi naunau kuo ne foaki.

LOTU: ‘Eiki, ‘oku mau fakamalo ki he ngaahi naunau moe malava ke fakatupu koloa. Mo‘oni ko koe ia ‘oku ke tokonaki ‘ae me‘a kotoa.

Norfolk Pine
Norfolk Island

WEEK 21

FAKAHĀ ‘OE FAKA’IKA’I KITA (TA’E SIOKITA)

ME 22

1 SIONE 3:16—“KOE ME’A NI ‘OKU TAU ‘ILO AI ‘AE ‘OFA, KOE’UHI KUO NE TUKU HIFO ‘ENE MO’UI MA’A TAUTOLU: PEA TOTONU AI ‘E TAU TUKU HIFO ‘E TAU MO’UI KOE’UHI KOE KAINGA.”

‘Oku tau hu ki he ‘Otua pea moe ngaahi koloa koe’uh i ko ‘Ene ‘ofa fai-feilaulau. Na’ a tukuange ‘e Sisu ‘a langi, ka ne to’o ‘ae tu’utamaki ‘oe hinga ‘ae fa’ahinga ‘oe tangata. Na’ a ne fakakakato ‘Ene ngae ‘i hono fakafepaki’i ‘ae ngaahi me’ a fakalilifu na’ e amanaki hoko pea moe faka’ulia hono ta’ e tali ia. Ka ‘i hono faka’osi, na’ a ne foaki kotoa , ‘Ene mo’ui. Koe founa ‘eni ‘o ‘ene fakahā ‘ae ‘ofa. Koe’uh i koe kau fakafofonga kitautolu ‘oe ‘Otua, ‘oku hoko leva ‘ae laumalie feilaulau koe konga ia ke fakamo’oni ki hotau tukufakaholo. Koe fa’ahinga laumalie ia na’ e fakamo’oni’i ‘e he kau paonia ‘oe Siasi ‘aia na’ e takimu’ a ai ‘a J.N. Andrews.

Ko John Adrews koe uitou ia mo ha fanau ‘e toko ua ‘i he taimi na’ane tali ai ‘ae ui ke ‘alu ki ‘iulope, koe fuofua misinale faka-’ofisiale ‘ae Siasi ‘Ahofitu. Na’ e ‘ikai te ne ‘ilo hono tu’unga vahenga ‘i he taimi na’ane tali ai ‘ae ui. Na’ e fai pe ‘ae felotoi ‘e toutou li ange pe ha seniti, ka na’ e ‘ikai hoko ‘o tatau moe fiema’u. Na’ane tokanga ki hono pulisi ‘oe fanga ki’i pepa ‘o kau ai ‘ae “Sign of the times” ‘i he lea Faka-Falanise, pea taimi lahi na’ e ‘ikai ha me’ a tokoni pea pehe ki he ngaahi fiema’u kehe, he na’ane ngae’aki pe ‘ene seniti. ‘I he ta’u 1877 na’ane puke he niumonia, pea hili hono sivi ia ‘ehe toketa, na’ a ne talaange “Koe tangata ni kuo mei mate pe he fiekaia!” Na’ e ‘osi ‘ae ta’u ‘e taha mei ai kuo malōlō hono ‘ofefine mei he fokoutua koe TB (Fatafata vaivai). Na’ e vivili atu pe ‘ae misinale tuku mo’ui ko’eni ki hono fakalika ‘oe ngae ‘i he ngaahi feitu’u fo’ou ‘o ‘au ki he ‘ene malōlō ‘i he fokoutua tatau pe koe T.B (Fatafata vaivai) ‘i hono ta’u 54.

Fakaue’i loto!

‘Oku tau nofo ‘i ha kuonga ‘oku faingata’ a ke ma’u ha pa’anga pe koloa kehe. ‘Oku tau tali ki ha hulu pe toenga mei ha koloa ‘oku ma’u ke tokoni ki he misiona ‘o hange pe ha faka’amu fakangalilotu. ‘I he mo’oni koe na’ e fakataumu’ a kiai ‘ae ngaahi lea ko’eni ‘a Ellen White: “Taimi ‘oku ‘ikai ke faka’ikai’i kita ‘iate kinautolu ‘oku pehe ko hono kau muimui, ‘oku vakai ‘ae ‘Otua kiate kinautolu koe kau fakafisinga ‘oe hingoa Kalisitiane. Ko kinautolu ‘oku pehe ‘oku nau taha mo Kalaisi kae fakahoho loto ‘enau ngaahi holi siokita ki he koloa moe ngaahi vala mamafa, naunau fale moe me’atokoni, koe kau Kalisitiane lau pe. Ke hoko koe Kalisitiane koe tatau mo Kalaisi.” (to’o ia mei he Review @ Herald, Oct. 13, 1896). ‘I he uikeni, ‘ofa ke hoko ‘etau vahe-hongofulu mo ‘etau feilaulau angamaheni ‘oku ui ko Tala’ofa, ‘o fakaho’ata ha laumalie ‘oe ta’ e-siokita, koe laumalie ‘o Kalaisi.

LOTU: ‘Eiki, ‘oku mau fakamalo ‘i ho’o loto-fiemalie ki he feilaulau ma’ongo’onga taha koe’uh i ke fakamo’ui kinautolu. Tokoni mai kemau fakahaa’i ‘ae laumalie tatau ‘oe fai feilaulau ‘i he ‘emau ngaahi mo’ui faka’aho ‘o kau ai moe founa faka’ao’i ‘oe ngaahi koloa ‘oku mau ma’u.

Banana Tree
Samoa

WEEK 22

TOKONAKI MA'AE TAHA KOTOAPE

ME 29

FILIPAI 4:19—"KA 'E TAUFETUKU 'E HOKU 'OTUA KI HO'O MOU MASIVA KOTOAPE, 'O FAKATATAU KI HE 'ENE KOLOA 'I HE NAUNAU 'IA KALAISSI SISU."

'Oku tau foaki 'ae vahe-hongofulu 'oe me'a kotoa pe koe'uh i ko hotau 'Otua 'oku tokonaki ma 'ae taha kotoa pe. Hili 'ene ikuna'i ha ngaahi pule'anga na'e tu'u fakataha, na'e foaki 'e 'Epalahame 'ae vahe-hongofulu 'oe me'a kotoape, me'akai, koloa, moe me'a kotoa 'oku ne ma'u kia Melekiteteki koe taula'eiki. (Senesi 14) Ko Sekope foki, 'a hono mokopuna, na'e tala'ofa te ne fakafoki 'ae vahe-hongofulu 'oe me'a kotoa pe (Senesi 28). Koe tohi 'a Levitiko 27:30 'oku 'ikai lave ia ki ha koloa 'e ta'e ala tali: "Pea ko hono hongofulu 'oe vahe kotoape 'oe fonua, pe koe me'a 'i he teng a 'oe fonua, pe 'i he ngaahi fua 'oe 'akau 'oku 'a Sihova ia: 'oku ma'on'i oni ia kia Sihova." Ko Sisu tonu na'ane fakamo'oni koe vahe-honogulu "eku me'a fulipe" (Luke 18:12) pea mei he tupu si'isi'i taha (Matiu 23:23). Koe ha hono 'uhinga 'oe fakamamafa'i ke vahe-hongofulu 'ae me'a kotoa?

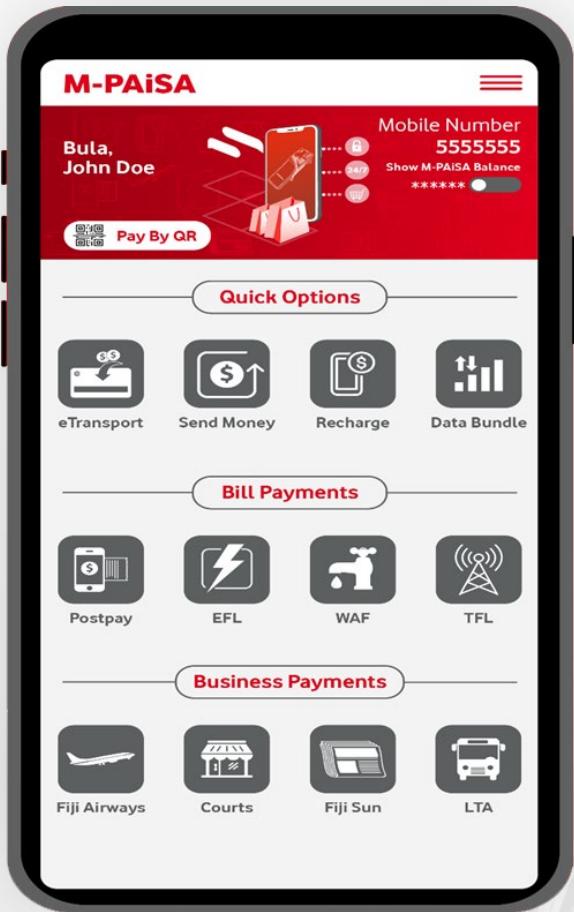
Ko hono mo'oni 'oe vahe-hongofulu 'oku 'ikai koe pa'anga pe ka koe fakatātā. 'Oku fakamanatu mai ke tau fakamo'oni pea manatu'i ko e 'Otua 'oku ne foaki 'ae me'a kotoa. "Ko 'ene kole ia ke tau fakamo'oni koia 'oku ne foaki 'ae me'a kotoa pe, pea 'i he 'uhinga koia 'oku ne pehe ai, hono kotoa 'oe me'a 'oku ke ma'u 'oku ou tuku 'ae vahe-hongofulu ma'aku, tukukehe 'ae ngaahi me'a'ofa moe feilaulau, 'oku tonu ke 'omai ki hoku feleoko." (Counsel of Stewardship, pp.80-81). Ko ha vahe-hongofulu 'oku foaki fakakonga 'e 'uhinga ia koe 'Otua 'oku ne foaki mai pe konga 'o 'etau fiema'u.

Koe ki'i va'inga ko'eni 'oku tokoni ia ke mahino kiate kitautolu 'a hono mahu'inga 'oe fakafalala ki he 'Otua 'aia 'oku ne foaki mai 'ae me'a kotoa. 'Oku fiema'u ke kuikui ho mata pea koe toko ua leva tena selue'i fefokifoki'aki koe. 'Osi ha ki'i taimi kuo ke ma'u ha ongo'i fiemalie koe ola 'oe falala kakato. 'Oku lava pe eni 'i he taimi 'oku kuikui ai ho mata pea 'oua na'ake toe fakasiosio. Ko e nonga haohaoa 'oku mei he falala haohaoa. 'I he mamani 'oe ta'epau moe puputu'u, koe ngaue'aki 'oe vahe-hongofulu mei he me'a kotoape, koe tumu'aki 'oe falala kakato, 'e tokoni ki he nonga fakaeloto. Koe ha 'ae popoaki 'oku 'oatu ki ho'o fakakaukau mo ho loto 'i ho'o li vahe-hongofulu? 'I he uikeni, lolotonga 'etau hu mo 'etau vahe-hongofulu moe feilaulau angamaheni, 'oku ui ko Tala'ofa, 'e malava ketau tupu 'i he nonga faka-hevani.

LOTU: 'Eiki, 'oku mau fakafeta'i kiate koe koe'uh i koe melino haohaoa 'oku 'iate koe pe. Tokoni mai kemau anga maheni 'aki hono fakamo'oni'i ko koe 'oku ke foaki 'ae me'a kotoa fakafou 'i he 'emau vahe-hongofulu, ngaahi me'a'ofa pea moe ngaahi feilaulau.

Tiare Maori (or Gardenia)
Cook Islands

FIJI MISSION M-PAiSA APP

**Members and Church Treasurers can
return tithe AND offerings on Vodafone**

All Vodafone customers can return tithe and offerings through their local church through the M-PAiSA App.

**Contact your local church treasurer or the
Mission Office for more details.**

FIJI MISSION OFFICE +679 332 1711

Seventh-day
Adventist Church™

Fiji Mission

Seventh-day
Adventist Church™

South Pacific

FULTON COLLEGE NEEDS YOUR HELP

Fulton Adventist University College has been a missionary-making Centre of Excellence in the South Pacific for more than 100 years.

Let's send a strong message of encouragement at this difficult time by investing in an on-campus chapel that will bring joy for years to come. Here are some simple ways to give:

Use the eGiving website or app in Aus & NZ.

Phone your Conference or Mission office to give.

Use the tithe & offering envelope at your church. Mark it "Fulton Chapel Fund".

Fulton Adventist®
University College

"Others" | EST 1905

Australia: www.egiving.org.au
New Zealand: www.egiving.org.nz

SUNE

PEA NA'E FOLOFOLA 'AE 'OTUA, "VAKAI,
KUO U FOAKI KIATE KIMOUA 'AE 'AKAU
IIKI KOTOA PĒ 'OKU'I AI HONO TENGA,
'AIA 'OKU'I HE FUNGA 'OE FONUA KOTOA

WEEK 23

MALU'I MEI NGAUE KĀKĀ 'A PAPILONE

SUNE 5

FAKAHA 18:3—“ HE KUO INU 'E HE NGAahi PULE'ANCA KOTOAPE 'I HE UAINe 'OE HOUHOU 'O 'ENE FE'AUAKI, PEA KUO FE'AUAKI MO IA 'AE NGAahi TU'I 'O MAMANI, PEA KOE KAU FAKATAU 'O MAMANI KUO NAU KOLOA'IA, KOE ME'A 'I LAHI 'O 'ENE NGAahi ME'A LELEI.”

'Oku tau hū ki 'Otua pea mo 'etau ngaahi koloa koe'uhī koe taha ia 'oe holosi malu'i 'ae 'Otua mei he tokotaha anga kākā. 'Oku fakatātā 'e he Folofola 'a Papilone ko ha me'a fakamanavahē lahi ki he kakai 'ae 'Otua. Ko Papilone 'i he kikite 'oku ne 'oatu 'ae uaine kuo fakakonahi, 'oku ne 'atu 'ae fakakaukau 'oe takihala'i (Lea Fakatata 20:1). Koe taha 'oe ngaahi anga-kākā faka'osi 'a Papilone ko 'ene fakaha ko ia 'ae hu'unga 'oe tu'umalie faka'ekonomika. Pea 'oku ola lelei 'ae fo'i ngaue kākā koia koe'uhī 'oku ongo ia ki hotaula mamana ke fakatupulekina 'ae matelie. 'Ikai ko e to'utangata kitautolu 'oku 'iloa koe "kau 'ofa ki he pa'anga"? (2 Timote 3:2). 'Oku anga fefē 'etau tu'u ke fakafepaki ki he anga-kākā 'a Papilone?

Kapau te tau siofi 'ae monumanu ko e squirrels 'e lava ke ne ako'i mai ha lesoni. Ko e fanga ki'i monumanu poto mo fulufulu ko'eni 'oku nau fa'a takatakai holo pe he konga ki mui 'oe ngaahi 'api nofo'anga. 'Oku nau fu'u tokanga 'aupito ke 'oua fu'u 'ofi 'enau ha'u pea 'oku vave 'aupito 'enau puli kapau teke ofiofi atu. Ka neongo ia koe taimi 'meime'i 'osi ai 'enau tanaki'anga acorns (nati 'oku nau kai) koe taimi eni ke tohoaki'i mai ai kinautolu 'aki ha'o faka'ali'ali atu ha fo'i nati. Koe vivili 'enau fiema'u me'akai 'oku ne fakatupu 'ae holoa 'i honau ivi malu'i. Koe ngaahi nguae-kākā 'oku 'ola, 'oku fakahoko ia he founiga tatau, 'oku nau fakatangi ki he fiema'u 'oku 'ilo'i. 'I he taimi 'oku fekuki ai ha taha mo ha faingata'a'ia fakapa'anga, 'e tohoaki'i ia ki ha ngaahi founiga ke ma'u ha pa'anga!

Koe angafai 'oe vahe-hongofulu, ngaahi feilaulau founiga pau, ngaahi foaki 'ofa 'oku tokoni mai ma'upe ke manatu'i koe 'Otua koe hu'u'anga ia 'oe ngaahi koloa 'oku mo'oni (Teutalonome 8:18). Mei ai, 'oku tonu ke 'oua tetau fakavaivai ki he ngaahi founiga kākā 'ae kau Papilone ke ma'u 'aki 'e tau fiema'u. 'Ikai ngata ai he'ikai ma'u nimā kitautolu 'i he holi ke ma'u 'ae koloa 'oe matelie he kuo tau 'osi fakahounga'i fakafou 'i he 'etau foaki 'ae me'a kuo tau ma'u. Na'e tohi 'e Ellen G. White 'o pehe "Ko 'etau toutou si'aki 'ae kita 'i he loto'ofa koe faito'o ia 'ae 'Otua ki he angahala faka'auha 'oe siokita moe manumanu" (Testimonies to the Churches, vol. 3, p 548).

Kuo ui kitautolu ketau ha'u mei Papilone. 'Oku kau ai 'ae 'etau fakafepaki ki he anga-kākā 'a Papilone 'i he ngaahi me'a fakapa'anga. 'Oku ke ongo'i hao nai ke fakali'eli'aki pe si'aki 'ae me'a malu'i kuo foaki mai 'ehe 'Otua? 'I he uike ni. Fakafou 'i he 'etau vahe-hongofulu, moe feilaulau angamaheni 'oku ui ko Tala'ofa, 'e lava ketau tu'u 'o fakafepaki'i 'a Papilone.

LOTU: 'Eiki, 'oku mau fehangahangai moe ngaahi 'ahi'ahi kehekehe ke ne faka-fe'atungia'i 'ae ngaahi me'a fekau'aki mo etui. 'Oku mau fakamalo kiate koe koe'uhī ko ho'o ngaahi fakahinohino kuo tuku mai ko homau malu'i.

Young Pineapple Plant
Queensland, Australia

WEEK 24

TOKANGA KI HE ‘AMANAKI TUKUNGA HALA

SUNE 12

1 TIMOTE 6:17—“FEKAU KIATE KINAUTOLU ‘OKU KOLOA’IA ‘I MAMANI KE ‘OUA TENAU LOTO VIKI, PE FALALA KI HE KOLOA TA’EMAAU, KA KI HE ‘OTUA MO’UI, ‘AIA ‘OKU NE FOAKI LAHI ‘AE NGAahi ME’A KOTOAPE KIATE KITAUTOLU KE TAU FIEMALIE AI.”

‘Oku tau hū ki he ‘Otuá mo ‘etau koloa ‘oku ma’u koe’uh i ko Ia ‘oku ne malu’i kitautolu mei he ‘amanaki ‘oku tuku hala’i. Koe’uh i ‘oku tau kei tangata pe, ‘oku tau tuku ‘etau falala ‘i ha me’ā pe tokotaha ‘oku lahi hake ‘iate kitautolu. ‘Oku ‘ikai ketau lava ‘o mapule’i ‘ae ngaahi ‘afaki kehekehe ‘o ‘etau mo’ui. Pea ka mole ‘ae amanaki, ‘oku lomekina ‘etau mo’ui ‘i he loto mamahi moe loto mafasia. Ko e taha hotau natula ko ‘etau manako ke tuku ‘etau falala ki he koloa ‘oku ma’u mei he ‘etau ngaue. ‘Oku lava ke tau mamata ki ai, pea tau ‘ilo hono lahi, pea ‘oku tataki ‘etau fakakaukau ke tau pehe ‘oku pau. Ka neongo ia fakatatau ki he lau ‘a Paula, ‘e malu ange kapau ‘e tuku ‘etau ‘amanaki ‘i he tokotaha ‘oku hu’u mei ai ‘ae koloa kae ‘ikai koe koloa.

Ko Mark, koe tangata ia mei he Faka-tonga ‘o Siaina na’e ue’i ia ‘e ha ui ke fai ha foaki, pea ne ‘omi ‘ae peseti ‘e 30 ‘o ‘ene pa’anga na’e fakahu ko ‘ene me’ā’ofa. Kae hili ‘ene fai ‘ae foaki na’e hoko mai ha fu’u faingata’ā fakapa’anga kiate ia. Na’e holo ‘aupito ‘a ‘ene kautaha fo’ou na’e toki fokotu’u, pea lahi ‘aupito ‘ae mo’ua. Koe mo’ui na’e tu’u he ta’epau. Lolotonga ‘ae taimi ko’eni na’a ne fanongo ki ha fakatangi koe’uh i ko ha falelotu fo’ou na’e fe’unga hono mahu’inga moe 10 miliona Yuen (paa’anga Siaina). Na’e fakatokanga’i ‘e Mark ‘ae tataitaha ke ‘iai ha faingamalie ke laka kimu’ā ‘ae ngaue ‘ae ‘Otua ‘i hono vahenga ‘aia na’e laka he 60 miliona hono tokolah i. Na’e ongo kiate ia pea ne fai ai ha tukupa fe’unga moe 400,000 Yuen, na’e hala ke ne ‘ilo pe ‘e ha’u mei fe’ae pa’anga. Ka na’e ‘iai ‘ae me’ā fakafo na’e hoko: koe taha ‘oe kau ma’u ‘inasi (shareholder) he ‘ene kautaha ta mape kimu’ā, na’ane fakaafe’i ia ke foki ange ‘o ngaue mo kinautolu. Na’e ‘ikai fuoloa kuo ne hoko koe taki ngaue pea kau ‘i he kau talekita ‘oe poate. Na’e iku ‘o foaki ‘e Mark ‘ae 1 miliona Yuens ki he poloseki langa falelotu ko’eni. ‘I he ‘ene vakai kimui ki he me’ā na’a ne a’usia , na’a ne tohi ‘o pehe – “Koe kelesi ‘a Sihova ‘oku hange ha vai ‘oku lele ta’ē mamotu.”

‘Oku faka’ali’ali ‘e Mark ‘ae falala ‘aki ‘ene foaki kotoa ‘ae koloa ‘oku ne ma’u ke hū ki he ‘Otua ‘oku ne tokonaki ‘o lahi ‘aupito ‘ae me’ā kotoa. ‘I he uike ni lolotonga ‘etau hū mo ‘etau vahe-hongofulu pea moe feilaulau anga maheni, ‘oku ui ko Tala’ofa, tuku ke tau fakapapau’i ‘ae feitu’u ‘oku nofo ai ‘etau ‘amanaki.

LOTU: ‘Eiki, ‘oku mau fakafeta’i kiate koe ko ho’o hoko koe ‘amanaki’āng a pau ki Ho’o fanau. Malu’i faka’aho kimautolu mei he fakahalahala ‘oe ‘amanaki to noa.

Breadfruit
Aitutaki, Cook Islands

WEEK 25

KO E PALANI FAI FAKAMO'UI NA'E 'IKAI TOKI FAKAKAUKAU'I

SUNE 19

1 PITA 1:20—“ ‘A IA NA'E MU'AKI TU'UTU'UNI MO'ONI ‘I HE HE'EKI FAKATUPU ‘A MAMANI, KA NA'E FAKAHA IA ‘I HE KUONGA KI MUI NI KOE'UHI KO KIMOUTOLU.”

‘Oku tau foaki ‘i he founiga moe angafai tatau koe’uh i koe ‘Otua hotau fa’ifa’itaki’anga kuo ne fakamo’oni’i ko ‘ene foaki ki he fa’ahinga ‘oe tangata na’e ‘ikai toki fakakaukau’i. Koe fa’ufa’u ke foaki hono ‘Alo ke Ne fakahaoifi ‘ae fa’ahinga ‘oe tangata na’e fakamahino pe ia kimu’ā ke fakatupu ‘ae univeesi, pea moe taimi pau, na’e hifo mai ‘a Sisu ki hotau palanite. ‘Oku ha mahino hen i ‘a hono faka’atu’i ‘e ha ‘Otua ‘ofa ‘ae fa’ahinga ‘oe tangata kuo hinga. Koe tali ‘a Paula ki he ta sipinga kuo fai ‘e he tokotaha Foaki lahi, na’a ne fai ha fakatokanga ki he kainga tui i Kolinito. “ I he ‘uluaki ‘aho ‘oe uike, ke mou taki taha vahe’i ‘o tuku ‘ae tokoni, ‘o fakatatau mo hono fakamunu’ia’i,...” (1 Kolinito 16:2). Koe foaki ‘oku palani ‘oku ne faka’apa’apa’i ‘ae taha ‘oku ne ma’u ia.

Koe ha ho’o ongo’i ‘i he taimi ‘oku ke ma’u ai ha talamonu tomui ki ho ‘aho fa’ele’i mei ha tokotaha ‘oku ke fakakaukau ‘oku ofi mo mah’uinga kiate koe. Taimi ‘e ni’ih i ‘oku toki fakahoko mai ‘i he taimi ‘e toki sio ai ki ho’o fakamalo kiate kinautolu na’e ‘oatu ‘ae talamonu ‘i he mitia faka-sosiale. Koe ngaahi tohi tomui ko’eni ‘oku tataitaha hano fakamahu’inga’i. Kapau ‘oku tau fie fakaha ki he tokotaha koia, ‘oku kau he lau pea ‘oku makehe, ‘oku tau fa’ā faka’ilonga’i pe ‘ae ‘aho koia ‘i he tohi mahina pea tanaki atu mo ha fanga ki’i founiga kehe ke ‘oua na’a ngalo. Koe founiga lelei taha ‘o ‘etau fakaha ‘etau ‘ofa koe ongo’i loto pea mo palani foki.

Ko e fa’ahinga fe ‘oe foaki ‘oku ta kau kiai ‘i he taimi ‘oku pau ke ta fakaha ai ‘ae ‘ofa pea moe fakamalo ki he ‘Otua? ‘Oku ta fakafalala pe ha fo’i ongo kene ue’i kita pe fai he loto ‘oho? ‘Oku tau kau nai he fa’ahinga ‘oku kole ki he tikoni ke talitali kae ‘oua ketau toki fa ki hotau kato pe peesi? Pe te tau toki manatu’i pe ‘ae vahehongofulu moe feilaulau kapau te tau sio ‘oku lahilahi ‘ae seniti ‘i he tohi pangike he ‘osi ‘ae mahina? ‘Oku fefe ‘etau fakalangilangi’i ‘ae Fakamo’ui na’e ‘ikai ko ‘ene tokanga mai ko ha me’ā na’e toki fakakaukau’i? I he uike ni, lolotonga ‘etau hu mo ‘etau vahe-hongofulu moe ngaahi feilaulau tukupau, ‘oku ui ko Tala’ofa, tuku ketau fakaha ko hotau ‘Otua ‘oku mu’omu’ā mo tu’u-ki-mua taha.

LOTU: ‘Eiki, koe palani ‘a ho’o fai fakamo’ui ‘oku ne fakaha kiate kinautolu ‘a hono lahi ho’o ‘ofa pea mo homau mahu’inga ‘i ho’o fofonga mai. Fakamolemole ka ke tokoni mai kemau ma’u ‘ae fakakaukau tatau kiate koe pea pehe ki he ni’ih i kehe foki.

Figs
New Zealand

WEEK 26

KO E FEITU'U MALU TAHA

SUNE 26

MATIU 6:20-21—“ KAE FOKOTU'U MA'A MOUTOLU 'AE KOLOA 'I HE LANGI, 'AIA 'E 'IKAI KAI AI 'E HE ANE PE KOE 'UME'UMEA, PEA 'E 'IKAI HAE'I 'E HE KAIHA'A 'O KAIHA'ASI. HE KOE POTU 'OKU 'IAI HO'O MOU KOLOA, PEA 'E 'IAI FOKI MO HO MOU LOTO.”

'Oku tau hu ki he 'Otua 'o faka'aonga'i 'etau ngaahi koloa 'oku ma'u koe'uhu koe feitu'u malu taha pe ia. 'Oku fakaha 'e he tohitapu 'i he iku'anga, "pea 'e vela 'o 'auha 'ae ngaahi tefito'i me'a, pea koe fonua foki moe ngaahi nguae 'oku 'i ai 'e vela 'o 'osi ia" (2 Pita 3:10). Koe ngaahi koloa kotoa 'oku tau ma'u 'e 'ikai toe 'i ai hano mahu'inga. 'I he hoko mai 'ae ngaahi me'a ni 'oku ne fakafofonga'i 'ae tu'utamaki lahi 'i he to lalo faka'ekonomika, fakatuputupu langi 'ae mahu'inga 'oe koloa pea moe faingata'a'ia fakapa'anga, 'e a'usia ia 'e he fa'ahinga 'oe tangata. 'Oku fakaafe mai 'a Pita ke 'oua na'a tau to'o ma'ama'a 'ae ngaahi me'a ni kae fai ha ngaahi liliu tefito: "koe ha 'ae anga 'oku taau mo kimoutolu? 'Oku fiema'u ke mou 'ulungaanga ma'oni'oni mo anga faka-'Otua." (2 Pita 3:11). 'Oku lava ketau ako ha me'a meiate kinautolu kuo nau lava matu'uaki 'ae fu'u ma'olunga 'oe totongi koloa.

'I he taimi 'oku fu'u ma'olunga ai 'ae totongi 'oe koloa, 'oku lava ke liunga ua 'ae totongi 'i loto pe he houa 'e 24. Ngaahi feitu'u 'e ni'i hi 'oku 'alu 'ae tokotaha fakatau ki falekoloa moe pa'anga 'i he loto kato 'oku hili pe hono 'ulu. 'Oku lau houa 'ae tu'u 'ae kakai loto'ita mo loto hoha'a 'i mu'a he ngaahi pangike ke toho 'enau pa'anga na'e fakahu, ka koe me'a 'ongo mai ""ikai tali 'ae kole". Pea koe me'a leva 'oku hoko hen, 'oku 'ikai toe falala 'ae kakai pea moe kau fakatupu pa'anga ki he 'enau pa'anga faka-lotofonua. Koe tokolahia 'oku nau feinga ke fakafetongi 'enau pa'anga mo ha pa'anga 'oku malohi ange hono mahu'inga, koe palani pe mo'ui. Koe ngaahi fonua 'e ni'ihi tenau fakafetongi 'enau pa'anga kuo holo hono mahu'inga ke 'aki ha pa'anga fo'ou pe koe ngaue fakaloto-fonua 'aki ha pa'anga muli. 'Oku hoko leva 'ae fakafetongi koe palani tefito ia. 'Oku fekau'aki eni ia moe fakatokanga 'a Sisu: "kae fokotu'u ma'a moutolu 'ae koloa 'i he langi" (Matiu 6:21).

'E anga fefe hano fai 'e ha taha 'ae fakafetongi ko'eni ke hoko 'o 'aonga? 'Oku 'ikai fiema'u ketau ngaue 'aki 'ae founiga 'uli (black market): "Ke nau fai lelei, ke lahi 'e nau ngaahi ngaue lelei, 'o fie tufaki, 'o anga fie tokoni," koe founiga eni 'oku fakaha mai 'e he 'apositolo ko Paula (1 Timote 6:18). 'I he uike ni lolotonga 'etau hu mo 'etau vahe-hongofulu moe feilaulau angamaheni, 'oku ui ko Tala'ofa, 'oku 'omai ha toe faingamalie ke tau fakafetongi 'etau koloa fa'a 'au'auha 'aki 'etau hoko ko ha tapuaki ki ha ni'ihi kehe.

LOTU: 'Eiki, 'oku ke mohu fakakaukau he 'oku ke tokanga ki he 'emau mo'ui 'i he lolotonga moe kaha'u fakatou'osi. 'Oku mau fakamalo ki ho'o fakahinohino. Fakamolemole tokoni mai ke mau hoko 'o fai pau ki ho'o ngaahi tu'utu'uni.

Mulberries
Solomon Islands

STEWARDSHIP MINISTRIES GIVEAWAY:
FREE BOOK & WORKBOOK.
GET YOURS NOW!

Lerato and Her Money Que\$tions: Making Child Disciples Who Understand God and Money.

ABOUT THE AUTHOR: Michael Rugube Ngwaru was born in Cape Town, South Africa. He's been married to Elizabeth Ngwaru since 1983. He holds a BA in Theology and an MBA. He also has a certificate in Entrepreneurship in Emerging Economies from Harvard University. Michael has served the church since 1978. At the time of publishing this book, Michael served as the Personal Ministries director of the Southern Africa Indian-Ocean Division. He loves educating through storytelling.

f /GCSTEWARDSHIPMINISTRIES

GOD FIRST
ADVENTIST STEWARDSHIP MINISTRIES

SIULAI

PEA NAE NGAOHI'E HE 'OTUA'AE,
NGAAHI TOFUA'A LALAH, MO E MEA
MO'UI KOTOA PĒ NA'E NGAOLO,
'AIA NE TUPU LAHI'AUPITO MEI HE
NGAAHI VAI. (SENISI 1:21)

WEEK 27

FAKAVAVE'I 'ENE HA'U

SIULAI 3

MATIU 24:14—“ PEA KOE ONGOONGOLEI NI ‘OE PULE’ANGA ‘E MALANGA ‘AKI I MAMANI KOTOAPE, KOE ME’A FAKAMO’ONI KI HE PULE’ANGA KOTOAPE, PEA ‘E TOKI HOKO MAI ‘AE IKU’ANGA.”

‘Oku tau hu mo ‘etau vahe-honogulu moe ngaahi feilaulau koe’uh i ‘oku tau tatali moe loto-fiefia ‘o hanga atu ke tau femataaki mo hotau ‘Otua. ‘Oku faka-fekau’aki ‘e he Folofola ‘ae Ha’ele ‘Anga-ua pea mo hono talaki ‘oe kospeli ki mamani kotoape (Matiu 24:14). Ko ‘ene faka’amu ke fakatomala kotoape (2 Pita 3:9). Koe ‘etau kau ‘i hono ngaue’i mo hono tokoni’i ‘ae misiona ‘ae ‘Otua, ‘oku lava ai ke fanongo mo ma’u ‘e he ni’i hi kehe ‘ae ongoongo lelei. ‘Oku fakamatala ‘a Pita, koe tatali ‘oku tau fai ke longomo’ui: “lolotonga ‘etau hanga atu ki he ‘aho ‘oe ‘Otua pea mo fakavave’i ‘ene hoko mai.” ‘Oku fakamahino ‘e Ellen G. White ‘ae ngaahi lea ‘a Pita: “ ‘I he ‘etau tufaki ‘ae ongoongolelei ki mamani, koe malohi ‘ia iate kitautolu ke fakavave’i ‘ene foki mai. ‘Oku ‘ikai ke tau nofo pe ‘o hanga atu ki he ‘aho koia ka ‘oku fiema’u ke tau fakavave’i ‘ae hoko mai ‘ae ‘aho ‘oe ‘Otua” (The Desire of Ages, 633, 634). ‘Oku ha hange kuo tuku mai ‘ehe ‘Otua ke tau malava ‘o fakavave’i ‘ene foki mai.

Ko e saliote toho (sleigh) ‘oku ngaue’aki ‘i he feitu’u momoko ‘oku tokoni ia ke fakamahino’i ‘ae ‘uhinga ‘oe fakavave’i ‘e ne ha’u. Kapau teke tuku’ange ki’i saliote toho ko ‘eni mei ha ki’i tafungofunga ‘e paheke hifo pe ‘o lele ki lalo hili ha ki’i taimi. Ko ‘ene faka-natula pe ia tupu mei he kalavite moe ngaahi malohi angamaheni. Ka neongo ia koe fanau koe ‘oku nau manako he va’inga ‘i he sinou ‘oku nau ‘ilo ‘e kinautolu ‘ae founiga ke toe oma ange ‘ene lele hifo. Koe ni’i hi ‘eni ‘oe fanga ki’i fakapulipuli ko ia, ko hono fana ‘aki ‘ae lolo ngaohi kai ‘ae konga ki lalo ‘oe saliote, pe koe ‘ai ke toe ma’opo’opo ange ‘ae sinou ‘i he lele’anga ‘e hifo ai, koe tokotaha ‘oku heka ‘e fiema’u ke ki’i tulolo ke ma’ulalo pea fakapalanisi hono mamafa foki lolotonga ‘ene oma hifo. Ko e ola leva ‘e ma’u koe vave ange pea toe oli atu. ‘I he founiga tatau, koe mo’oni ‘o ‘Ene ha’ele angaua he’ikai toe liliu ia; ‘oku pau ke hoko ia, ka ‘e malava ke vave ange kapau te tau ngaue fakataha mo Ia ‘i he a’u atu ki he ni’ihi kehe.

Te ta tukuange nai ‘ae faingamalie ke ta fakavave’i ai ‘ene foki mai? ‘I he uike ni, lolotonga ‘etau hu mo ‘etau vahe-hongofulu moe feilaulau anga maheni, ‘oku ui ko Tala’ofa, ‘e lava ke tau fakaha ai ‘ae anga ‘oe mamafa ‘o ‘etau faka’anaua ki he Ha’ele ‘Angaua.

LOTU: ‘Eiki, ka koe ‘Otua anga faka-kaume’a, ‘oku ‘ikai te ke fiema’u ke kei hoko atu ho’o mavae mei ho’o fanau. Fakamolemole tokoni mai kemau fakaha ‘ae faka’amu tatau ‘o fakafounga ‘i he ‘emau ngaahi ngaue mo ‘emau foaki.

Hippocampus Kuda Seahorse
Solomon Islands

WEEK 28

FAKATANGI MAVAHE

SIULAI 10

WORLD MISSION BUDGET OFFERING (SUBMITTED BY GC TREASURY)

HEPELU 6:10—HE 'OKU 'IKAI TA'EANGATONU 'AE 'OTUA, KE NE FAKANGALOI HOOMOU NGAUE MO E FEINGA 'OFA, 'AIA KUO MOU FAKAHĀ KI HONO HUAFĀ, 'I HOOMOU TAUHĪ 'AE KĀNGA MĀ'ONI'ONI, MO HOOMOU NGAUE.

'Oku 'iloa 'ae Siasi 'Ahofitu 'i mamani kotoa ki he ngaahi ngaue faka-lotu ki tu'a. Ko 'etau ngaahi feilaulau 'oku foaki 'i founiga anga maheni mo founiga pau 'oku hange ia ha mo'ui 'oku tau 'oatu ki ha vaitafe ke fafanga hono fanga ki'i va'a ke tafe atu ki mamani kotoa, moe vai ma'a ki he ngaahi ngoue'anga 'oe lotu. Koia ko e taimi kotoa pe 'oku tau foaki ai 'oku tau fakalahi atu 'ae mo'ui ki he vaitafe 'aia koe taimi lahi 'oku tafe atu ki he ngaahi feitu'u 'oku pakuka ke 'atu 'ae mo'ui moe 'amanaki. 'Oku 'ikai ngata pe 'i he 'etau tokoni ki he tupu 'ae siasi fakakolo, ka 'oku kau atu ki ai moe ngaahi feitu'u kehe 'oku te'eki ke tau fanongo ai. 'Oku tau tokoni'i 'ae kau misinale he'ikai pe ketau fetaulaki, pea langa ngaahi faleako, ngaahi kiliniki he'ikai pe te tau lava 'o 'a'ahi kiai. 'Oku tau tokoni ke fokotu'u 'ae fanga ki'i siasi fo'ou (church planting) he'ikai faingamalie ia ke tau lotu ai. 'Ikai ko ia pe, ka 'oku tau 'omi 'ae mo'ui ki he ngaue fakalotu 'ae siasi, 'aki hono fakataukei 'ae 'ofa 'a Sisu ki he ngaahi loto moe ngaahi fakakaukau 'oe kakai kotoape 'i he mamani.

'Oku mou mea'i koa kimu'a 'ae COVID-19, ne 'osi fakatokanga'i pe 'e he siasi 'ae holo 'i he ngaahi feilaulau ki he ngaue fakamisinalē 'ae Siasi. Taha 'oe 'uhinga he koe taimi ni'ihi 'oku tau fie foaki pe kitautolu ki ha poloseki makehe, pe 'oku tau fiema'u ke 'ave 'etau feilaulau ki ha me'a mavahe 'oku vela kiai hotau loto. 'Oku tau sio ki ha ngaahi ola pea tau fiemalie ai pe. Pea hange leva 'oku 'ikai fakaholomamata 'ae foaki ki he ngaue fakamisinalē 'o fakafehoanaki moe foaki ki ha poloseki 'oku faiekina hono tu'uaki pe ko ha polokalama. Ko e ngaahi me'aofa ki he misiona 'oku tokoni ia ki hono pukepuke pe fakatolonga 'ae kotoa 'o 'enau ngaahi poloseki.

'O hange pe koe 'ikai ketau 'ilo pe 'oku tafe ki fe 'ae vai kotoape mei he vaitafe, ka'oku lava ke tau sio ki hono ola pea 'oku faka'ofo'ofa. 'Oku pehe 'e Saame 104, " 'Oku ne fekau atu 'ae ngaahi matavai 'i he ngaahi luo, 'aia 'oku tafe 'i he lotolotonga 'oe ngaahi mo'unga: 'Oku inu mei ai 'ae fanga manu kotoape 'oe vao: pea inu 'o fiu 'ae fanga 'asi hehengi: 'oku ma'u 'iai 'e he manu puna 'oe 'ata ho nau nofo'anga, 'oku nau hiva 'i he ngaahi va'a."

'Ia Matiu 28, 'oku folofola 'a Sisu 'o pehe, " Koia ke 'alu 'akimoutolu, 'o fakalotu'i 'ae ngaahi pule'anga kotoape, 'o papitaiso 'akinautolu 'i he huafa 'oe Tamai, moe 'Alo, moe Laumalie Ma'oni'oni: 'O akonaki atu kiate kinautolu ken au tokanga ki he ngaahi me'a kotoape 'aia kuou fekau kiate kimoutolu: pea vakai, 'oku ou 'iate kimoutolu ma'u ai pe, 'o a'u ki he ngata'anga 'o mamani." Fakamolemole, 'i he lotu tauma'u, kole 'ae Laumalie Ma'oni'oni ke ne fakaha atu pe koeha mo ha toe me'a teke lava fai ke tokoni'i mo fakatolonga 'ae ngaue 'hotau 'Otua kae 'oua kuo ne foki mai.

LOTU: 'Eiki 'oku mau tuku ha fakamalo ki he 'afiona ho'o tuku mai tapuaki kiate kimautolu mau lave 'inasi ai. 'Eiki fakahinohino'i mautolu ke mau lava fai ho'o ngaue ke toe mahulu ange moho tapuaki kuo foaki mai mo mau tatali ki hao toe foki mai huafa hotau fakamoui Emeni.

Coral Reef
Fanning Island, Kiribati

WEEK 29

MO'UI 'I HE ME'A 'OKU TOE

SIULAI 17

2 NGAALI TU'I 4:7—“ PEA NA'A NE TOKI HA'U 'O FAKAHA IA KI HE TANGATA 'AE 'OTUA. PEA NA'E PEHE 'E IA 'ALU 'O FAKATAU 'AE LOLO, PEA 'ATU 'AE TOTONGI KIATE IA 'OKU 'EKE, PEA KO HONO TOE KE KE MO'UI AI KOE PEA MO HO'O FANAU.”

'Oku tau hu ki he 'Otua 'oku ne fai 'ae ngaahi tala'ofa pea 'omi moe ngaahi fakahinohino. Ko 'etau veesi folofola 'oku fakamatala ki ha langalanga fo'ou 'a ha uitou hili 'ene a'usia 'ae mana, ko ha loki kuo fonu he ngaahi sia lolo. Na'a ne foki kia 'ilaisa ke fakaha 'ene loto-hounga'ia. Pea ko'eni 'ae lea tuku 'ae palofita ki he fefine: “Ko hono toe keke mo'ui ai!” Ko e ngaahi lea ko'eni 'oku hoko ia koe tala'ofa fekau'aki moe kei lahi pe 'ae tokonaki faka'aho 'ae 'Otua. 'Oku 'ikai fiema'u ke ne nofo tailili ia ki he kaha'u. 'Oku toe hoko pe foki ko ha akonaki ke 'oua mo'ui mei he ngaahi koloa no mai. Na'e kamata 'i ha aleapau 'o hoko ai ha fu'u mo'ua lahi pea iku 'o ola fakamamahi. Ka koe fale'i faka'osi 'a 'ilaisa kae mavahe ke ngaue'i fakapotopoto. 'Oku 'ikai koe 'Otua fai mana pe, ka 'oku ne toe ako'i kitautolu ki he founiga hono ngaue'aki hotau ngaahi tapuaki.

Koe fale'i koia “Ko hono toe ke ke mo'ui ai” 'oku taau ia mo kitautolu 'i he 'ahoni. Koe ngaahi fonua fakakatoa 'oku kau atu ki he G20, pehe koe vahe fa 'e taha 'oe kakai 'oku 'ikai ke nau tui ki he kupu'i lea ko'eni “kimu'a keu fakatau ha fa'ahinga me'a pe, kuo pau keu fakakaukau lelei pe teu lava totongi ia” (OECD, 2017). Koe 'ikai pule'i lelei 'ae tu'unga fakapa'anga 'ae taautaha, 'oku hoko ia ko ha tonounou 'i hotau to'utangata, pea 'oku ne fakatupu 'ae ngaahi nunu'a fakatu'utamaki. Koe kainga tui 'oku nau ma'u 'ae fakakaukau lelei ke hoa nguae moe 'Otua 'i he 'ene nguae 'oku 'ikai fa'a hoko ia koe'uh i koe felekeu 'enau tu'unga faka-pa'anga. “Koe tokolahia 'oku 'ikai kenau manatu'i 'ae tu'unga 'oe 'Otua, pea ta'etokanga 'i hono fakamoleki 'oe pa'anga 'i he ngaahi feitu'u malolo 'eve'eva, 'i he ngaahi kofu moe fakavalevale kehe pe, pea 'ihe taimi 'oku fai mai ai ha ui ke fakalakalaka 'ae nguae 'i 'api pe 'i he ngaahi nguae fakalotu 'i muli, kuo hala'ata ha me'a ia ke foaki, a'u pe ki he lahi ange pa'anga kuo toho he pa'anga 'i he pangike (overdrawn). (Ellen G. White, Review & Herald, Dec. 19, 1893).

Lolotonga 'oku tau 'eke faka'aho 'ene ngaahi palomesi, tuku ke tau nguae malohi 'i hono pule'i lelei 'a 'etau ngaahi koloa. Koe ni'ihi ko e 'oku mo'ui faingata'a'ia, 'oku 'ikai ke pehe ia kuo 'ikai tapuaki'i kinautolu 'e Sihova, ka koe tonounou 'ihe ta'e mapule'i mo 'ikai ha founiga pule lelei. I he uikeni, lolotonga 'etau hu mo 'etau vahe-hongofulu moe feilaulau angamaheni, tuku mu'a ketau fai ha fili ke tau hoko ko ha kau pule lelei 'oe ngaahi koloa 'ae 'Otua.

LOTU: 'E Sihova, ko ho'o ngaahi tala'ofa 'oku ne 'omi 'ae nonga moe fiemalie kiate kimautolu. 'Oku mau fakamalo atu foki ki ho'o ngaahi fakahinohino he 'oku ne tofa mai 'ae hala ki he 'emau mo'ui.

Coral coastline
Niue

WEEK 30

KO E FAKAPULIPULI ‘OE FOAKI FIEFIA

SIULAI 24

1 KOLINITO 13:3—“PEA KAPAU TEU ‘ATU ‘EKU NGAahi ME’A KOTOAPE KE FAFANGA’AKI ‘AE MASIVA, PEA KAPAU TEU FOAKI HOKU SINO KE TUTU, PEA ‘IKAI TEU MA’U ‘AE ‘OFA, ‘OKU ‘IKAI HANO ‘AONGA KIATE AU.”

‘Oku tau hu fiefia ‘aki ‘etau ngaahi koloa kuo ma’u koe’uh i koe ‘ofa kuo fakaha ‘e he ‘Otua kiate kitautolu. Ko e anga ‘o ‘etau tauhi, talangofua pea mo ‘etau hu ‘i he lotu ‘oku mahu’inga ia kia Sihova. ‘Oku ‘omi ‘e he tohi ‘a Fakaha ha fa’ifa’itaki’anga mahu’inga. ‘I he tohi ki he siasi ‘Efeso, na’e ‘ikai valoki’i ‘e Sihova ia ‘ae siasi ‘aki ha nguae hala; na’e lave ia ki he ‘enau ngaahi nguae lelei, ka neongo ia koe me’ā ‘e taha na’e mole: “Kuo mou si’aki ho’omou ‘uluaki ‘ofa.” Kapau he’ikai ma’u ‘ae ‘ofa, pea ‘oku ‘ikai hano mahu’inga ‘oe talangofua ‘i he fofonga mai ‘ae ‘Otua. ‘I hono fakaho, ki he taimi ‘oku ngaholo ai ‘ae talangofua koe’uh i koe ‘ofa, ‘oku ‘iai ‘ae tala’ofa fakaofo ‘a Sisu kiate kitautolu: “ pea ke kakato ai ho’o mou fiefia” (Sione 15:11).

‘Iai ha talanoa ki ha tangata na’ane tauhi fakamatoato ki hono famili. ‘I he mahina kotoape, taimi ‘oku ma’u ai ‘ene vahe ‘oku ne fakatau ha fa’ahinga me’ā pe ‘oku fiema’u ‘e hono uaifi mo hono ongo foha. Na’e ‘ikai ha me’ā ia ‘e masiva ai ‘ae ki’i famili, tukukehe ha tamai fiefia. Na’e fehu’i ange ‘ae taha hono ongo foha: Tamai koeha hono ‘uhinga ‘oku ke fai ai eni kia mautolu? Ko ‘ene tali na’e peheni – Ko au ‘oku ou mali fakalao ki ho’omo fa’e, pea ko moua ko ‘eku fanau tauhi. Na’e ‘ikai ko e tali ‘eni ia na’e fakakaukau kiai ‘ae foha, ka ‘i he konga kimui ‘ene mo’ui, na’e toki mahino ‘ae ‘uhinga na’e loto mamahi tokotaha ai pe ‘ene tamai kae fiefia hono toe ‘i he ngaahi lelei na’a nau ma’u. Kuo hanga ‘e he ngaahi ngafa moe fatongia ‘o fetongi ‘ae ‘ofa.

‘Oku anga fefe ‘etau foaki ki he ‘Otua? Lahi ‘ae ngaahi mo’oni’i me’ā tene ‘ai kitautolu ke tau kau atu ‘i he foaki vahe-hongofulu pea pehe ki he ngaahi feilaulau anga maheni, ka ‘oku lea ‘ae ‘apostolo ko Paula ki he fakakaukau ‘oku taau: “Ke foaki ‘e he tangata taki taha ‘o hange koia kuo pau hono loto kiai, ka ‘ikai ‘i he mamahi, pe ko hono pule’i, he ‘oku ‘ofa ‘ae ‘Otua ki he foaki fiefia” (2 Kolinito 9:7). ‘Oku fekumi ‘ae ‘Otua ki ha kau foaki fiefia, pea te tau tutupu koe kau foaki fiefia ‘i he taimi ‘e ue’i ai kitautolu ‘e he ‘ofa ‘ae ‘Otua.

Tuku ketau fakalaulau loto faka’aho ki he ‘ene me’ā ‘ofa ‘oe ‘ofa pea tuku ke hanga ‘ehe ‘ofa ‘a Kalaisi ‘o kouna’i kitautolu ke tau hu kiate ia ‘aki ‘etau ngaahi koloa. ‘I he uike ni lolotonga ‘etau hu mo ‘etau vahe-hongofulu moe me’ā ‘ofa angamaheni ‘oku ui ko Tala’ofa, fakatauange ke hoko ia koe tali ki he ‘ofa li’oa ‘ae ‘Otua.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau fakamalo kiate koe ‘i ho’o ‘ofa kiate kimautolu. ‘Oku mau lotu ke hoko ‘ae pau ho’o ‘ofa ko ha me’ā kene angi kimautolu ‘i he ‘emau nguae kotoa, pea ke mau ‘eke ‘ae palomesi ‘oe fiefia kakato.

Tropical Lagoon
Aitutaki, Cook Islands

WEEK 31

TOKONI'I 'AE MISIONA FAKA-LUKUFUA

SIULAI 31

MA'AKE 6:37—“ PEA LEA IA ‘O PEHE KIATE KINAUTOLU, MOU ‘ATU HA ME’A KE NAU KAI. PEA NAU PEHE KIATE IA, TE MAU O ‘O FAKATAU MA ‘AKI ‘AE TENALI ‘E UANGEAU, MO ‘ATU KEN AU KAI?

‘Oku tau hu mo ‘etau ngaahi feilaulau pea moe ngaahi foaki ‘ofa, koe’uhi ‘oku ne fakaafe mai ke tau tokanga ki he kakai kehe ‘o hange pe ko Ia. ‘Aho ‘e taha na’e fakatokanga’i ‘ehe kakai ‘ae fononga ‘a Sisu pea mo ‘ene kau akonga pea nau ha’u ke fakafetaulaki kiate kinautolu. Na’e fonu ‘a Sisu ‘i he manava’ofa, koia na’a ne fakamoleki ‘ae ‘aho kakato ‘i he akonaki, tapuaki’i mo fai fakamo’ui. Ko e katoangi kai fakalaumalie. Ka ‘i he taito hifo ‘ae la’a na’e kole ‘ae kau akonga kia Sisu ke tukuange ‘ae kakai ke nau ‘alu kumi ha me’akai (Ma’ake 6:36). ‘E vave pe taimi ke nau fiekaia ai, ka ‘oku ‘ikai ha fale-ma ‘i he feitu’u toafa ni. Na’e ‘ikai fakakaukau ‘a Sisu ia ki he ‘uhinga lelei ‘o ‘enau kole, na’a ne fakaafe’i kinautolu ke “ mou ‘atu ha me’a ke nau kai” (Ma’ake 6:37). Koe tali ta’e ‘amanekina ko ‘eni ‘a Sisu ‘oku ne fakaha mai ‘ene tokanga fakatou’osi ki he fiema’u faka-laumalie pea moe fakataimi ‘ae kakai. ‘Oku kau foki mo eni ‘i he ‘etau misiona: “ ‘I he taimi ‘oku tau mamata ai ki he fa’ahinga ‘oe tangata ‘oku nau faingata’ā’ia, ‘o tatau pe pe ko ha me’a fakamamahi pe koe’uhi koe angahala, ‘oku ‘ikai ‘aupito totonus ketau pehe, ‘oku ‘ikai ha’aku kaunga ‘e taha ki ai.” - E.G. White, *Desire of Ages*, p. 504.

‘Oku fakamanatu mai ‘ehe talanoa koia ‘o Emilienne mei Madagascar kiate kitautolu, ‘oku lava p e ketau fakafoki ‘ae malimali ki he fofonga ‘oe kakai. Kimu’ā ‘i he 2015, na’e mata fingoingo pe ‘a Emilienne. Ko e fa’e pe na’e fai honau tauhi, pea na’e fiekaia ma’u pe ‘ene fanau, pea na’e ‘ikai tene ma’u ha pa’anga fe’unga ke ‘ave kinautolu ki he ako. Na’a ne kau atu ki he poloseki ki hono malu’i ‘oe me’atokoni na’e fakalele ‘e he ADRA ‘i hono kolo ko Bikily. Na’ane ako henihono ngaue’aki ‘ae ngaahi me’angauge ki he ngoue, ‘ae ngaahi tengai’akau moe ngoue ‘oku fakafepaki’i ‘ae la’ala’ā. Ko hono ola na’e kamata leva ‘ene ngoue: na’ane to ‘ae kumala, manioke moe hina. Kuo ne lava ‘eni ‘o fafanga mo fakavala’i hono famili, totongi ‘enau ako pea toe fakahu moe ki’i seniti talifaki ki he kaha’u. Koe me’ā na’e mahulu hake ‘ae ‘iai eni ‘ae malimali ‘i hono fofonga.

‘Oku ke fie fai ho’o ngaue fakamisinalo ‘o topuva’e taha mo Sisu pea tohoaki’i mai ‘ae malimali ki he ngaahi fofonga ‘oe kakai? Koe foaki koe founiga ia ‘e taha kuo fokotu’u ‘e Sisu ke fakaai ‘ae faingata’ā’ia, pea ke fakahā ‘ene ‘ofa mo fakafoki ‘ae ‘amanaki. ‘I he uike ni, te tau lava ngaue’aki ‘ae founiga ‘a Sisu ‘aki ‘etau hu mo ‘etau vahe-hongofulu pea moe feilaulau angamaheni mo tukupau, ‘oku ui ko Tala’ofa.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau fakamalo ki ho’o ‘ofa moe manava’ofa ‘oku ke ma’u koe’uhi ko kinautolu. Fakamolemole tokoni mai he ‘ahoni ke mau hoko ko ha tafenga ‘o ho’o ngaahi tapuaki ki he ni’i hi kehe.

Lions Mane Jellyfish
Mooloolaba, Australia

'AOKOSI

MO E FANGA MANUPUNA KE
PUNA'I HE FUNGA'O MĀMANI, 'I
HE 'ATĀ'OE LANGI (SENESI 1:20)

WEEK 32

KOHAI ‘E FOAKI ‘O LAHI ANGE ‘I HE ‘OTUA?

‘AOKOSI 7

1 FAKAMATALA ME’A HOKOHOKO 29:14—“KA KO HAI AU, PEA KO HAI ‘A HOKU KAKAI, KE PEHE KE MAU FA’A ‘ATU ME’A PEHE NI ‘I HE FIEFIE FAI? HE ‘OKU MEIATE KOE ‘A E ME’A KOTOAPE, PEA KUO MAU ‘ATU PE KIATE KOE MEI HE ME’A ‘OKU ‘O’OU”

Ko ‘e tau loto fie foaki ‘oku faka’ai’ai ia ‘e he loto fie foaki ‘a e ‘Otua. ‘I he teuteu atu ki hono langa ‘oe temipale, ‘oku fakamatala a e Tohi Tapu ki he loto fie foaki ‘a ‘Isileli. ‘Uluaki, na’e hulu atu ‘a e foaki ‘a Tu’i Tevita mei he koloa pe ‘a ‘ana. Pea koe kau taki kehe na’a nau foaki loto lelei ‘o muimui ki he’ene sipinga. Pea ‘i he takiekina ‘a e kau taki na’e fiefia ‘a e kakai ‘o foaki ‘o “nau ‘atu loto lelei kia Sihova”(v.9). ‘I he vakai ‘a Tevita ki he fu’u loto fie foaki ko ‘eni, na’a ne fakafeta’i mo fakaha ‘a e tupu’anga ‘o e foaki ‘aufuato ko ‘eni: “He ‘oku meiate koe ‘a e me’ā kotoape, pea kuo mau ‘atu kiate koe mei he me’ā ‘oku ‘o’ou”. ‘Oku lau ‘e Tevita ‘a e foaki ko e fakafotunga ia ki he ngaahi me’ā kuo ‘osi tokonaki mai pe ‘e he ‘Otua. ‘Oku ‘ikai ‘aupito ha taha ‘e laka hake ‘ene foaki he ‘Otua. Tatau ai pe pe ‘e ‘i ai ha taha te ne fili ke ne foaki ‘ene me’ā kotoa, ‘oku ma’u ‘e he ‘Otua ‘a e me’ā kotoa ke toe fakafonu ‘a e koloa ‘a e tokotaha ko ia. Ko e tukunga fakakaukau ia ‘a Tevita, ‘a e taki-loto foaki ‘o ‘Isileli.

Ko ‘Epalahame ko e tangata tu’umalie, moe tu’unga fakakaukau tatau. Na’a ne ma’u ‘a e fanga pulu ‘e 1,000, mo e fanga sipi mo e kosi tokolahia. Na’a ne fili ke faitotonu ki he ‘Otua ‘i he ‘ene fakamo’o’i ko e tupu’anga hono tapuaki ko e ha’u kotoa mei he ‘Otua. Na’a ne tauhi ‘ene fangapulu ‘i he ngaahi loto’ā pulu pea na’e lau fakalauteau kinautolu ‘i he ‘ene nau paasi mai ‘i ha fakaheke’anga. Ko e pulu hono hongofulu kotoape na’e fakatapui ia ‘e ‘Epalahame ko e vahe hongofulu ki he ‘Otua. Na’e ooofo hono ngaahi kaungame’ā mo e maheni. ‘I ho nau anga fakafonua, na’e fua ‘a e tu’umalie ‘o ha taha mei he lahi ‘o ‘ene fanga pulu. Pea na’e ‘ikai ke teitei foaki noa’ia ‘e ha taha ha’ā ne pulu! Na’e kamata ke nau manumanuki’i ia pea tala ‘e he ni’ihii tokolahia ‘oku vale. Hili ha mahina ‘e 9, na’e tu’u fakafokifa ‘e nau manuki he na’e fa’ele mahanga ‘a e pulu ‘e 40 ‘a ‘Epalahame! Pea tanaki atu ki ai, na’e fanau taki ‘uhi 3 ‘a ‘ene fanga sipi mo e kosi.

“Kuo ne folofola, pea ‘ikai ‘e fai ‘e ia ki ai? pea kuo ne lea ia, pea ‘ikai ‘e fakamo’oni ia ki ai?” (Nomipa 23:19). ‘I he uike ni, lolotonga ‘e tau hu mo lotu mo ‘e tau ngaahi vahe hongofulu mo e me’ā’ofa, ‘a ia ‘oku ui koe Tala’ofa, tuku mu’ā ke tau fakalaulauloto ki he mo’oni ‘o e ngaahi folofola ni ‘i he’e tau mo’ui.

LOTU: ‘Eiki, ko ho’o loto fie foaki kiate kinautolu ‘oku ‘ikai hano ngata’anga pea ‘oku ne kapu ‘a e tapa kotoa ‘e mau mo’ui. Ngaohi kinautolu ke mau loto fie foaki ‘o hange pe ko e ‘Afio na.

Kagu
New Caledonia

WEEK 33

FAKAHAOFI FAKAFOU 'I HE KOLOA KUO TANAKI

'AOKOSI 14

SIONE 6: 12—"PEA KUO MAKONA 'AKINAUTOLU, PEA TALA 'E IA KI HE 'ENE KAU AKONGA. TANAKI HONO TOENGA, KAE 'OUA NA'A LI'AKI HA ME'A."

Te tau lava ke hu mo lotu ngaue'aki 'e tau ngaahi koloa 'i he taimi 'oku tau muimui ai ki he fakahinohino 'a e 'Otua fekau'aki mo e 'ikonomika mo e koloa 'oku tanaki. 'I he ngaahi me'a kehekehe na'e hoko, na'e hanga 'e he 'Otua 'o ako'i ki he 'ene fanau 'a e ngaue'aki 'o e tanaki 'o e koloa. Na'e ue'i 'e he 'Otua 'a Sofefa, ko e foha 'o Sekope, ke fale'i 'a Felo ke 'oua na'a nau kai tavale 'a e me'atokoni lolotonga 'a e ta'u 'e 7 mahu tafea 'o e fonua, ka e tuku ha 20% ki he kaha'u. 'I he po hono fakahoko 'e 'Isileli 'a e fuofua katoanga 'o e Laka Atu, ki mu'a pea nau mavahe mei 'isipite, ko e fuofua fakahinohino 'a e 'Otua ke nau fili ha lami 'oku lahi fe'unga ki he tokolahia ho nau famili. 'I he hiliange hono fakama'opo'opo 'o e ma mo e ika na'e liuliunga, na'e fakatokanga ke "oua na'a maumau'i ha me'a". "'Oku ai 'a e koloa ke manako ki ai, pea moe lolo ki he fale 'oe poto; ka 'oku faka'osi noa pe ia 'e he vale" (Lea Fakatata 21:20).

Ko e popoaki tatau pe fekau'aki moe fai fakapotopoto, 'oku kaungatonu ia 'i he ngaahi feitu'u kehekehe he ngaahi 'aho ni. 'Oku tau teuteu mo ma'u me'atokoni 'o hulu atu ia 'i he 'e tau fiema'u faka'aho, tau fakatau 'o hulu hake ia 'i he me'a 'oku fiema'u ke tau tui, 'oku tau langa ha ngaahi fale 'o hulu hake hono lahi 'i he 'e tau fiema'u ke nofo'i. Ko e sosaieti 'oku hulutu'a 'a e fiema'u, 'oku ne takiekina kitautolu ke tau tanaki mai 'a e ngaahi tu'unga 'o hulu atu ia 'i he me'a 'oku fu'u fiema'u: ke malava 'e hoto ivi fakapa'anga. Kapau 'oku te lava 'o totongi ia 'aki pe 'a 'ete pa'anga pe ko ha'a te no, 'oku 'ikai ha palopalema ki hono fakatau ia. 'E lava ke tali lelei 'eni ia 'e he sosaieti ka ko ha taha tauhi lelei nai 'eni?

Ko 'e tau tatanaki 'e tau koloa 'oku tokoni ia ke tau mateuteu ki ha ngaahi me'a fakatu'upake 'o e mo'ui, fakatokanga'i 'a e ngaahi taumu'a fakapa'anga lalahi, teuteu ki he malolo mei he ngaue, tuku atu ki he hoko atu 'a e famili, pea mo lava ke fakangata 'a e seini 'o e masiva. 'Ikai ngata ai, te tau 'i ha tu'unga lelei ange ke tau hoangae mo e 'Otua 'i he 'ene ngaue. Ko Sisu pea mo 'ene kaunga ngaue fakamisinala na'e tokoni'i ia 'e ha kulupu kakai fefine na'a nau tauhi kinautolu 'aki 'e nau koloa (Luke 8:3). Ko e ngaahi memipa 'o e siasi 'i he kamata'anga na'a nau koloa'ia 'i he ma'u 'a e ngaahi konga fonua pea moe ngaahi fale, na'a nau fakatau ia ke kamata'aki 'e nau ngaue faka-kalisitiane (Ngaue 4:34, 35). 'Oku pole'i kitautolu 'e Ellen G. White ke tau ngaue fakapotopoto'aki 'a e me'a 'oku ma'u 'e ho tau nima: "'Oku tonu ke tau tauhi takitaha ha ki'i puha tanaki seniti ki he ngaue fakamisinala, pea ke li ki ai 'a e seniti kotoa 'oku fakatauvele'i koe ke ke fakamoleki 'i ha me'a 'oku 'ikai ke fu'u fiema'u ka ke fakahoholoto pe" – Ellen G. White, *Counsels on Stewardship*, p. 291.

'Ikai nai ko e taimi 'eni ke tau fakapapau'i ai ke fakalelei'i 'a e ngaahi matavaivai 'o 'e tau mo'ui fakapa'anga? 'I he uike ni 'oku tau toe ma'u ha faingamalie ke ngaue'aki 'e tau seniti 'oku tanaki 'i he 'e tau hu ki he 'Otua 'aki 'e tau 'omai ki he 'Otua 'e tau vahe hongofulu moe me'a'ofa, 'a ia 'oku ui ko e Tala'ofa.

LOTU: 'Eiki, kuo ke ngaohi kimautolu ke mau fiefia 'i he mo'ui 'oku fonu pea ke mau hoa ngaue moe 'Afio na. Fakamolemole ka ke foaki mai ha poto ke leva'i 'aki 'e mau koloa.

Hoopoe
Vanuatu

WEEK 34

'OKU LEA LE'O LAHI 'AE ME'A'OF

'AOKOSI 21

'EKESOTOSI 29:1—"PEA KO E ME'A 'ENI TE KE FAI KIATE KINAUTOLU KE FAKATAPUI 'AKINAUTOLU, KE TAUHI KIATE AU 'I HE NGAUE FAKATAULA'EIKI: OMI HA PULU MUI 'E TAHA, MOE SIPI TANGATA 'E UA TA'E HA'A NA MELE."

'Oku tau hu ki he 'Otua 'aki 'e tau ngaahi me'a'ofa koe'uh i ko e ngaahi malanga 'eni ta'e 'i ai ha lea. Hili hono langa 'o e tapanikale me i he me'a'ofa 'a e kakai, na'e taimi leva ke fakamavahe'i 'a 'Elone mo hono ngaahi foha ki he ngae ma'on'i'oni ni. 'Oku 'omi 'e 'Ekesotosi 29 'a e fakaikiiki 'o e fakanofo 'o e 'uluaki taula'eiki 'i 'Isileli. Mahu'inga pe ke fakatokanga'i, ko Moses ko e taki, na'e 'ikai ke ne fai 'e ia ha lea mavahe pe ko ha malanga 'i he fakanofo ni. Ka ko e me'a pe 'e taha na'e mahu'inga ko e ngaahi kalasi kehekehe 'o e me'a'ofa: ko e me'a'ofa ki he angahala, me'a'ofa tutu, me'a'ofa lieliaki. Ko e ha 'a e ngaahi popoaki 'oku 'omi 'e he ngaahi me'a'ofa ni?

Ko e me'a'ofa angahala ko e fakalelei ia ki he angahala. Na'e fakamanatu ki he kau taula'eiki 'a 'e nau fiema'u 'a e kelesi moe fakamolemole 'a e 'Otua ke nau taau ai mo ho nau fatongia. Ko e me'a'ofa tutu na'e tutu kotoa ia 'i he 'olita. Na'e tuhu ia ki he li'oa kakato na'e fiema'u me ia kinautolu kuo ui ke fakahoko 'a e ngae. Faka'osi, ko e me'a'ofa lieliaki na'e fakahoko ia 'i ha founa lieliaki, pea hiki hake 'o fakataumu'a ki hevani. 'Oku ne fakafonga'i 'a e fakatapui 'a e taula'eiki ki he ngae 'a e 'Otua pea moe tokonaki 'a e 'Otua ma'a kinautolu 'oku nau feilaulau ke ngae ma 'ana. Fakafou 'i he ngaahi me'a'ofa ko 'eni, na'a nau ako ai 'a e 'uhinga totonu 'o ho nau fakanofo.

'Oku 'i ai ha'o tala'a fekau'aki moe kaungatonu 'a e lotu ki he 'Otua 'aki ho'o ngaahi me'a'ofa? Kapau 'oku 'i ai ha siasi fakakolo kuo fe'unga 'a 'ene pa'anga ke tokoni'i 'ene ngae, 'oku kei tonu nai ke hokohoko atu 'a e li me'a'ofa he ouau lotu? Ko e ngaahi me'a'ofa 'oku 'i ai hono mahu'inga 'o'ona 'o hulu atu he me'a fakapa'anga. Ko e ngaahi me'a'ofa ko e ngaahi fo'i malanga ia ta'e 'i ai hano lea. 'Oku nau fakafonga'i 'a e ngaahi toto'onga 'o e lotu mo fakahoko mai 'a e ngaahi lesioni fakalaumalie mahu'inga. Kau mai ki he ngaahi me'a ni 'a 'e nau fakamanatu mai kiate kitautolu 'a e me'a'ofa 'a e 'Otua 'o e fakamo'ui, 'a 'ene ngaahi tapuaki faka'aho, pea mo e li'oa kakato 'e tau fakafeangai. 'Oku ta'efakapotopoto ia ke tau fakaongoongotuli me i he le'o 'o e 'Otua 'aki 'e tau li'aki 'a e ngaahi me'a'ofa. I he uike ni, 'i he 'e tau hum o lotu mo 'e tau vahe hongofulu pea moe ngaahi me'a'ofa, 'oku ui ko e Tala'ofa, tuku ke tau tokanga ki he le'o 'o e 'Otua.

LOTU: 'Eiki, 'oku mau fakafeta'i kiate koe 'i he ngaahi founa kehekehe ho'o folofola kiate kimautolu, ko ho'o fanau. 'I he 'e mau ha'u mo 'e mau ngaahi me'a'ofa moe vahe hongofulu he 'aho ni, aka'i kiate kimautolu 'a e ngaahi lesioni fakalaumalie 'oku mau fiema'u.

Kārearea Falcon
New Zealand

WEEK 35

KO E TAIMI 'O E FAKAAKEAKE FAKALAUIMALIE

'AOKOSI 28

2 FAKAMATALA ME'A HOKOHOKO 29:3—“I HE 'ULUAKI TA'U 'O 'E NE PULE, 'I HE 'ULUAKI MAHINA, NA'A NE TO'O 'A E NGAahi MATAPA 'OE FALE 'O SIHOVA, 'O NE NGAOHI IA KE LELEI.”

'Oku tau hu ki he 'Otua 'aki 'e tau ngaahi koloa koe'uh i 'oku tau 'i he taimi 'o e fakaakeake. Na'e pehe 'e Ellen G. White: "Ko ha fakaakeake 'o e angafakalotu mo'oni 'iate kitautolu, ko 'e tau fiema'u lahi taha mo vivili taha ia." – The Revival, p. 9. Ko e fakaakeake ko ha fakaafe ia ke tafoki mei he ngaahi 'otua kehe pea tala mo'oni ko IA tokotaha pe 'a e 'Eiki 'o 'e tau mo'ui. 'Oku talanoa mai 'a e tohi 'a 2 Fakamatala Me'a Hokohoko 29-31 fekau'aki moe fakaakeake lolotonga 'a e taimi 'o Tu'i Hesekaia: Na'e fakalelei'i 'a e tempipale. Na'e toe fakaake mai 'a e ngaahi ouau lotu. Na'e toe katoanga'i 'a e Laka Atu. Na'e toe fakanofo 'a e kau Livai ki he 'e nau ngaue. Ko hono toe fakaake 'o e lotu mo'oni ko e uho ia 'o e fakaakeake mo'oni.

Ko e tali 'a e kakai ki he ui ke fakaakeake na'e kau atu ki ai 'a e sino'i mo'oni: "Pea na'e tali 'e Hesekaia 'o ne pehe, ko 'eni kuo mou fakatapui 'akimoutolu kia Sihova, mou ha'u ke ofi, pea 'omi 'a e ngaahi feilaulau, moe feilaulau fakafeta'i ki he fale 'o Sihova. Pea na'e 'omi 'e he fakataha 'a e ngaahi feilaulau moe ngaahi feilaulau fakafeta'i; pea 'omi 'e kinautolu na'e loto 'ata'ataina 'a e ngaahi feilaulau tutu." (2 Fakamatala Me'a Hokohoko 29:31). Ko e fakaakeake fakalaumalie ko e tala mo'oni 'a e 'Otua ko e 'Eiki ia, pea ko e 'uhinga ha mai 'e taha ko e faka'apa'apa kiate ia 'aki 'e tau ngaahi me'a'ofa.

Ko e talanoa 'o Sakeasi 'i he Fuakava Fo'ou 'oku fakahoko mai 'a e foaki ko e ola ia 'o e fakaakeake fakalaumalie mo'oni. Ki mu'a pea ne talitali 'a Sisu ko 'ene fakaafe fakalangilangi, ko e tangata manumanu taha ia 'i Seliko. Na'e 'osi mateuteu ia ke ne lavaki'i hono fonua, li'aki hono ngaahi kaungame'a, si'aki mo 'e ne lotu, feilaulau'i mo hono ongoongo koe'uh i pe ke toe ma'u mai ha toe ki'i me'a. Kaikehe 'i he taimi na'e hu ai 'a e fakamo'ui ki hono fale, na'e ue'i ia ke ne foaki 'o laka hake ia 'i he me'a na'a ne mo'ua'aki: "'oku ou foaki hono vaeua 'o 'eku koloa ki he masiva; pea kapau neu ma'u ha me'a 'i he lohiaki'i ha taha, 'oku ou totongi 'o liunga fa kiate ia." (Luke 19:8). Ko 'ene fakafeangai 'ofa ia ki he 'ofa na'a ne ma'u me ia Sisu. 'E lava pe ia ke tau foaki ta'e 'i ai ha 'ofa, ka he 'ikai ke lava ke tau 'ofa ta'e 'i ai ha foaki.

Ko e ui ko ia ki ha fakaakeake fakalaumalie 'oku fakaongo le'o lahi mai ia 'i ho tau ngaahi siasi. 'I he uike ni 'i he 'e tau hu mo lotu 'aki 'e tau ngaahi vahe hongofulu moe me'a'ofa angamaheni, 'oku 'iloa ko e Tala'ofa, 'e lava nai ke ne tala kuo aka 'a e popoaki 'o e fakaakeake 'i ho tau loto?

LOTU: 'Eiki, tokoni mai ke mau tali ho'o ui ke fakaakeake fakafou 'i he lotu, hiva, foaki, moe mo'ui fakatapui.

Red Tailed Black Cockatoo
Victoria, Australia

DYNAMIC STEWARD

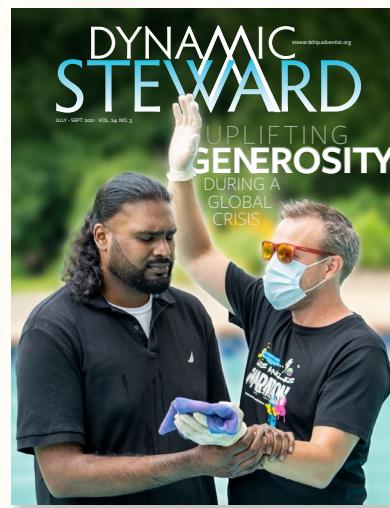
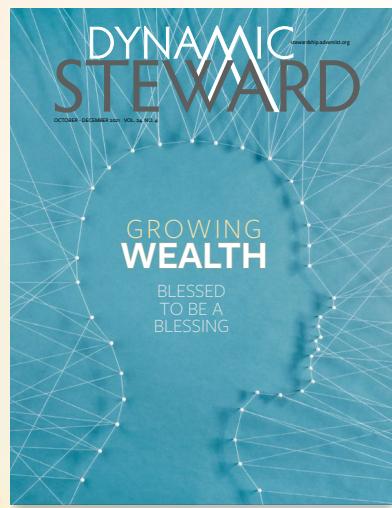
stewardship.adventist.org

DOWNLOAD THE DYNAMIC STEWARD:

**FREE ONLINE
SUBSCRIPTION!**

English, French + Other Languages

The Dynamic Steward is the quarterly magazine published by the General Conference of Seventh-day Adventists Stewardship Ministries. It provides resources for stewardship educators and leaders as well as members, to encourage all who are on the path to becoming better stewards of God's gracious gifts.

www.stewardship.adventist.org/issue-archive

f/GCSTEWARDSHIPMINISTRIES

GOD FIRST
ADVENTIST STEWARDSHIP MINISTRIES

SEPITEMA

PEA FOLOFOLA 'A E 'OTUA, KE
'OHAKE 'E HE FONUA 'A E ME'A MO'UI,
'O FAKAFĀAHINGA (SENESI 1:24)

WEEK 36

‘OKU FIEMA’U PE ‘AE FALALA

SEPITEMA 4

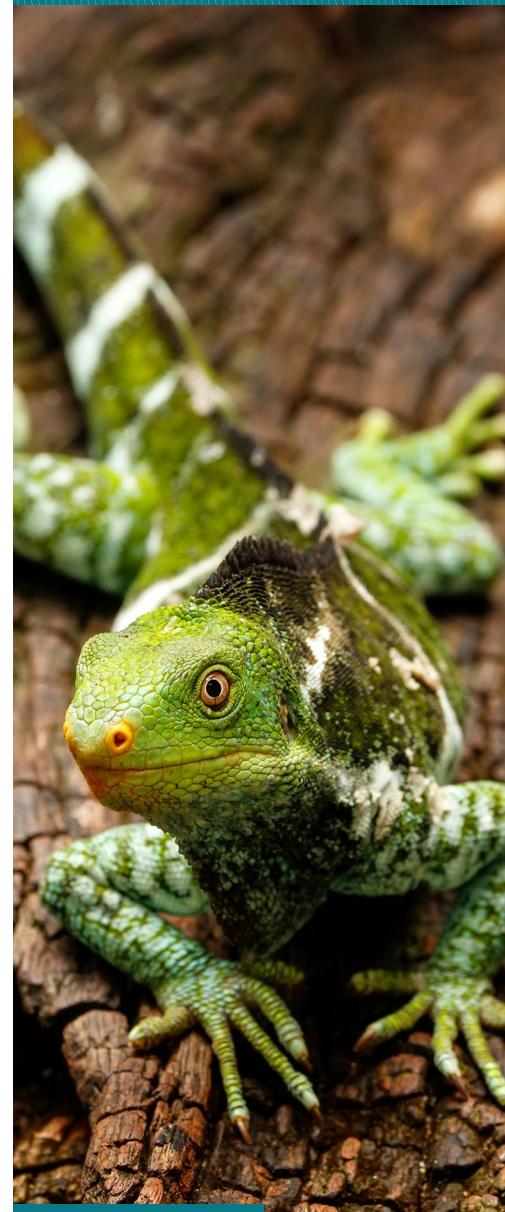
MALAKAI 3:10—“MOU ‘OMI ‘A E NGAahi VAHE HONGOFULU ‘OE ME’A KI HE TUKUNGA KOLOA, KOE’UHI KE ‘I AI HA ME’AKAI ‘I HOKU FALE, PEA MOU ‘AHI’AHI AI AU, ‘OKU PEHE ‘E SIHOVA, ‘OE NGAahi KAU TAU, PE TEU FAKAAVA ‘A E NGAahi MATAPA ‘OE LANGI PE ‘IKAI, PEAU LINGI HIFO KIATE KIMOUTOLU HA TAPUAKI, ‘E ‘IKAI HA POTU ‘E FA’A HAO IA KI AI.”

‘Oku tau hu mo lotu ‘aki ‘e tau ngaahi koloa koe’uhi ko e founiga ia ‘etau falala ki he ‘Otua. Ko e fakahinohino ‘a e ‘Otua ki hono ngaue’aki ‘oe kelekele ‘ia Levitiko 25: 3-4, ko e fakatata ia ‘oe fakaafe ‘a e ‘Otua ki he ‘ene fanau ke nau falala kiate IA. “Ko e ta’u ‘e ono ke ke to ai ho’o ngoue, moe ta’u ‘e ono ke ke ‘auhani ho’o ngoue vaine, ‘o tanaki hono fua. Ka ko hono fitu ‘o e ta’u ko e Sapate ia ke malolo ai ‘a e fonua, ko e Sapate ia kia Sihova: ‘oua na’a ke to ai ho’o ngoue, pe ‘auhani ho’o ngoue vaine. ‘Oku tau ‘ilo he ngaahi ‘aho ni ‘a e lelei hono tuku ‘o e kelekele ke malolo mei he ‘ilo na’e ma’u ‘i he saeanisi ‘o e Ngoue. ‘I he ngaahi ‘aho ko ia, hili ‘e nau ma’u ‘a e ngaahi fakahinohino na’e ngali faikehe, na’e pau pe na’e fifili ‘a e kakai ‘Isileli pe ko e ha ha’u nau me’atokoni ke nau kai ‘i he ta’u hono fitu kapau he ‘ikai ke nau to pe ‘auhani mo tanaki. Ko e fakaafe ‘eni ke nau falala. Ko e me’ā mahu’inga, na’e ‘ikai pe ke ‘i ai ha lipooti ‘o ha mate fiekaia tupu mei hono tauhi ‘o e fekau fo’ou ko ‘eni. Ko e fekau ko ‘eni ‘a e ‘Otua na’e poupou’i ia ‘e he tala’ofa, Mou muimui ki he ‘eku ngaahi tu’utu’uni pea mou tokanga ke talangofua ki he ngaahi fekau, pea te mou mo’ui malu ‘i he fonua.”

Na’e ‘i ai ha faifekau na’e kaungafononga mo ha ‘eleta ‘o ‘a’ahi ki ha ki’i famili masiva ‘o e siasi. Na’e talitali fiefia ki naua pea na’a nau ma’u ha taimi feohi fakamafana. ‘I he lolotonga ‘e nau feohi, na’e fakaava ‘e he faifekau ‘a e Tohi Tapu ‘o ne lau me ia Malakai 3: 9,10, mo fakalotolahi’i ‘a e ki’i famili fekau’aki mo e faitotonu ‘i he foaki. ‘I he ‘osi ‘e na ‘a’ahi, na’e vahevahé ange ‘e he ‘eleta ki he faifekau ‘ene faingata’ā’ia ‘i he potutohi na’a ne lau koe’uhi ko e ki’i famili na’a nau faingata’ā’ia fakapa’anga. Na’e tali ange leva ‘e he faifekau: “Na’a ku fiema’u pe ke fakapapau’i ‘oku ‘ikai ke nau ta’ekau ki hono ma’u ‘a e ngaahi tapuaki ‘a e ‘Otua.”

Kuo ke fou mai nai ‘i ha fa’ahinga tukunga ‘oku ‘ikai ke ‘uhingamalie kiate koe ‘a ‘e ne ngaahi fakahinohino? Manatu ki he ngaahi lea ‘o e himi: “Trust and obey, for there’s no other way to be happy in Jesus.” Falala pe mo talangofua, he ‘oku ‘ikai toe ‘i ai ha founiga ke fiefia ‘ia Sisu.”

LOTU: ‘Eiki, ‘oku mau fakamalo kiate koe ki he faingamalie ‘oku mau ma’u he uike kotoa ke fakamasila’i ‘e mau pikitai kiate koe. Fakatupulekina ‘e mau tui pea malo ho’o fakakakato ho’o ngaahi tala’ofa.

Fijian Crested Iguana
Viti Levu Isla, Fiji

Tree Kangaroo
Papua New Guinea

WEEK 37

KOLE MAVAHE

SEPITEMA 11

ME'A 'OFA KI HE PATISETI 'A E NGAUE FAKAMAMANI LAHI
(UNUSUAL OPPORTUNITIES - FAINGAMALIE TATAITAHA)
(FAKAHU MAI 'E HE ADVENTIST MISSION)

2 KOLINITO 9:7—"KE FOAKI 'E HE TANGATA TAKI TAHA 'O HANGĒ
KO IA KUO PAU HONO LOTO KI AI, KAE 'IKAI 'I HE MAMAHİ, PE 'I
HONO PULEI: HE 'OKU 'OFA 'AE 'OTUA KI HA FOAKI FIEFIA?

Kapau 'e 'i ai hao fo'i faingamalie pe 'e taha ke ke fai ha fo'i liliu fakafokifa ki ha mo'ui 'a ha taha, teke fakahoko ia, pe te ke tukuange 'e koe? Ko e ngaahi faingamalie tataaitaha, 'oku 'ikai hoko ia he 'aho kotoape, ka 'oku fiema'u ia 'e he siasi 'o e 'Otua ke fai ha tali fakavavave ki ai he taimi 'oku hoko ai. Ko e taimi 'oku ke foaki ai ha me'a'ofa ki he ngaahi faingamalie tataaitaha, 'oku ke tokoni koe ki he sino'i pa'anga mavahe 'oku ne fakaivia 'a e Konifelenisi Lahi ke nau fakahoko ai ha ngaahi ngaue 'oku fu'u fakavavavave 'i he taimi pe 'oku fiema'u ai.

Ko ia ai, tuku ke tau puke 'a e fo'i faingamalie ko 'eni. Tuku ke tau fakavave'i 'a e ngaue 'a e kospipeli 'aki 'e tau foaki 'i he loto fie foaki. Kataki 'o faka'ilonga'i 'a e "Unususal Opportunities Fund" 'i ho'o sila vahehongofulu. 'E hoko ho'o tokoni ke malava ai 'e he siasi ke nga'unu 'o tokoni'i ha ngaahi faingamalie fo'ou 'e lava ke toe fakautuutu ange ai 'a e ola lelei 'a e ngaue 'a e 'Otua ki mamani kotoa.

Download posters and graphics for social media from AdventistMission.org/offering.

LOTU: 'Eiki, 'oku mau 'ilo'i 'oku ke 'ofa ki he foaki fiefia. 'Oku mau lotu ke ke ue'i mu'a kimautolu ke mau tali ke vave 'a ho'o ui ke mau foaki fie foaki ke tokoni'i ho'o ngaue.

WEEK 38

KO E TO'ONGA 'OE FOAKI TA'EFLIFILIMANAKO

SEPITEMA 18

LOMA 5:8—"KA 'OKU FAKAHA 'E HE 'OTUA 'ENE 'OFA KIATE KITAUTOLU 'I HE ME'A NI, LOLOTONGA KO E KAU ANGAHALA 'AKITAUTOLU, NE PEKIA 'A KALAISSI MA'A TAUTOLU."

angahala 'akitautolu, ne pekia 'a Kalaisi ma'a tautolu."

'Oku tau lotu mo hu 'aki 'e tau koloa koe'ahi ko 'etau muimui ki he ta sipinga 'a ho tau 'Otua, 'a ia 'oku ne Foaki Ta'e filifilimanako. Ko e taimi 'oku foaki ai 'a e 'Otua, 'oku tataaitaha 'ene tokanga ki he natula 'o kinautolu 'oku fai ki ai 'a e foaki pe ko hono iku'anga 'oe foaki. 'Oku ne foaki makatu'unga pe 'i he 'ene 'ofa. 'O faitotonu ki hono anga, "he 'oku ne pule ke hopo 'ene la'a ki he angakovi moe angalelei, pea 'oku ne tuku 'a e 'uha ki he angatonu moe ta'eangatonu" (Matiu 5:45). 'I hono fakafehoanaki, 'oku tau aafe ke foaki 'ata'ataa pe ki he me'a 'oku tau sio ki ai pea mo e ola te tau lava 'o mapule'i. Ko hono iku'anga leva, ko e holomui 'a e ni'ihi mei he foaki 'e nau vahe hongofulu mo 'enau ngaahi me'a'ofa angamaheni, ko e 'ikai ke nau sio tonu ki he ola pe hu'unga 'o 'enau foaki. 'I ai leva 'a e ni'ihi kuo nau papau ke tokoni'i pe 'a e ngaahi ngaeue fakalotofonua, kae 'ikai ko e ngaeue fakamamani lahi, 'a ia 'oku mama'o atu mei he 'e nau vakai. 'Oku 'ikai ko e anga 'eni 'oe foaki ta'e filifilimanako.

'Oku lava pe ke tau lika atu ki he me'a 'e lava ke hoko 'i hono toutou fakahoko 'a e to'onga foaki ta'e filifilimanako 'a e kakai 'a e 'Otua. Kuo ke fanongo nai fekau'aki moe "The Amazon of Hope" (Amanaki 'o e 'Amazoni), ko ha siasi teetee? Ko e tokolah'i 'o kitautolu 'oku 'ikai ke tau 'ilo ki ai, pea ko e tokosi'i pe kuo nau 'a'ahi atu ki he siasi ko'eni 'i he vaka. Kaekehe, ko e ngaeue ko 'eni na'e lava ia fakafou 'i he tukupa ke foaki ta'e filifilimanako. 'I he 2016, na'e tanaki 'a e pa'anga 'e he fanau 'a e 'Otua mei he tapa kehekehe 'o mamani ke tokoni ki he ngaahi palani ngaeue 'o e Sapate 13, pea ko e taha 'o e palani ngaeue kuo fakahoko ko e siasi teetee, ko e "Amanaki 'o e 'Amazoni" 'i Brazil. Ko e ola ko 'eni 'oku fakamafana loto. 'I he 'uluaki mahina kakato 'e 12 'o e ngaeue 'a e siasi he vaka, na'e papitaiso ai 'a e toko 286, pea fokotu'u fo'ou moe siasi 'e 3 he 2017. Pea ko e fakamo'oni 'eni 'a Faifeikau Reno, na'e ngaeue 'i he 'Amanaki 'o e 'Amazoni: "Ko e siasi he vaka, ko e founa ia 'a e 'Otua ki hono fakamo'ui 'a e kakai kuo ngalo 'i he ngaahi fa'unga fakapolitikale, faka'ikonomika mo fakamo'uilelei foki."

Ko e 'Otua, 'a hotau fa'ifa'itaki'anga, 'oku kau atu ki he ngaeue fakamamani lahi kiate kinautolu 'oku tau lava mo ta'elava 'o mamata ki ai, kiate kinautolu 'oku tau 'ilo mo ta'e'ilo ki ai. 'I he uike ni, 'i he 'e tau lotu mo hu 'aki 'e tau vahehongofulu mo e me'a'ofa angamaheni 'oku 'iloa ko e Tala'ofa, 'oku 'i ai pe moe toe faingamalie ke fakaha 'a e tukupa fakamamanilahi 'o hange pe ko e 'Otua.

LOTU: 'Eiki, 'oku ue'i kimautolu 'e ho'o loto fie foaki fakamamanilahi mo ta'e filifilimanako ki he fa'ahinga 'o e tangata. Fakamolemole tokoni'i kimautolu ke mau foaki 'o hange pe ko KOE.

Short Beaked Echidna
Australia

WEEK 39

FAKATUPULEKINA ‘AE MELINO

SEPITEMA 25

SIONE 14: 27—“OKU OU TUKU ‘A E MELINO KIATE KIMOUTOLU, KO ‘EKU MELINO ‘OKU OU FOAKI KIATE KIMOUTOLU: ‘OKU ‘IKAI HANGE KO E FOAKI ‘A MAMANI, ‘A ‘EKU FOAKI KIATE KIMOUTOLU. ‘OUA NA’A MAMAHİ HO MOU LOTO, PEA ‘OUA NA’A MANAVAHE IA.”

‘Oku tau lotu mo hu ki he ‘Otua ‘aki ‘e tau koloa ko ha founiga ia ke fakatupulekina ai ‘a e melino ‘a e ‘Otua ‘iate kitautolu. Na’e fakatokanga’i ‘e Sisu ‘a e fiema’u ‘ene kau akonga ‘a e melino. Ko e melino, shalom ‘i he lea faka-Hepelu, ‘oku ne fakahoko mai ‘a e fakakaukau ‘o e katoa, kakato, moe fakakakato. ‘Oku tau fa’a ‘alu ki he ma’u’angatala ‘e ua ke feau ai ‘e tau fieinua ki he melino, ko Sisu pe ko mamani. ‘Oku ‘ikai ke na tatau.

‘Oku fakalotolahi’i kitautolu ‘e mamani ke tau ma’u ‘a e kotoa ‘aki ‘e tau fai feinga ki he ngaahi me’a fakamatelie. ‘Oku ne tataki loua ‘a e tu’umalie moe masiva ke na femo’uekina he fe’au’auhi ke ma’u ke toe ki’i lahi ange. Me’apango, he ‘oku hange ia ha’a te tuli holo ha ‘ata ‘o ha vai ka ‘oku ‘ikai ha vai ia, pe ko e inu tahi he taimi ‘oe fieinua. Ko e ngaahi koloa fakamatelie ‘oku ‘ikai ko e solova’anga ia ‘oe ongo’i ‘oku ‘ikai ke te malu, hala moha mafai, moe manavasi’i ki he ‘ikai hato mahu’inga. Lolotonga ‘a e takatakai ‘a e filosefa ko Socrates ‘i he mohu ‘o e maketi ‘i ‘Atenisi, na’a ne pehe kiate ia; “Ko hai na’a ne fakakaukau ‘e pehe ni fau ‘a e lahi e ngaahi me’a ‘oku ‘ikai ke te fu’u fiemau?” ‘Oku tau fu’u fiema’u nai ke toe lahi ange?

‘I hono fakafehoanaki moe fe’au’auhi ke toe ma’u lahi ange, ‘oku akonaki mai ‘a e Tohi Tapu ki he kainga tui ke ma’u ‘a e loto fiemalie mo topono (Filipai 4: 11-13; 1 Timote 6: 6-12; 2 Kolinito 12: 9-10; Loma 8:28) ke tupulekina ai ‘i he melino. ‘Oku ‘ikai ‘uhinga ‘e tau kalisitiane ke tau fiemalie ‘i he me’a ‘oku saisai pe. ‘Oku tau ma’u ‘a e fiemalie ‘i he taimi ‘oku tau fakamo’oni ai ko e ‘Otua ‘oku ne tokanga’i ‘e tau ngaahi fiema’u fakamatelie mo fakalaumalie ko e ‘Otua malohi lahi mo ‘ofa. ‘Oku fokotu’u mai ‘e Ellen G. White ‘a e founiga ke fakamo’oni’i ko e ‘Otua ‘oku tokonaki ma’a kitautolu. ‘Oku ne kole mai ke tau “FAKAMO’ONI’I IA, ko IA ‘oku ne FOAKI ‘A E ME’A KOTOAPE; pea ‘i he ‘uhinga ko ‘eni, ‘oku ne folofola ‘o pehe, ‘i ho’o mou me’a kotoape, ‘oku OU fakamavahe’i ‘a e vahehongofulu ‘e taha MA’AKU, kehe ia mei he ngaahi me’a’ofa mo e feilaulau ke ‘omi ia ki he ‘eku tuku’anga koloa” (*Counsels on Stewardship, pp, 80-81*). Ko e fakatupulekina ‘o e loto fiemalie fakafou ‘i he foaki ko e ola ia ‘oku lahi ‘aupito!

‘I he uike ni, fakafou ‘i he ‘e tau foaki ‘o e vahehongofulu mo e me’a’ofa angamaheni, ‘oku ‘iloa ko e Tala’ofa, ‘oku toe ‘omi ‘e he ‘Otua ‘a e faingamalie ke tau fakatupulekina ‘a e loto melino ‘i he fu’u mamani faingata’ni.

LOTU: ‘Eiki, ‘oku mau fakafeta’i kiate koe ‘i ho’o tokonaki faitotonu. Koe’uhi ‘oku mau aafe pe ke ngalo mo ueuesia, tokoni’i kimautolu ke mau manatu’i ho’o angalelei ‘aki ‘e mai foaki atu kiate KOE mo e ni’ihi kehe.

Tuatara
New Zealand

‘OKATOPA

PEA NA'E NGAOHI 'E SIHOVA KO
E 'OTUA 'AE TANGATA MEI HE EFU
'OE KELEKELE (SENESI 2:7)

WEEK 40

KE MOU FUΑ

‘OKATOPA 2

SIONE 15:4—“NOFO ‘IATE AU, MO AU ‘IATE KIMOUTOLU. HANGE ‘OKU ‘IKAI FA’Α FUΑ ‘Α E VA’Α ‘IATE IA PE, ‘O KAPAU ‘E ‘IKAI NOFO ‘I HE VAINΕ; PEA ‘E PEHE FOKI ‘Α KIMOUTOLU, ‘O KAPAU ‘E ‘IKAI TE MOU NOFO ‘IATE AU.”

‘Oku tau lotu mo hu ki he ‘Otua ‘aki ‘e tau ngaahi koloa, ko ‘e tau fakafeangai ia ki he ‘ene ui ke fa’ā fua. Na’e kole ‘a Sione Papitaiso kiate kinautolu na’e ha’u kiate ia ke papitaiso: “Ko ia mou fakaha ‘a e ngaahi fua ‘oku ngali mo e fakatomala” (Matiu 3: 8). Kia Sione, na’e ‘ikai ke fe’unga ‘a ‘e te papitaiso mo ‘e te hoko pe ko e konga ‘o e kakai ‘a e ‘Otua. ‘Oku vahevahe mai ‘e he Kospeli ‘a Luke ‘a e ngaahi sipinga tonu ‘o e “fua ‘o e faktomala” ‘a ia na’e ‘orange ‘e Sione Papitaiso kia kinautolu na’a nau ha’u kiate ia. Na’a ne talaange ki he kau tanaki tukuhau ke ‘oua na’a nau tanaki ‘o lahi hake ‘i he me’ā kuo tu’utu’uni. Pea pehe ‘e ia ki he kau sotia ke ‘oua na’a fakamalohi’i ha pa’anga mei ha taha, pea ke nau fiemalie ‘i he ‘e nau totongi. Pea na’a ne fekau ki he kakai ke nau vahevahe ho nau kofu mo ‘e nau me’ākai mo kinautolu ‘oku hala (Luke 3: 10-14). Ko e ngaahi to’onga mo’ui ko’eni ‘oku vahevahe mai ‘e Luke ‘oku ‘i ai ‘a e me’ā ‘oku nau tatau ai; ‘oku nau felave’i mo ‘e nau fakafotunga ki he pa’anga mo ‘enau koloa fakamatelie. Ko e fua ‘o e fakatomala ‘oku kau atu ki ai ‘a ‘e te tokanga ki he founa ‘oku ngaue’aki ke ma’u ‘a e koloa pea mo hono ngaue’aki ‘a ‘e tau koloa ke tapuaki’i ‘a e ni’ihi kehe.

‘Oku talanoa ‘a e Tohi Tapu ki he tangata ko Napale, ko e foha ‘o ‘Epalahame na’e mohu tapuekina ka na’e ‘ikai ke ne ma’u ‘a e fua ‘o e fakatomala ‘i he ‘ene mo’ui fakamatelie. Na’e ‘ikai ke ne tali ke foaki kiate kinautoku na’a nau malu’i ‘ene fanga monumanu pea na’a ne lea fefeka mo ta’etaau ki he kau tamaio’eiki ‘a Tevita ‘i he ‘e nau ha’u ‘o kole me’atokoni. Ko ‘ene fa’ahinga to’onga na’a ne takiekina ai hono hoa ke ne ui ia ko e tangata angakovi pea ne fai ai ‘a e lea ko ‘eni “He ‘oku hange ko hono hingoa ‘oku pehe pe ia; ko Napale hono hingoa pea ‘oku ‘iate ia ‘a e vale” (1 Samuela 25: 25). Ko e me’ā fakamamahi ia he ko e ‘aho pe hono hoko, na’a ne pa kalava. Hili ha ‘aho ‘e hongofulu mei ai na’a ne malolo.

‘I he ‘e tau fakakaukau ki he fiema’u ke tau ma’u ‘a e ngaahi fua ‘o e fakatomala ‘i he ‘e tau mo’ui fakamatelie, tuku mu’ā ke tau fai ki he akonaki ‘a Sisu: “Nofo ‘iate au mo Au ‘iate kimoutolu.” Ko hono ola, ‘e ope atu ia ‘i he me’ā ‘oku ‘amanekina. ‘I he uike ni, ‘i he ‘e tau lotu mo hu ‘aki ‘e tau vahehongofulu mo e ngaahi me’ā’ofa angamaheni, ‘oku ‘iloa ko e Tala’ofa, te tau lava ke ma’u ‘a e ngaahi fua ‘o e fakatomala.

LOTU: ‘Oku mau faka’anaua ke mau ma’u ‘a e ngaahi fua ‘o e fakatomala ‘i he tapa kotoa ‘e mau mo’ui. Fakamolemole ka ke tokoni’i kinautolu ke mau kei nofo he ‘aho kotoa kiate KOE ‘i he lotu mo e ako folofola.

Olive Bee Eater
Nauru

WEEK 41

‘OFA KI HE TA’AHINE TA’ANE

‘OKATOPA 9

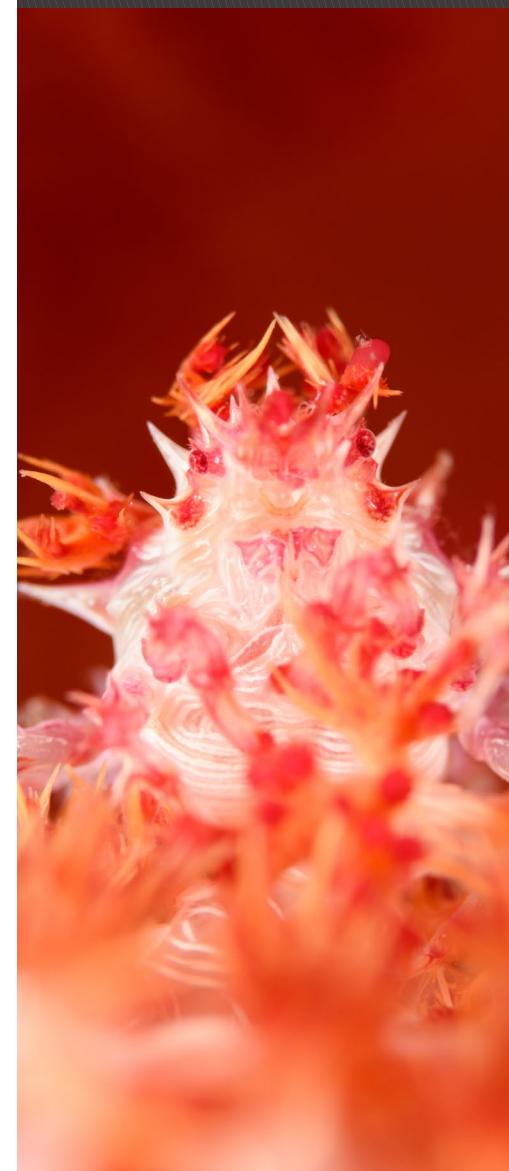
‘EFESO 5: 25—“A E KAU TANGATA, MOU ‘OFA KI HO MOU ‘UNOHO, ‘O HANGE KO E ‘OFA ‘A KALAIKI HE SIASI, ‘O NE FOAKI IA KOE’UHI KO IA.”

‘Oku tau lotu mo hu ki he ‘Otua ‘aki ‘e tau vahehongofulu, ngaahi feilaulau, mo e ngaahi me'a'ofa koe'uhi 'oku 'ofa 'a e 'Otua ki hono Siasi. Ko e Siasi, 'a e fakataha'anga 'oe kainga tui, na'e kamata'i pe 'e Sisu (Matiu 16: 18). Na'a ne "foaki ia koe'uhi ko ia" ('Efeso 5: 25), ko e 'ulu ia ('Efeso 1: 22) mo e Fungani Makatuliki 'o e Siasi ('Efeso 2: 20), 'a ia ko hono sino (Kolose 1: 24). Pea 'oku 'ai kiate ia 'a e hingoa langilangi'ia ko e "ta'ane 'o e Lami" (Fakaha 19: 7-9). Na'a NE 'oange kiate ia 'a e ngae makehe, ke ne hoko "ko hono pou mo e tu'unga 'o e mo'oni" (1 Timote 3: 15). Na'e fakahoko 'e Ellen G. White 'a e fakamatala fakalotolahi ko 'eni felave'i moe Siasi 'o e 'Otua: "mahalo pe na'a 'oku ha ngali vaivai mo fe'ufe'u ka ko e siasi 'oku hifoaki mo toufetuku mai ai 'e he 'Otua 'i he founga mavahe 'a e tumutumu 'o 'ene lelei." *Acts of Apostles*, p. 12.

Na'e poupou'i fakatou'osi 'e he kainga tui 'o e 'Uluaki Siasi 'a e kainga lotu ho nau siasi fakakolo pea mo kinautolu he ngaahi siasi mama'o atu (Ngae 2: 45). Ko 'e nau fakafeangai 'eni ki he 'ofa 'a e 'Otua ki Hono Siasi. Hili ha honge lahi 'i he ngaahi fonua 'o e Pule'anga Loma, 'oku talanoa 'a Luke ki he fakafotunga 'ofa mei he Siasi 'o e 'Otua: "Pea loto 'a e kau akonga ke taki taha foaki, 'o fakatatau mo 'ene ma'ume'a, ke 'atu ko e tokoni ki he kainga 'oku nofo 'i Siutea" (Ngae 11: 29). 'I he ngaahi tohi 'a Paula ko e 'Apostolo na'a ne toutou kole pa'anga ma'ae kakai 'a e 'Otua 'i hono Siasi 'i Selusalema (1 Kolinito 16: 1-4; 2 Kolinito 8: 1-9; 15; Loma 15: 14-32). Tukukehe 'eni, 'oku 'i ai 'a e fakamo'oni mahino 'o e tokoni 'a e kainga tui ki he vahenga ke tauhi 'akinautolu "'oku ngae 'i he folofola mo e akonaki" (1 Timote 5: 17-18). Na'e poupou 'a Paula ki he ngae ko 'eni 'aki 'ene fakamo'oni mei he folofola 'a Sisu 'o pehe: "He 'oku taau mo e tangata ngae ke ne ma'u ha'a ne tauhi" (Luke 10: 7). Ko e kainga tui 'o e 'Uluaki Siasi na'a nau fakahoko 'a e kaveinga mo'oni 'o e 'ofa mo e loto fie foaki 'aki 'e nau tokanga ki he Siasi 'o e 'Otua.

Ko e siasi 'oku 'ikai pehe ke ta'e 'i ai hano mele, ka 'oku 'ofa'i pea 'i ai mo 'ene taumu'a mavahe. 'I he uike ni, 'i he 'e tau lotu mo hu 'aki 'e tau vahe hongofulu mo e me'a'ofa angamaheni, 'oku 'iloa ko e Tala'ofa, 'e lava ke tau tali ki he ui ke 'ofa mo poupou'i 'a e Taha 'oku 'ofa ai 'a Sisu.

LOTU: 'Eiki, 'oku mau fakamalo kiate koe 'i ho'o fokotu'u 'a e siasi 'i mamani mo ho mau fanga ki'i kolo. Fakamolemole ka ke tokoni mai ke mau fa'ifa'itaki ki ho'o 'ofa na'a ke 'ofa 'aki ki he siasi, 'aki 'e mau poupou'i fiefia 'akinautolu 'oku 'i he siasi mo ngae ki ai.

Soft Coral Crab
Solomon Islands

WEEK 42

FEITU'U PE 'E TAHA . . . 'OTUA PE 'E TAHA

'OKATOPA 16

LEVITIKO 17: 5—“KOE’UHI KE ‘OMI ‘E HE FANAU ‘A ‘ISILELI ‘E NAU NGAahi FEILAULAU, ‘A IA ‘OKU NAU ‘ATU ‘I HE NGOUE ‘ATA’ATA,’IO, KE NAU ‘OMI IA KIA SIHOVA, KI HE MATAPA ‘O E FALE FEHIKITAKI ‘O E FAKATAHA, KI HE TAULA’EIKI, PEA KE ‘ATU IA KO E NGAahi FEILAULAU FAKALELEI KIA SIHOVA.”

‘Oku tau ‘omai ‘e tau ngaahi feilaulau angamaheni mo e vahehongofulu ki he siasi ko e konga ia ‘o e lotu mo’oni. ‘Oku ‘omi ‘e Levitiko 17: 5 ‘a e fakahinohino fekau’aki mo e potu totonu ke fai ai ‘a e feilaulau ‘i ‘Isileli Motu’a. Na’e ‘i ai pe ‘a e potu pau ia ke foaki ai ‘e nau feilaulau, pea na’e ‘ikai ke toe ‘i ai ha filingaua. ‘Oku ‘i ai pe ‘a e ‘uhinga lelei ‘a ha taha ke ne fehu’i ki he ‘uhinga na’e fu’u mahu’inga ai ‘a e potu ni. Ko hono lelei he na’e ‘ikai ke nofo taha pe ‘a e tohi ni ki he feitu’u, ‘a e teniti ‘o e fakataha, ka ki he tokotaha na’a ne tali ‘e nau feilaulau, ‘a ia ko Sihova. Ki he kakai ‘Isileli, ko e teniti ‘o e fakataha ko e “falefehikitaki ia ‘o SIHOVA,” ‘a e potu ‘oku ‘afio ai ‘a Sihova. Ko hono aofangatuku, ko e fakangatangata ko ia ‘o e potu ko ia na’e felave’i ia pea mo e tokotaha na’a nau lotu ki ai. ‘I he taimi ko ‘eni, ko hono fulifulihi ‘o e potu na’e ‘omi ki ai ‘a e feilaulau, na’e angamaheni ‘aki ia ‘e he lotu tamapua. Na’e ‘osi vahe’i pe ‘e he ‘Otua ‘a e potu pe ‘e taha ki he feilaulau koe’uhi na’e fiema’u ‘e he ‘Otua ke fai ‘a e hu moe lotu kiate IA tokotaha pe.

‘I he ngaahi ‘aho ni, ko ha taumu’u fe’unga ki he vahe hongofulu mo e me’o’fa angamaheni ‘oku hoko ia ‘o fakafehu’ia mo fakakikihi’i. Ko e ta sipinga ko ia ‘a Tu’i Tevita ‘oku ne ‘omai ‘a e tali: “Teu hu ki ho fale mo e ngaahi feilaulau tutu : teu ‘atu kiate koe ‘o hange ko ‘eku ngaahi fuakava” (Saame 66: 13). ‘Oku hanga ‘e Ellen G. White ‘o ngae’aki ‘a e mo’oni’ime’ako ‘eni ki he kakai ‘a e ‘Otua he ‘aho ni: “Kuo hokosia mai ‘a e taimi kuo hoko ai ‘a e vahe hongofulu mo e me’o’fa ‘oku ‘a e ‘Otua ke ngae’aki ke fakahoko ‘a e ngae’ku tu’utu’uni’i. ‘Oku fiema’u ke ‘omi ia ki he tuku’anga koloa ke ngae’aki ‘i he founiga maa’u ke tokoni’i ‘a e kau ngae’ki he ongoongolelei” – Manuscript Release, vol. 19, p. 376. ‘Oku ne fakamahino’i mai ‘a e potu ko ia, ko e tuku’anga koloa ia ‘a e siasi pea mo e fakaofonga totonu ke tokoni’i ‘a e ngae’ ‘a e ‘Otua. Kaikehe, ‘oku ‘ikai ke to’o henii ho tau fatongia tokoni ki he masiva mo e tukuhausia. ‘Oku totonu ke tau vahevaha ha me’o’fa mavahe ki he taumu’u ko ‘eni (Ellen G. White, *Welfare Ministry*, p. 275).

‘I he uike ni, ‘oku tau toe ma’u ‘a e faingamalie ke ‘omi ‘e tau vahehongofulu mo e me’o’fa angamaheni ‘oku ‘iloa ko e Tala’ofo, ki he siasi ‘o e ‘Otua. Lolotonga ‘e tau lotu ‘i he potu kuo fakamavahe’i ‘e he ‘Otua, tuku mu’u ke tau toe fili ke hoko IA tokotaha pe ke tau lotu mo hu kiai.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau fakamalo kiate KOE ki ho’o fakahinohino fekau’aki mo e feitu’u pea mo hono ngae’aki ‘emau vahe hongofulu pea mo ‘emau ngaahi me’o’fa angamaheni. Tokoni mai kiate kimautolu ke mau falala ki ho poto pea ke mau kei nofo faitotonu kiate KOE.

Yasur Dark Valley
Vanuatu

WEEK 43

HOUNGA'IA 'I HE NGAahi TAPUAKI FAKA-LAUMALIE

'OKATOPA 23

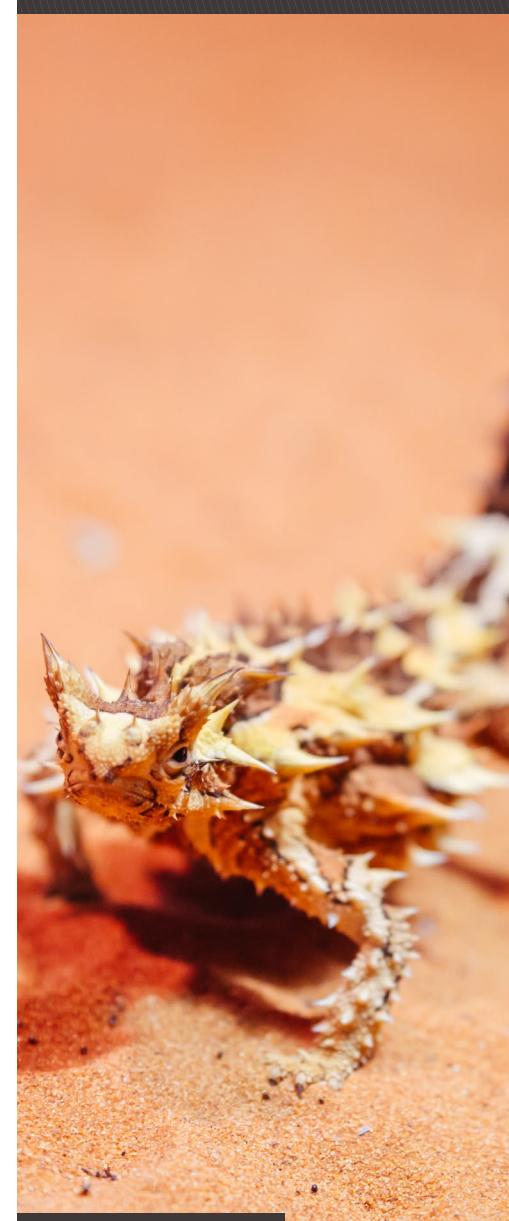
NOMIPA 18: 24—"KA KO HONO HONGOFULU 'O E VAHE 'O E ME'A 'A E FANAU 'A 'ISILELI, 'A IA 'OKU NAU 'ATU KO E FEILAULAU HIKI HAKE KIA SIHOVA, KU OU FOAKI IA KI HE KAU LIVAI KE NAU MA'U IA."

'Oku tau lotu mo hu ki he 'Otua 'aki 'e tau vahe hongofulu mo 'e tau ngaahi me'a'ofa koe'uhu kuo ne fokotu'u ha kau taki fakalaumalie ke ngae ki Hono kakai. 'Oku lave 'a e ngaahi tohi 'a Moses ki he ongo kulupu taki fakalaumalie makehe 'e ua pea mo e anga ho nau tauhi. Na'a tau lau 'ia Nomipa 18: 2 "Pea te mou 'omi fakataha foki mo koe ho kainga he fa'ahinga 'o Livai, ko e fa'ahinga 'o ho'o tamai, koe'uhu te mou feangai mo koe 'o ngae kiate koe: ka ko koe mo ho ngaahi foha te mou fakataha 'o ngae 'i he mata fale fehikitaki 'o e fakamo'oni." Ko e vahe ko 'eni 'oku ne toe vakai'i 'a e ngaahi ngafa na'e fakafatongia'i 'aki 'a e kau taula'eiki mo e kau Livai. Ko e kau taula'eiki na'a nau fai fatongia 'i he 'olita pea mo e loto fale fehikitaki; ko e kau Livai leva na'a nau tokanga'i 'a e toenga 'o e 'u me'a kehe felave'i mo e fale fehikitaki. Ko e kulupu takitaha na'e 'i ai pe hono fatongia makehe neong ko e kotoa 'o 'isileli "ko e pule'anga 'o e kau taula'eiki mo e kakai ma'oni'on" ('Ekesotosi 19: 6). Ko 'e nau ngae na'a ne 'omi 'a e ngaahi tapuaki fakalaumalie.

Na'e anga fefe hono tauhi kinautolu 'i he 'e nau ngaahi fiema'u? Na'a tau lau 'ia Nomipa 18: 8b mo e 24: "Ku ou foaki foki kiate koe 'a e tauhi 'o 'eku feilaulau hiki hake 'i he ngaahi me'a tapu kotoape 'a e fanau 'a 'Isileli; kuou foaki ia kiate koe koe'uhu ko e fakanofa, pea ki ho ngaahi foha..." "Ka ko hono hongofulu 'o e vahe 'o e me'a 'a e fanau 'a 'Isileli, 'a ia 'oku nau 'atu ko e feilaulau hiki hake 'a Sihova, kuou foaki ia ki he kau Livai ke nau ma'u ia." Na'e foaki 'e he 'Otua 'a e ngaahi me'a'ofa ma'oni'oni na'e 'a'ana ki he kau Taula'eiki pea ko 'ene vahe hongofulu ma'oni'oni ma 'a e kau Livai. Ko hono foaki 'o e ngaahi koloa ni ko e founiga ia na'e ngau'aki 'e he 'Otua ke tokoni'i 'a e kau taki fakalaumalie 'i 'Isileli Motu'a. Ko e tokoni ko 'eni na'e fekau'aki ia mo e fo'i mo'oni ko 'e nau ngaahi ngae mahu'inga ko 'eni na'e fiema'u 'a e fakamaatoato mo e fakatapui kakato. Fakatou'osi 'a Sisu pea mo Paula na'a na fakakaukau ko e fo'i mo'oni tatau pe 'oku totonu ke ne tokoni'i 'a e kau taki fakalaumalie 'o e Siasi (Matiu 10: 9-10; 1 Kolinito 9: 3-10; 16: 2).

Ko e kau faifekau mo e kau taki fakalaumalie ko e kau ma'u'anga tapuaki. 'Oku totongi nai kinautolu mei he 'eku vahe hongofulu mo 'eku ngaahi me'a'ofa? Ko e tali ki ai, 'ikai. Ko e momeniti 'e tau fakafoki 'e tau vahe hongofulu mo e ngaahi me'a'ofa 'oku hoko leva ia ko e koloa 'a e 'Otua, pea 'oku ne tufa pe 'o fakatatau ki hono finangalo. Kaekehe, ko e 'uhinga lelei 'e taha ki he foaki, koe'uhu ke te hoa ngae mo e 'Otua ke poupou'i 'a e ngae mahu'inga ni. 'I he uike ni, 'i he 'e tau lotu mo hu ki he 'Otua 'aki 'e tau vahe hongofulu mo e ngaahi me'a'ofa angamaheni 'oku 'iloa ko e Tala'ofa, 'oku tau fiefia 'i he faingamalie ke tau kau atu ki he ngae fakamo'u'i 'a e 'Otua.

LOTU: 'Eiki, 'i he'e mau hounga'ia 'i he ngaahi tapuaki fakalaumalie 'oku mau ma'u fakafou mai 'i ho siasi mo e kau tamaio'eiki kuo ke fili, 'oku mau 'oatu 'e mau vahe hongofulu mo e ngaahi me'a'ofa kiate KOE. 'Oku mau mohu tapuekina 'i he 'e mau hoko ko e konga ho'o palani.

Australian Thorny Devil
Alice Springs, Australia

WEEK 44

MA'AE TAHA KOTOA . . . MEI HE ME'A KOTOA

'OKATOPA 30

SENESI 14:20B—“PEA NA'A NE ('EPALAHAME) TUKUHAU KIATE IA, 'I HE ME'A KOTOA.”

'Oku tau lotu mo hu ki ho tau 'Otua 'aki 'e tau vahe hongofulu mo e ngaahi me'a'ofa koe'uhu ko e monu ia mo e tapuaki. Ka ko 'e tau ongo'i mo'oni nai ia? 'I he ngaahi feitu'u 'e ni'ihi, 'oku tau fakakikihi'i malohi ai pe ko hai 'oku totonu ke foaki vahe hongofulu. 'Oku 'i ai 'a e ni'ihi 'oku nau fakangatangata pe 'a e foaki 'o e vahe hongofulu ki he kulupu pe 'e ni'ihi 'aki 'e nau lave ki he tohi 'a Levitiko 27: 30, 32: “Pea ko hono hongofulu 'o e vahe kotoape 'o e fonua, pe ko e me'a 'i he tengə 'o e fonua, pe 'i he ngaahi fua 'o e 'akau 'oku 'a Sihova ia: 'oku ma'oni'oni ia kia Sihova.” “Pea ko e me'a 'i hono hongofulu 'o e vahe 'i he fanga manu lalahi, pe 'i he fanga manu si'i, 'io, 'i he manu kotoape 'oku 'alu 'i lalo 'i he vaa'akau, 'e ma'oni'oni hono hongofulu kia Sihova.” Ko e konga tohi ko 'eni 'oku 'uhinga ia ki he vahe hongofulu mei he ngaahi fua 'o e kelekele mo e fanga manu. Ko e foaki nai 'o e vahe hongofulu 'oku 'uhinga pe ia ki he kau fa'a mo e tauhi fanga pulu? 'Oku faka'ata nai 'a e kau pisinisi, makeenika, faiako, tufunga, pe ko ha taha pe 'oku ne ma'u ha pa'anga hu mai, ke 'oua te ne kau ia 'i he vahe hongofulu? Mahalo 'e 'i ai ha ni'ihi ia 'e fiefia he fakangatangata ko 'eni, ka 'e 'i ai pe 'a e ni'ihi ia 'e ikai ke nau fiemalie ke faka'ata kinautolu mei he monu mo e ngaahi tapuaki ni. Ko e puipuitu'a kakato 'o Levitiko 27 'oku tokoni ia ke ne vete 'a e me'a ni.

Ko e konga tohi ko 'eni 'oku ne 'omai 'a e ngaahi fakahinohino fekau'aki mo e huhu'i mo e fakafetongi 'o e ngaahi me'a na'e fakatapui ki he 'Otua 'i he pa'anga. Ko e fakafetongi ko 'eni 'oku kau mai ki ai 'a e kakai, fanga manu, ngaahi fale, konga fonua, mo e ngaahi ngoue'anga na'e fakatapui kia Sihova. Na'e lava 'e he kakai 'isileli ke fakafetongi 'a e vahe hongofulu 'o e fua 'o 'enau ngoue ki he pa'anga, ka na'e 'ikai ke 'i ai ha kupu'i tu'utu'uni ki hono fakafetongi 'a e vahe hongofulu 'o e fanga monumanu, pea 'ikai ha lave ia ki he vahe hongofulu 'o ha pa'anga hu mai. Ngalingali ko e fakamatala 'uhinga lelei taha ki he 'ikai ke ha 'a e ngaahi me'a ni na'e felave'i ia mo e tefito'i tuiaki 'o e potu tohi ni - liliu 'o e ngaahi me'a 'oku fakatapui kia Sihova ki he pa'anga. Kapau ko e 10% 'o e ngaahi me'a 'oku ma'u kuo 'osi liliu pa'anga ia, ta 'oku 'ikai leva ha fiema'u ke fai ha fakafetongi pe lave'i 'i he ngaahi me'a 'oku lekooti 'ia Levitiko 27.

'Oku mahino ia ko e ngaahi vahe hongofulu 'o e fanga monumanu, ngoue, pe ko ha me'a pe 'oku fakatapui ia kia Sihova. 'Oku ne 'amanaki mai ki ha vahe hongofulu 'o e me'a kotoape mei he tokotaha kotoape. Ko e angafai ko 'eni 'oku 'ikai fakangatangata pe ia ki he kau ngoue. 'I he uike ni, 'oku fakaafe'i kotoa ke tau lotu mo hu kiate IA 'oku tokonaki ma'a kitautolu, 'aki 'e tau vahe hongofulu mo 'e tau ngaahi me'a'ofa 'oku 'iloa ko e Tala'ofa.

LOTU: 'E Sihova, 'oku mau fakamalo kiate koe ki he monu moe tapuaki 'oku foaki ki he tokotaha kotoa fakfou mai 'i he vahehongofulu. 'I ho'o kelesi, 'oku mau fiema'u ke faka'apa'apa'i 'ia kuo fakatapui ma 'AU.

Aerial View of Wallis
Wallis and Futuna Islands

NOVEMA

AND THE LORD GOD SAID, “IT IS NOT GOOD FOR THE MAN TO BE ALONE. I WILL MAKE A HELPER SUITABLE FOR HIM.” (GENESIS 2:18)

---

*Story of Fred Stirewalt adapted from <http://guidemagazine.org/pdfs/Guide-5-23-20.pdf>, pp. 12-14.

WEEK 45

‘EKE’I ‘ENE NGAahi TALA’OFA

NOVEMA 6

SAAME 34: 8—“MOU KAMATA ‘O VAKAI ‘OKU LELEI ‘A SIHOVA : ‘OKU MONU’IA ‘A E TANGATA KO IA ‘OKU FALALA KIATE IA.”

‘Oku tau lotu mo hu ki he ‘Otua ‘aki ‘e tau ngaahi koloa koe’uh ‘oku ne tuku kitautolu ki he tu’unga ke tau ‘eke’i ai ‘ene ngaahi tala’ofa. ‘Oku fonu ‘a e Tohi Tapu ‘i he ngaahi tala’ofa. Na’e ta’u ‘e taha mo e konga hono lau ‘e Everett R. Storms ‘a e ngaahi tala’ofa he Tohi Tapu pea na’e fe’unga mo e tala’ofa ‘e 7,487 na’e fakahoko ‘e he ‘Otua ki he fa’ahinga ‘o e tangata. Ko e ngaahi tala’ofa ko ‘eni ‘a e ‘Otua na’e ‘i ai hono na’e anga ‘e tolu: ‘oku nau mo’oni; ‘oku lava ke ‘eke ‘e he tokotaha koto;, ‘oku fa’a ‘i ai ho nau makatu’unga. Na’e tohi ‘a Paula fekau’aki mo ‘ene falala mo’oni ki he ngaahi tala’ofa ‘a e ‘Otua: “He ko e ngaahi tala’ofa kotoape ‘a e ‘Otua ‘oku ‘io pe ‘iate IA” (2 Kolinito 1: 20a). Ko e taimi ‘oku folofola mai ai ‘a e ‘Otua, ‘io,” ‘oku hala ha taha ke lava ‘o pehe mai, “Ikai!” Ko e ni’ih ‘o e ngaahi tala’ofa ‘oku makatu’unga ‘i he tui mo e talangofua, ko e ongo ‘elementi matu’aki mahu’inga ke fakanaunau’aki kita (Matiu 21: 22; ‘Isaia 59: 2). ‘I he fekau’aki mo e talangofua, na’e tohi ‘a Ellen G. White ‘o pehe: “Ko kinautolu kotoape ‘oku talangofua kiate IA, te nau lava ke ‘eke ‘i he ‘ilo’ilo pau ‘a hono fakahoko ‘o e ngaahi tala’ofa.” – *Christ’s Object Lessons*, p. 145.

Na’e ‘i ai ‘a e me’a na’e hoko ‘i he mo’ui ‘a Feleti Stirewalt, ko e tokotaha ngoue mei Holisita, Kafelefonia ‘oku ne fakaha mai ‘a e mahu’inga ‘o e talangofua ‘i hono ‘eke’i ‘a e ngaahi tala’ofa ‘a e ‘Otua. Na’e ‘i ai ‘a e efiafi ‘e taha na’e fakatokanga’i ‘e Feleti ‘a e fanga he’e ‘oku nau ‘u’ufi ‘ene ngoue’anga. Na’e mahino kiate ia ‘i he taimi pe ko ia ‘a e iku’anga faingata’a ‘e fehangahangai mo ia: ‘e kai ‘e he fanga ki’i manu kae ‘oleva pe ke ‘oua ‘e toe ‘asi ha me’a lanu mata. ‘I he ‘ene ongo’i ‘oku ‘ikai ke ne toe ‘ilo pe ko e ha ‘e fai, na’a ne talanoa mahino mo hono ‘ofefine ko Heleni:

Na’e fehu’i ange leva ‘e Heleni “Tamai, ‘oku ke totongi ho’o vahe hongofulu, ‘ikai koia?”

Tamai –“Io”

Heleni – “Koe ha ‘oku ‘ikai ke ke kole ai ki he ‘Otua ke tauhi ‘ene tala’ofa ‘aki hano se’e ‘a e fanga he’e ‘ke nau mavahe?”

‘I hono kouna ia ‘e he ngaahi lea ni, na’a na tu’ulutui leva ‘o lotu, ‘o ‘eke’i ‘a e tala’ofa ‘ia Malakai 3: 10, 11: “Mou ‘omi ‘a e ngaahi vahe hongofulu ‘o e me’a ki he tukunga koloa, koe’uh ‘ke ai ha me’akai ‘i hoku fale, pea mou ‘ahi’ahi ai au, ‘oku pehe ‘e Sihova ‘o e ngaahi kau tau. ...pea teu hanga ‘o ta’ofi ‘a e fanga he’e mei he ‘enau faka’auha ho’o ngoue, pea ko e vaine ‘i ho’o ngoue’anga ‘e ‘ikai ke nau ngangana ‘oku te’eki ai ke nau momoho...”

‘I he hili ange pe ‘ena lotu, na’a na vakai atu hange ha konga ‘ao ‘ae lolofa hifo ha fanga manupuna lanu ‘uli’uli tokolahi fau ki he ngoue’anga. Na’a nau ‘i he ngoue’anga ‘i ha ki’i taimi nounou, pea na’e ‘ikai ke toe ha ki’i he’e ‘i he taimi na’a nau mavahe ai.

‘Oku ‘i ai ‘a e hevani ‘o e ‘Otua ‘oku fonu ‘i he ngaahi tapuaki ma’a kinautolu ‘oku nau fengaue’aki fakataha mo IA. ‘I he uike ni, ‘i he ‘e tau lotu mo hu ki he ‘Otua ‘aki ‘e tau vahehongofulu mo ‘e tau ngaahi me’a’ofa angamaheni, ‘oku ‘iloa ko e Tala’ofa, ‘oku tau tuku kitautolu ki he tu’unga ke tau ‘eke’i ‘a e ngaahi tala’ofa.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau fakamalo atu ki ho’o ngaahi tala’ofa ‘o e ngaahi tapuaki fakalaumalie mo faka-e-sino. ‘Oku mau ‘eke’i ia ki he ‘emau mo’ui. To’o atu ‘a e loto veiveiu mo e ta’efaitotonu ‘e lava ke hoko ko e palopalema.

Blue-faced Honey Eater
Darwin, Australia

WEEK 46

FAKAHU MAI 'E HE MISIONA 'AE SIASI KI HE ME'A'OFA FEILAULAU FAKATA'U (MISIONA FAKA-MAMANILAH)

NOVEMA 13

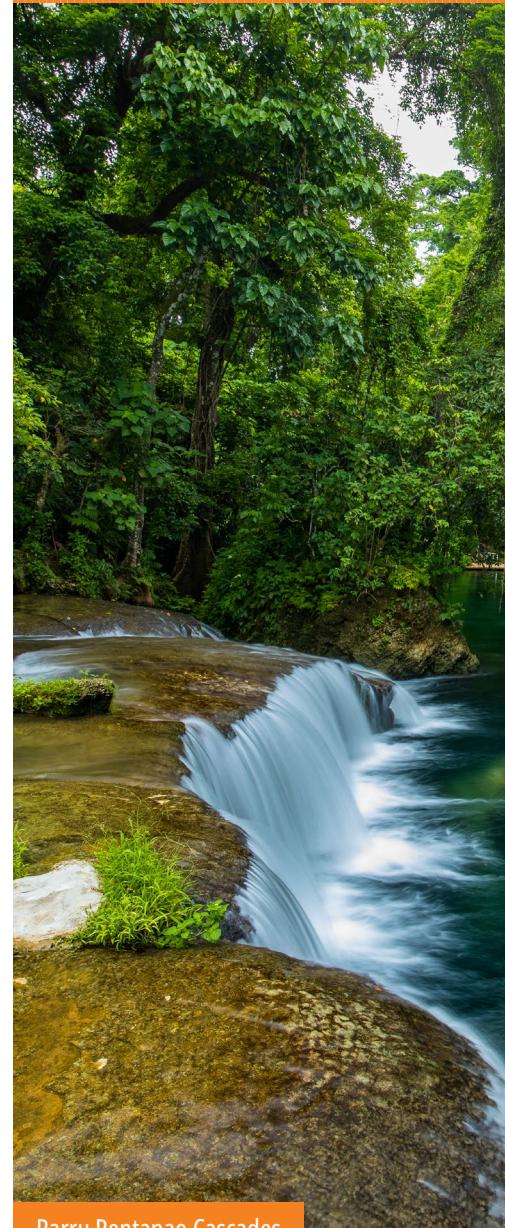
EFESO 5:1,2—KO IA KE FA'IFAITAKI 'AKIMOUTOLU KI HE 'OTUA, 'O TAAU MO E FĀNAU 'OFEINA; PEA 'AEVA I HE 'OFA, 'O HANGĒ KO E 'OFEINA 'AKITAUTOLU 'E KALAISSI, 'O NE FOAKI IA KOEUHI KO KITAUTOLU KO E HIFO MO E FEILAULAU KI HE 'OTUA KO E MEA NAMU KAKALA.

Ko e ha ha'o me'a te ke feilaulau'i ma 'ae nguae fakalotu ni?

Ko kinautolu 'a e paonia 'o e Misiona Fakamamani lahi ko e kau helo 'oku 'ikai 'asi ho nau hingoa 'i he ngaue 'a e 'Ahofitu. 'I mamani 'i he 'aho ni, 'oku lau ngeau 'o e ni'ihi pehe ni 'o e siasi 'oku nau hu atu ki he ngaahi feitu'u mo e kakai 'oku te'eki ke fai ha a'u ki ai ke kamata'i 'a e ngaahi fai'anga lotu 'a e Siasi 'Ahofitu Teuteu Atu Ki he Ha'ele 'Anga Ua. Lahi 'o e ngaahi feitu'u 'oku nau kamata nguae ai ko e ngaahi feitu'u pe na'e 'osi fai 'a e feinga nguae ki ai he kuohili ka na'e 'ikai ha ola lelei, ka na'e te'eki ai ke fakahoko 'e ha taha ki he kau paonia 'e 'ikai ke nau lava 'o fai 'a e nguae ni. 'I he ki'i senti si'isi'i na'a nau ma'u, na'a nau 'alu atu 'o nofo fakataha mo e kakai 'o nau fakahoko ai 'a e founiga mo e nguae 'a Kalaisi. Na'a nau feohi mo e kakai 'i he ngaahi founiga kehekehe: 'I he ngoue'anga laise, 'i he 'e nau va'inga soka mo e fanau, 'i he ngaahi kolo. Na'a nau fakaha 'a e manava'ofa mo nguae atu ki he 'e nau ngaahi fiema'u. Pea na'a nau 'ikuna'i 'a e falala 'a e kakai pea nau fakaafe'i kinautolu ke nau muimui kia Sisu. Na'e tukumo'ui kakato 'a e kau paonia 'i he kakai 'o hange pe ko ia na'e fakahoko 'e Sisu. Na'a nau feilaulau'i ho nau taimi mo e ivi ke nau mo'ui angavaivai mo 'ikai fakangalingali 'o nau takiekina ai 'a e kakai ke nau feohi 'i he 'ofa pea mo e 'Otua.

TAUTAPA: 'I he hisitolia, ko e Me'a'ofa Feilaulau Fakata'u na'e fa'a fai ia 'i he faka'osinga 'o e Uike Lotu, pea ko e faingamalie kia kitautolu ke fai ha feilaulau ki he nguae. Ko ia ai ke mou kataki 'o foaki 'i he nima mafola ki he me'a'ofa mahu'inga ko 'eni.

LOTU: 'E Sihova, fakamolemole ka ke tokoni'i kimautolu ke mau feilaulau'i ha ngaahi me'a 'oku 'ikai ke mau fu'u fiema'u mo foaki 'a hono mahu'inga fakapa'anga ki he Me'a'ofa Feilaulau Fakata'u.

Rarru Rentapao Cascades
Efate Island, Vanuatu

WEEK 47

FAI MA’U PE ‘OKU UI KE FAI MA’U PE

NOVEMA 20

TANGILAULAU ‘A SELEMAIA 3: 22-23—“KO E ME’A ‘I HE ‘ALO’OFA ‘A SIHOVA ‘OKU ‘IKAI TE TAU ‘AUHA, KOE’UHI ‘OKU ‘IKAI KE NGATA ‘ENE MANAVA’OFA. ‘OKU FO’OU IA ‘I HE PONGIPONGI KOTOAPE, ‘OKU LAHI HO’O ANGATONU.”

‘Oku tau lotu mo hu ki he ‘Otua ‘aki ‘e tau ngaahi me’ofo angamaheni ‘i he ‘e tau fakafeangai ki he ‘Ene tokanga hulutu’ a mo fai ma’u pe. Lolotonga ‘a e fou ‘i he ngaahi ‘ahi’ahi, mamahi, mo e fakahaea’i, ‘oku ngau mai ‘aki ‘e he palofita ko Selemaia ‘a e lea pulula fekau’aki mo e manava’ofa mo e meesi ‘a e ‘Otua. Na’a ne ma’u ‘a e fuakava ‘a e ‘Otua, ‘ene kelesi, lelei, ‘ofa, manava’ofa, mo e toe ngaahi me’ofo lahi ange. Kehe ange mei he ‘E ne lavame’o lahi, na’e ha mai ma’u pe ‘i he ‘aho kotoape ‘a e ‘Otua lolotonga ‘a e faingata’ia ‘a Selemaia. Na’e ‘ikai fiema’u ia ke fili ‘a Selemaia ki ha fu’u tapuaki lahi ta tu’o taha pe ko ha ngaahi mana faka’aho. Na’e tokonaki ‘e he ‘Otua fakatou’osi. Na’e fakafeangai leva ‘a e kakai ‘Isileli ki he ‘Otua ‘i he ‘ene “fai ma’u pe”, ‘aki ‘e nau felotoi ki he founiga ke fai pehe ma’u pe ‘e nau lotu mo e foaki.

‘Oku lipooti ‘ia Nomipa 28 mo e 29 fekau’aki mo e fai ma’u pe ‘e nau lotu mo e foaki ki he ‘Otua. Na’e fai ‘e ‘Isileli ‘a e lotu ‘i he ‘aho kotoape, uike kotoape, mahina kotoape pea mo ‘e nau ngaahi katoanga fakata’u kotoape. Felave’i mo ‘e nau ngaahi me’ofo, na’a nau ‘omi ‘a e “lami ‘e ua ta’u ‘e taha motu’ a, ta’e ‘i ai ha mele pe ‘ila, ko e me’ofo tutu ma’u pe.” Lolotonga ‘a e Katoanga ‘o e Tapanikale, na’a nau foaki ‘a e ngaahi me’ofo mavahe lahi taha, ka ‘oku lave’i tu’o valu ‘i he konga tohi, ko e taha ki he ‘aho kotoape ‘o e katoanga, ko e tanaki atu ki he ngaahi me’ofo tu’upau faka’aho (Nomipa 29: 12-38).

‘Oku fakaha mai kiate kitautolu ‘e he ngaahi sipinga ‘i ‘olunga ko e founiga lelei taha ke fai, ko e ‘ikai ke te hoko ko e tokotaha lotu pe lolotonga ‘a e uike Pekia, fa’ahita’u Kilisimasi, pe ko ha ngaahi Sapate mavahe. Ko ha ‘Otua ‘oku ha mai ta’emamotu ma’upe ‘oku ne ‘amanaki mai ki ha founiga tatau ‘o e hu mo e lotu ‘a ‘ene fanau. ‘E lava fefe ke tau ngaue’aki ‘a e fo’i mo’oni’i me’ofo ‘eni ki he ‘e tau founiga foaki. ‘Oku hoko ia ko e me’ofo fakafiefia ke tau kau atu ki he ngaahi me’ofo mavahe ke poupou’i ‘a e ngaahi poloseki mo e taumu’ a ngaue lelei. Kaikehe, ‘oku mahu’inga ko e ngaahi me’ofo mo e foaki tataaitaha ko ‘eni ko e tanaki atu pe ki he ngaahi me’ofo ‘oku fai ma’upe. Ke kamata ‘a e founiga ko ‘eni, ‘oku fiema’u ke te fakakaukau’i ki mu’ a ‘a e lahi, ‘a e peseti ‘o ‘ete pa’anga hu mai ‘e kopano ki he me’ofo angamaheni ma’upe.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau fakamalo atu ki ho’o tokanga hulutu’ a mo ta’emamotu. Ko ‘e mau fakafeangai, te mau fili ke hu mo lotu kiate KOE fai ma’u pe mo fakamavahe’i ‘a e peseti ‘o ‘e mau pa’anga hu mai ki he me’ofo angamaheni ma’upe. Tokoni’i mai ‘e mau tukupa.

Tadine Bay Lagoon
Maré Island, New Caledonia

WEEK 48

'OUA NA'A KE PULE'I PE . . . FAKATUPU HA KOLOA

NOVEMA 27

TEUTALONOME 8: 18—"KA KE MANATU KOE KIA SIHOVA KO HO 'OTUA : HE KO IA 'OKU NE FOAKI KIATE KOE 'A E MAFAI KE MA'U 'A E KOLOA, KOE'UHI KE NE FAKAMA'U 'E NE FUAKAVA 'A IA NA'A NE FUAKAVA AI KI HO'O NGAahi TAMAI, 'O HANGE KO IA HE 'AHO NI."

'Oku tau lotu mo hu ki he 'Otua 'aki 'e tau ngaahi koloa koe'uhu 'oku foaki 'a e ivi ke fakatupu koloa. Ko e talanoa fakatataa 'o e Taleniti 'oku tala 'a e talanoa 'o e kau tamaio'eiki 'e toko tolu na'a nau ma'u ha konga 'o e konga fonua 'a ho nau 'Eiki pea mo 'e nau lipooti fekau'aki mo e founiga 'e nau ngae na'e fai ke fakatupu ha koloa lahi ange. Ko e me'a 'eni na'e faitatau ai 'a e kau tamaio'eiki ni: Na'a nau faitotonu hono fakafoki ki ho nau 'Eiki 'a ia na'e 'a'ana. Ko e 'uluaki ongo ua, na'a na fai 'a e me'a 'o tanaki atu. Na'a na fakatupu koloa 'aki 'a e me'a na'a na ma'u, pea na'e fakapale'i ki naua ki he me'a na'a na fai. 'I he tala'ofa 'a e 'Otua 'o e "mafeia ke fakatupu koloa" ki he kotoa 'o 'ene kau tamaio'eiki, ko e me'apango ia na'e 'ikai ke fai ia 'e he tamaio'eiki fika tolu pea 'ikai ai ke ne ma'u 'a e pale mei he 'ene 'Eiki.

Koe'uhu ko e kakai tui kitautolu, 'oku tau taliui ki he ngaahi me'a kuo tau ma'u mai, mo ia 'e lava ke tau fakatupu. Na'e tohi 'e Ellen G. White 'a e ngaahi lea ko 'eni: "'I he 'e tau tala 'oku tau tui kia Kalaisi, 'oku tau tukupa kitautolu ki he kotoa 'o e me'a te tau malava ke hoko ko e kau ngae ma 'a e 'Eiki, pea ke tau fakatupulekina 'a e ivi malava kotoape ki he tumutumu 'o e haohaoa taha, ke lava ke fakahoko 'a e lelei taha 'o e me'a 'oku tau malava. – Christ's Object Lessons, p. 330. Ko e tupulekina 'i he ngaahi tapa kotoape 'o e mo'ui mo e kau atu ki he fakatupu 'o e ngaahi koloa ko e ngae faka-'Otua. Ko e ngafa ko 'eni 'oku fiema'u 'a e lotolahia, malohi, kataki lahi, mo e mapule'i kita. Ko ha fononga faingata'a ki 'oluga faka'aho. Kaikehe, 'oku 'ikai fiema'u ke lotofo'i ha taha pe li tauveli. Kuo fai 'e he 'Otua ha tala'ofa tu'uma'u: ko e malava ke fakatupu koloa.

Ko e fo'i mo'oni 'o e fai "'a e lelei lahi taha" ko e fakaafe ke toe vakai'i 'e tau foaki. 'I he 'aho ni, fakafou atu 'i he 'e tau foaki faitotonu, 'oku tau hoko ko e ma'u'anga tapuaki. 'i he uike ni, 'i he 'e tau lotu mo hu 'aki 'e tau vahe hongofulu mo e ngaahi me'a'ofa angamaheni ma'u pe, 'oku 'iloa ko e Tala'ofa, tuku ke tau vakai'i mo lotu ki ha founiga te tau hoko ai ko ha tapuaki lahi ange 'aki 'a e tupulekina 'e tau koloa ki he lahi taha 'e malava.

LOTU: 'E Sihova, 'oku mau fakafeta'i kiate koe ho'o falala mo faka'inas'i'aki kimautolu ho'o koloa. 'I he 'e mau hoa ngae mo Koe, 'oku mau loto'aki ke fakatupu 'e mau koloa pea ke mau hoko ko e ngaahi me'angae lahi ange 'o ho'o ngaahi tapuaki ki he fa'ahinga 'o e tangata.

Stay up to date with the

GOD FIRST MONTHLY E-NEWSLETTER

Subscribe to the monthly email newsletter to receive the latest Stewardship news from around the world. To subscribe, send a blank email with the subject “SUBSCRIBE” to gcstewardship@gc.adventist.org

✓ RESOURCES

✓ TESTIMONIES

✓ OFFERTORY VIDEOS

STEWARDSHIP.AVENTIST.ORG/NEWSLETTER

f/GCSTEWARDSHIPMINISTRIES

GOD FIRST
ADVENTIST STEWARDSHIP MINISTRIES

TISEMA

HE KO E NGAahi TALAOFA KOTOA PĒ 'AE
'OTUA'OKU "IO" PE'IATE IA, PEA "EMENI"
'IATE IA, KI HE ONGOONGOLELEI'OE 'OTUA
'IATE KIMAUTOLU. (2 KOLINITO 1:20)

WEEK 49

TOKOTAHĀ TOKONAKI MAKEHE

TISEMA 4

SAAME 145: 15—“OKU HANGA ‘A E NGAALI MATA KOTOAPE
KIATE KOE; PEA ‘OKU KE FOAKI ‘E NAU ME’AKAI ‘I HE
FEITU’ULA’A TOTONU.”

‘Oku tau lotu mo hu ki he ‘Otua ‘aki ‘e tau ngaahi koloa koe’uh ‘oku ne fa’ā tokonaki ki he ‘e tau ngaahi fiema’u neongo ‘oku te’eki ke hokosia hono fiema’u. ‘I ha misi, na’ē fakaha ‘e he ‘Otua kia Felo ‘a e ta’u ‘e 7 ‘o e honge lahi ‘e hoko ki ‘isipite. Kaikehe, ki mu’ā pea hoko mai ‘a e fakatamaki ni, na’ā NE tokonaki ha ta’u ‘e 7 matu’aki mahu. ‘I he malumalum ‘o e taki lelei ‘a Sosefa, na’ā nau lava ke fakahaofi mo tanaki ‘a e ngaahi me’atokoni na’ē hulu pea nau mateuteu fe’unga ai ki he fakatamaki. Na’ē tokonaki ‘a e ‘Otua ‘oku te’eki ke hokosia ‘a e fiema’u. Na’ē fakamatala ‘a Sosefa ki hono fanga tokoua fekau’aki mo e ‘Otua ‘i he ‘ene tokonaki ki mu’ā ke hoko mai. “Pea na’ē fekau au ‘e he ‘Otua ke mu’omu’ā ‘iate kimoutolu ke fakamo’ui ho mou hako ‘i mamani, ke fakahaofi ho’o mou mo’ui, ‘i he fakamo’ui lahi” (Senesi 45: 7). Ko ‘e tau ngaahi fiema’u mo e ngaahi me’ā fakafokifa ‘o e ‘aho ni ‘oku hala’ataa ke ne faka’ohovale’i ‘a e ‘Otua pe ‘e uesia ai.

Lolotonga ‘a e mahaki faka’auha Covid-19, na’ē fakamo’oni ai ha ki’i famili ki he tokonaki ‘a e ‘Otua ‘oku te’eki ke hokosia ‘a e ngaahi fiema’u. Koe’uh ‘na’ā nau nofo ‘i ha fonua muli, na’ē fiema’u ‘a e uaifi ke fakafo’ou ‘ene ngofua ngaue. Ko e ngaue ne fai ki ai na’ē loloaange ia ‘i he me’ā na’ā nau ‘amanaki ‘e hoko. Hili ha ngaahi mahina ‘e nau tatali, na’ē ‘osi ‘a e taimi ‘o ‘ene ngofua ngaue, pea pau ai ke ngata ‘e ne ngaue. Ko e patiseti ‘a e famili na’ē ‘ikai ke toe palanisi. Na’ā nau fakakaukau pe he kamata, ‘e ma’u ‘a e ngofua ngaue ‘i ha ngaahi ‘aho si’i pe. Ka na’ē ‘ikai. Ko e me’ā fakafo, na’ē fe’unga mo e mahina ‘e 7 malie pe ki mu’ā pea mole ‘ene ngaue, ko e uike ia na’ē lahi ‘a e tapuni ‘a e ngaahi ngaue’anga mo hono tukuange ‘o e kau ngaue, ‘o fakatupunga ‘a e lekooti lahi taha ‘o e tokolah ‘o e kau ta’ema’u ngaue, ka ko e mana ‘e ne kei ma’u ‘e ne ngaue. Na’ē malava henri ‘e he famili ke fakatahataha’i mo fakaivia ‘e nau seniti ki ha me’ā fakafokifa ka na’ē te’eki ke ‘ilo’i ‘a e pole ‘oku ‘amanaki ke nau fehangahangai mo ia. Na’ā nau vakai’i ma’u pe ‘a e tu’unga na’ē ‘i ai ‘a e tohi kole fakaloloa ngaue. Na’ē fai atu ‘a e taimi tatali mei he mahina ‘e 3, ki he mahina ‘e 4, ki he mahina ‘e 5 pea faai atu pe ‘o a’u ki he mahina ‘e 9. Ko ha fo’i taimi tesmo’oni ‘eni. Lolotonga ‘a e fo’i taimi tolotoloi ko ‘eni, na’ā nau kei ma’anu pe mei he pa’anga talifaki ki ha fakatamaki. Ke toe tonu ange, ko e ngaue ‘eni ‘a e ‘Otua ‘a ia ‘oku ne tokonaki ki mu’ā ia pea toki hoko mai ‘a e fiema’u.

‘I he uike ni, ‘i he ‘e tau lotu mo hu ‘aki ‘e tau vahe hongofulu mo e ngaahi me’ā ofa angamaheni ma’upe, ‘oku ‘iloa ko e Tala’ofa, tuku mu’ā ke tau fakaha ‘e tau hounga’ia kiate ia ‘oku ne fai ‘a e tokonaki he kuo ‘osi ‘i ai pe ‘e ne solova’anga ki he ngaahi faingata’ā ‘oku te’eki ke hoko mai.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau hu mo lotu koe’uh ‘oku ‘ikai ngata pe ho’o ‘afio’i ‘a e kaha’u, ka kuo ke ‘osi teuteu ‘a e hala kiate kimautolu. Ko KOE ‘a ho mau Tokonaki Makehe.

Frangipani Plumeria
Tahiti

WEEK 50

LOTO FIE FOAKI LOLOTONGA ‘OE FE’AMOKAKI

TISEMA 11

2 KILINITO 8: 2—“KOE’UHI NA’E TUPULEKINA ‘E NAU FIEFIA ‘I HE ‘AHI’AHI LAHI ‘I HE ME’A FAKAMAMAHİ, PEA TUPULEKINA ‘O LAHI ‘E NAU FOAKI KAE LOLOTONGA ‘E NAU MASIVA LAHI.”

Lolotonga ‘a e faingata’a, ‘oku tau kei hu pe mo lotu ki ho tau ‘Otua ‘aki ‘e tau ki’i koloa fakangatangata, koe’uhi ko e kelesi ia ‘a e ‘Otua. ‘I he taimi ‘o e ‘Apositolo ko Paula ko e kau memipa ‘o e ngaahi siasi ‘o Masitonua na’a nau fehangahangai mo e ‘ahi’ahi faingata’a ‘i he natula ‘o e me’āfaka’anga. Na’e si’isi’i ‘a e koloa ka ko ‘e nau foaki na’e fakamatala’i ‘e Paula ko e foaki lahi. Fakataha mo e ni’ihī kehe, na’a nau kau fakataha ‘i he fiefia ‘i he fevahevahē’aki mo e kau atu ki he ngaue ‘a e ‘Otua, na’e ‘ikai ke fakangatangata ‘e he ‘e nau masiva ‘ango’ango. Ko e me’āofa ia ‘a e ‘Otua kia kinautolu.

Na’e tala ‘a e talanoa motu’āfekau’aki mo e fiefia ‘o e foaki lolotonga ‘a e taimi ‘o e masiva. Na’e kole ‘e ha faifekau ‘o ha ki’i siasi fakakolo ki he memipa ‘o e siasi ke nau ‘omi ha me’āofa makehe ki he houa lotu ‘o e ‘aho Kilisimasi. Ko e me’āofa te nau foaki, ‘e ‘ave ia ma ‘a e ngaahi famili masiva ‘o e siasi. Na’e ‘i ai ‘a e ki’i famili masiva na’e ue’i kinautolu ‘e he kole ko ‘eni ‘o nau fakakaukau ke nau fai ‘a e feilaulau ke nau kau atu ki he foaki ko ‘eni. Na’a nau kai pe ‘a e me’ātokoni ma’ama’ā ‘ikai ha fu’u fakamole mo ‘ikai toe ‘ai ha’ā nau me’āofa kilisimasi ma’ā kinautolu pe. ‘I he ‘aho Kilisimasi, na’a nau lau ‘a e seniti na’a nau fakahaoi pea nau ‘ave ia ki he siasi ‘o li ‘i he kato me’āofa. Na’a nau foki fiefia leva ki ‘api, mo nau fiefia na’a nau kau atu ki he fo’i ngaue ko ‘eni. ‘I he efiafi ko ia, na’e lea ‘a efafangu ho mau matapa, pea na’e ‘omi ‘e he faifekau ‘a e sila ma ‘a e famili. Na’e ki’i lahi si’i pe ‘a e seniti na’e ‘omai ‘i he seniti na’a nau foaki ‘i he efiafi ko ia.

Tatau ai pe, pe ko e ha ‘e tau tu’unga fakapa’anga te tau kei a’usia pe ‘a e fiefia ‘o e foaki. ‘Oku malava ‘eni he ‘oku ‘ikai ke hanga ‘e he ‘Otua ‘o tuku mai ha fa’ahinga tu’unga fakapa’anga kae toki tali, ka ‘oku lava ke foaki ‘a e taha kotoa “mei he mafai ‘o ho nau loto, ‘o lahi hake ‘i he ‘e nau fa’āfai” (2 Kolinito 8: 3). ‘I he ‘ene tokonaki fakalangi, ‘oku fakaafe’i ‘e he ‘Otua ‘a ‘ene fanau ke nau foaki ‘o fakatatau ki he ‘e nau pa’anga hu mai. Ko ‘ete kau ‘oku ‘ikai fakangatangata ia ki ha fa’ahinga lahi ‘o e koloa. ‘I he uike ni ‘i he ‘e tau hu mo lotu ‘aki ‘e tau vahe hongofulu mo e me’āofa angamaheni ma’u pe, ‘oku ‘iloa ko e Tala’ofa, ‘e ‘ahi’ahi ‘e he tokotaha kotoa ‘a e fiefia ‘o e foaki.

LOTU: ‘E Sihova, ‘i ho’o kelesi ta’efakangatangata, ‘oku ‘ikai t eke ta’e toka’i ‘ae me’ā ‘oku mau ‘omi kiate koe. ‘Oku mau fakamalo atu ki he faingamalie fiefia ke mau kau atu ki ho’o ngaue.

WEEK 51

‘OKU NE FAKAIVIA ‘AE SAIENITI FAKAPO

TISEMA 18

1 SAMUEL 17: 37—“KO SIHOVA ‘A IA NA’A NE FAKAMO’UI AU MEI HE PESIPESI ‘O E LAIONE, MO E PESIPESI ‘O E PEA, TE NE FAKAMO’UI AU MEI HE NIMA ‘O E FILISITIA NI. PEA NA’E PEHE ‘E SAULA KIA TEVITA. ‘ALU, PEA KE ‘IATE KOE ‘A SIHOVA.”

‘Oku tau lotu mo hu ki he ‘Otua ‘aki ‘e tau koloa koe’uh i he ‘ikai ke toe ‘i ai ha taha ‘e tatau mo ia ke fakaivia kitautolu ke tau fehangahangai mo e ngaahi pole ‘o e mo’ui. Na’e ‘alu atu ‘a Saula mo ‘ene kau tau ke tau’i ‘a e kau Filisitia. Kuo manga mai ‘a e kau Filisitia ia ki he kau’afonua ‘o ‘Isileli. Pea ‘i he mala’etau ‘a Kolaiate, na’e hanga atu ‘a e kau tau ‘a Saula mo e fakakaukau ‘oku nau fehangahangai ke tau mo e saianiti. Ko e pole ko ‘eni na’e ‘ikai ke nau ‘amanaki ki ai. ‘I he hili atu ‘a e ‘uluaki ‘aho, ‘uluaki uike, ‘uluaki mahina, na’e kei tu’u kaivi pe ‘a Kolaiate hono fakahoha’asi mo fakailifia’i ‘a e kau ‘Isileli. Ka ko Tevita, ‘a e ki’i tamasi’i si’i mei Petelihema, na’a ne ‘ilo’i ko Sihova te ne fakahaofi mei he ngaahi pole tu’ukaivi pehe ni. ‘I hono fakaivia ia ‘e he ‘Otua, ‘e ‘iloa ia he hisitolia ko e tama fakapo saianiti.

‘O hange pe ko Tevita, na’e ‘i ai ‘a e ki’i tamasi’i na’a ne lava’i ‘a e ngaahi pole ‘o e ne mo’ui. Na’a ne tupu hake mo ‘e ne faka’anaua ke hoko ko e tokotaha malanga ka na’a ne fefau’uh i pe a mo lea ‘elelo u’u. Ko e faingata’ia ni na’e fanau’i pe mo ia, pea ko hono ngaue atu ‘aki ‘a e ngaahi foun ga ke toe fakalelei’i ‘aki, na’e ‘ikai pe ke ‘i ai hano ‘aonga. Na’e tolona fuoloa ‘i ha ngaahi ta’u ‘a e faingata’ia ni. Ko e pole ni na’e ha’u mei loto, ‘ope atu ia ‘i he angamaheni, mo tu’ukaivi. Ka ‘i hono fakaivia ‘e he ‘Otua, na’e fakamo’ui hono le’o maumau pea ne mo’ui’aki ‘ene faka’anaua ki he ‘ene mo’ui.

‘Oku tau ‘ilo kotoape ‘a e foun ga manakoa ki he mo’ui fiefia: ‘Oku ‘ave ‘e he matu’ a ‘e nau fanau ki he ako, ako malohi ‘a e fanau pea lava ‘e nau sivi, ma’u ‘a e ngaue vahe lelei, ma’u mo e hoa, pea mo’ui fuoloa mo nonga. Ko e me’apango ko e mo’oni ‘o e mo’ui ‘oku tonounou ke fakatatau mo e haohaoa ‘oku tau faka’amu ki ai. Kuo hoko ‘a e ngaahi faingata’ia ta’e’amanekina ko ho tau kaunga fononga he mo’ui ni. Ka ‘i he ‘Otua, ‘e lava ke tau lau ‘e tau ngaahi ikuna, ‘a e ngaahi ikuna ta’e’amanekina ‘o fakatatau ki he lulafua ‘a e fa’ahinga ‘o e tangata. Kuo ‘ikai ke fe’unga nai ‘a e ngaahi ‘uhinga ni ke tau lotu mo hu ki he ‘Otua ‘aki ‘e tau ngaahi koloa lelei taha? ‘I he uike ni, ‘i he ‘e tau lotu mo hu ‘aki ‘etau vahe hongofulu mo e ngaahi me’o’fa angamaheni ma’upe, ‘oku ‘iloa ko e Tala’ofa, tuku mu’u ke tau fakamanatu’i ‘a e ngaahi fakalelei lahi ‘a e ‘Otua.

LOTU: ‘E Sihova, ‘oku mau fakamalo atu ki ho’o ngaahi ngaue fakahaofi kuo ke fakahoko ‘i he ‘e mau ngaahi mo’ui. Ko ho’o ikuna mo e tokoni ‘oku ne ‘ai ke ‘oua toe ‘i ai ha mau le’o. ‘Oku mau fakamo’oni ki ai ‘aki ‘emau fakatapui kimautolu mo ‘e mau lelei taha ma ‘AU.

Saltwater Crocodile
Kakadu National Park

WEEK 52

LOTO FIEFIA KI HE PEPEE FAKATU'I

TISEMA 25

MATIU 2: 2—“OKU ‘I FE IA ‘A IA KUO ‘ALO’I KO E TU’I ‘O E KAKAI SIU? HE KUO MAU MAMATA ‘I HE POTU HAHAKE KI HONO FETU’U, PEA KUO MAU HA’U KE HU KIATE IA.”

‘Oku tau lotu mo hu ki he ‘Otua ‘aki ‘e tau ngaahi koloa koe’uh i ko e pepee fakatu’i ko Sisu, na’e ‘alo’i ia ‘i mamani. Ko e manakoa ‘o e ngaahi pepee fakatu’i ‘oku ne lakasi pea mahulu atu ‘i he ngaahi kuonga. Ko e fekumi ki he hingoa “Archie,” ko e pepee fakatu’i na’e fanau’i ki he famili Mountbatten-Windsor ‘i he 2019, te ne ‘omai ‘a e ola ‘e laui miliona. Ko e fanau’i ‘o ha pepee fakatu’i ‘oku ne fa’a fakatupu ha mumuhu he mitiaa, pea fie’ilo ‘a e kakai ki he ngaahi fakaikiiki kotoape ‘i he ‘e nau fie’ilo mo e ‘e nau malie’ia. Na’e pehe ‘e nau sio ki hono fetu’u, na’e tukuange ‘e he kau maki ‘e toko 3 ‘a e me’ā kotoa mo e tokotaha kotoa pea nau kamata ‘a e fononga ongosia, taimi loloa, mo fakatu’utamaki ‘o laka atu ‘i ho nau kau’āfonua. ‘I he ‘e nau a’u ki Selusalema, na’a nau fakahā ‘a e taumu’ā ‘o ‘e nau fononga: Ko ‘e mau ‘i hen i ke hu ki he Tu’i, na’e fanau’i ko e Siu. Ko e fakamatala ‘oku mau ma’u fekau’aki mo e to’onga hu ko ‘eni ‘oku fe’unga ke fai hano fakatokanga’i.

‘Oku ke ‘ilo ha hiva kilisimasi na’e hiva ‘e he kau maki kia pepee Sisu? ‘Oku ke ‘ilo ‘a e lotu na’a nau fai ki he Tu’i na’e toki fanau’i? ‘Oku ke manatu’i nai ‘a e ngaahi lea na’e fakahoko ‘e Sosefa mo Mele kiate kinautolu lolotonga ‘e nau ‘a’ahi? Pe ko ha ngaahi suvenia na’a nau foki mo ia ki ‘api? ‘Oku ‘ikai ha konga ‘i he kospeli te tau ma’u ai ‘a e ngaahi fakamatala ni. Ko e ‘ikai ke ‘asi ‘a e ngaahi me’ā ni ‘oku ta’ēamanekina mo ngali mahu’inga! Ko e tokanga na’e ‘i he potu kehe ia. “Pea ‘i he ‘e nau hu ki he fale, na’a nau mamata ki he tamasi’i na’e ‘i he ‘ene fa’e ko Mele, mo nau fakatomape’ē ‘o hu kiate IA : pea kuo nau vete ‘e nau koloa, na’a nau ‘atu kiate ia ‘a e ngaahi me’āofa : ko e koula, mo e laipeno, mo e mula” (Matiu 2: 11). Na’a nau fakalangilangi’i ‘a e pepee fakatu’i ‘aki ‘e nau foaki ‘a e ngaahi me’āofa kiate ia.

Ko e katoanga’i ‘o e ‘alo’i ‘o Sisu ‘oku kei hoko pe ia ko e me’ā lahi ‘i he ngaahi fonua lahi pea ki he kau kalisitiane tokolah i. He ‘ikai toe kehe ‘a e ta’u ni ia. Ko e fanongo ki he ngaahi hiva kilisimasi, ma’u ‘a e ngaahi me’ātokoni lelei, tapuaki’i ‘akita utolu mo e ni’ih i kehe ‘aki ‘a e ngaahi me’āofa, kau atu ki he ngaahi houa lotu fakamafana, ‘oku nau fakamatala’i ‘a e kiisimasi ki he tokolah i ‘o kitautolu. ‘I he uike ni, ‘i he ‘e tau lotu mo hu ‘aki ‘e tau vahe hongofulu mo e me’āofa angamaheni ma’upe, ‘oku ‘iloa ko e Tala’ofa, tuku ke tau manatu’i ‘a e foun ga hu ‘a e kau Maki ki he pepee fakatu’i: ko ‘e nau foaki ‘e nau ngaahi koloa.

LOTU: ‘E Sihova, ‘i he ‘e mau talanoa, hiva, mo e fakakaukau atu ki he ‘alo’i ‘o Sisu, tokoni mai kiate kinautolu ke foaki ho mau taimi mo e ivi ke kumi kiate KOE mo ngaue’aki ‘e mau koloa ke fakalangilangi’i ‘a KOE ko e Tu’i.

Victoria Crowned Pigeon
Papua New Guinea

WEEK 53

LOTU MO E HU KAKATO

TISEMA 31

LOMA 12: 1—"KO 'ENI 'E KAINGA, 'OKU OU KOLE AI KIATE KIMOUTOLU, KO E ME'A 'I HE NGAahi 'ALO'OFa ONGONGOFUA 'A E 'OTUA, KE MOU 'ATU HO MOU SINO KO E FEILAULAU MO'UI, MO MA'ONI'ONI, MO LELEI KI HE 'OTUA, 'A IA KO E NGAUE 'OKU TAAU MO KIMOUTOLU KE FAI."

'Oku tau lotu mo hu ki he 'Otua 'aki 'e tau vahehongofulu mo e ngaahi me'a'ofa koe'uhu 'oku ne fakaha 'e tau faka'anaua ke foaki ho tau kotoa ma'a na. 'I he ngaahi tohi 'a Paula ki he kaunga tui 'i Loma, na'a ne fakamatala fakaikiiki ai, ko e fakamo'ui 'ia Sisu 'oku 'ataa ia ki he tokotaha kotoa 'i he tui. Pea ne hoko atu 'o lave ki he 'e tau fakafeangai 'oku fe'unga mo e meesi 'a e 'Otua: "ke 'atu ho mou sino ko e feilaulau mo'ui." Na'e pekia 'a Kalaisi ma'a kitautolu. Ko 'e tau fakahounga leva, ko e 'ave kakato 'e tau mo'ui ma'a na. 'Oku tau lotu mo hu ki he 'Otua 'aki 'e tau ma'u 'a e ngaahi ma'unga kelesi mo foaki 'a e vahe hongofulu mo e ngaahi me'a'ofa, ka ko e lotu moe hu mo'oni 'oku 'ikai ngata pe he matafale 'o e falelotu, ka 'oku kamata ia mei ai. Ko e ngaahi folofola ko 'eni 'a Sisu 'oku fiema'u 'e tau tokanga: "'Oku mou foaki ki he 'Otua 'a e vahe hongofulu 'i he mini mo e pekanmo e ngaahi 'akau iiki kotoape, ka 'oku mou ta'etokanga ki he fakamaau mo e 'ofa ki he 'Otua : na'e totonu ke fai 'eni, kae 'oua na'a li'aki 'ena" (Luke 11: 42). Ko e vahe hongofulu mo e me'a'ofa, neongo 'oku na fu'u mahu'inga, ka ko e ki'i konga pe ia 'e taha 'o e mo'ui 'a e tokotaha lotu. Ko e konga pe ia 'o e to'onga mo'ui 'o e foaki kita ki he 'Otua mo e ni'ihi kehe.

'Oku hanga 'e Teli mei Hongo Kongo 'o 'omi 'a e fakatataa 'o e mo'ui koe me'a'ofa ki he 'Otua. 'I he valungofulu tupu, na'e 'osi fou atu ia he hala ki he 'ene taumu'a fisifisimu'a ke hoko ko e 'enisinia. Na'e ma'u hono faka'ilonga 'i he 'Enisinia Faka'elekitolonika mei he 'apiako ko e Hatfield Polytechnic, 'i Pilitania, pea toki fili ia ki mui 'e he Pule'anga Hongo Kongo ke fakaloloto 'ene 'ilo 'i he tekinolosia 'oku toe mahulu hake mo makehe, pea ko e tokosi'i pe 'oku nau 'ilo ki ai. Neongo 'ene lavame'a, na'e fakatokanga'i 'e Teli 'oku 'i ai 'a e me'a 'i he 'ene mo'ui 'oku to hala. Na'a ne 'ilo 'a e konga to hala ko 'eni 'i he 'ene fe'iloaki mo Sisu pea papitaiso ai 'i Tisema 1988. Hili ha mahina 'e 7 mei ai, na'a ne foaki kakato 'ene mo'ui ki he ngaue 'a e 'Eiki. Na'a ne si'aki 'a 'ene taumu'a fisifisimu'a ka e hu ia ki he 'apiako Tohi Tapu 'o ako Tohi Talpu. Na'a ne fai 'a e lea ko 'eni: "'Oku 'ikai ha me'a 'i he lalo la'a ni 'e mahu'inga hake ka ko hono 'ilo'i 'o Sisu pea ma'u 'a e mo'ui ta'engata." 'Oku 'ilo ia ko Teli Faka'evangelio. Ko Toketa Teli Tsui 'oku lolotonga ngaue ia ko e palesiteni 'o e Taiwan Adventist College.

'The uike ni, 'i he 'e tau lotu mo hu 'aki 'e tau vahe hongofulu mo e ngaahi me'a'ofa angamaheni ma'upe, 'oku 'iloa ko e Tala'ofa, tuku mu'a ke hoko 'e tau foaki ke fakahaa'i 'e tau foaki kakato ki he 'Otua.

LOTU: 'E Sihova, ko kimautolu mo e me'a kotoape 'oku mau ma'u 'oku 'a'au ia. 'Oku mau lotu ke ke tataki mu'a kimautolu ke mau a'usia ha tukunga ma'olunga ange 'o 'e mau foaki 'i he 'e mau laka atu ki he ta'u fo'ou.

Tane Mahuta Kauri
New Zealand

ABOUT THE AUTHOR

PASTOR ERIC JEAN-BRUNO ANIEL BARBE

Pastor Aniel Barbe has served as an associate director of the Stewardship Ministries Department of the Seventh-day Adventist world church since July 2018. He was born in Mauritius, an island situated in the southwest region of the Indian Ocean. Previously, he served as the Stewardship Ministries director of the Indian Ocean Union and the Southern Africa-Indian Ocean Division (SID).

His parents, Roger, a former alcoholic, and Therèse, joined the Adventist Church when he was still a little boy. He sensed God's calling to serve as a pastor at a very young age. Through God's leading and provision, he studied theology at Institut Adventiste du Salève, France. Later, he completed an MA in Religion with Andrews University at Babcock Extension Campus, Nigeria. His passion for studying the human mind led him to do a BA in Psychology/Education with the University of South Africa.

During his 26 years of pastoral service, Aniel was mainly involved in church pastoral work, administrative responsibilities, and departmental assignments. His primary passion is for pastoral work in the local church, which he considers the greatest school for ministry. He was enriched by the ten years he spent with the Youth Ministries department in his local conference and the Indian Ocean Union. He served as the executive secretary and president of his home conference and as president of the Indian Ocean Union.

He has been married to Micheline, his partner in life and service, for the past 24 years. They are the happy parents of Adam, the miracle of their lives.

Pastor Eric Jean-Bruno Aniel Barbe
Associate Director, Stewardship Ministries
General Conference of Seventh-day Adventists

READINGS INDEX

SANUALI

Week 01	2 Sanuali.....	'Oku Tonu Ke Ne Mu'omu'a.....	14
Week 02	9 Sanuali.....	Fakafo'ou Kakato	15
Week 03	16 Sanuali	Malu'i 'E Ha Ivi Fakamisiteli	16
Week 04	23 Sanuali	Ngaahi Fakahinohino Ki He Mo'ui.....	17
Week 05	30 Sanuali	Koe Totongi 'Oe Mo'ui	18

FEPUELI

Week 06	6 Fepueli.....	Fakamalo'ia 'Ae Tokotaha Fale'i Mataotao	20
Week 07	13 Fepueli	Kau Fakaofonga 'Oe 'Ofa Moe Manava'ofa.....	21
Week 08	20 Fepueli	'Oku Ne Fakalahi Ha Me'a Pē 'Oku Ne Ma'u.....	22
Week 09	27 Fepueli	Ko E Founga Faitatau Mo Falala'anga 'Ae 'Otua	23

MA'ASI

Week 10	6 Ma'asi	Koe Waldensians 'O Onopooni.....	25
Week 11	13 Ma'asi	Letio Fakamamani Lahi 'Ae Siasi 'Ahofitu	26
Week 12	20 Ma'asi	Koe Faka'uli Ta'e Hā Mai	27
Week 13	27 Ma'asi	Ko E Tokotaha Oku Tokonaki Ta'e Fakangatangata	28

'EPELELI

Week 14	3 'Epeleli	'Oku Ma'on'i'oni Kia Sihova.....	32
Week 15	10 'Epeleli	Vahevahe 'Ae Oongoongolelei 'Ae 'Otua	33
Week 16	17 'Epeleli	'Ofa 'Oku 'Ikai Hano Fakangatangata	34
Week 17	24 'Epeleli	Koe Fakakolekole 'Ae 'Eiki (Pule).....	37

ME

Week 18	1 Me	Fa'ifa'itaki Ki Ha 'Otua Maau	39
Week 19	8 Me	Tokoni Ki He Fakatamaki Moe Honge (Adra)	40
Week 20	15 Me	'Oku Ne Fakaivia!.....	41
Week 21	22 Me	Fakahā 'Oe Faka'ika'i Kita (Ta'e Siokita)	42
Week 22	29 Me	Tokonaki Ma'ae Taha Kotoape.....	43

SUNE

Week 23	5 Sune.....	Malu'i Mei Ngaue Kākā 'A Papilone.....	47
Week 24	12 Sune.....	Tokanga Ki He 'Amanaki Tukunga Hala.....	48
Week 25	19 Sune.....	Ko E Palani Fai Fakamo'ui Na'e 'Ikai Toki Fakakaukau'i	49
Week 26	26 Sune.....	Ko E Feitu'u Malu Taha.....	50

READINGS INDEX

SIULAI

Week 27	3 Siulai.....Fakavave'i 'Ene Ha'u	53
Week 28	10 Siulai.....Fakatangi Mavahe (World Mission Budget Offering).....	54
Week 29	17 Siulai.....Mo'ui 'I He Me'a 'Oku Toe	55
Week 30	24 Siulai.....Ko E Fakapulipuli 'Oe Foaki Fiefia.....	56
Week 31	31 Siulai.....Tokoni'i 'Ae Misiona Faka-Lukufua	57

'AOKOSI

Week 32	7 'Aokosi.....Kohai 'E Foaki 'O Lahi Ange 'I He 'Otua?	59
Week 33	14 'Aokosi.....Fakahaofi Fakafou 'I He Koloa Kuo Tanaki	60
Week 34	21 'Aokosi.....'Oku Lea Le'o Lahi 'Ae Me'a'ofa.....	61
Week 35	28 'Aokosi.....Ko E Taimi 'O E Fakaakeake Fakalaumalie	62

SEPITEMA

Week 36	4 Sepitema.....'Oku Fiema'u Pe 'Ae Falala	65
Week 37	11 Sepitema.....Kole Mavahe (Unusual Opportunities)	66
Week 38	18 Sepitema.....Ko E To'onga 'Oe Foaki Ta'efilifilimanako	67
Week 39	25 Sepitema.....Fakatupulekina 'Ae Melino.....	68

'OKATOPA

Week 40	2 'Okatopa .....Ke Mou Fua	70
Week 41	9 'Okatopa .....'Ofa Ki He Ta'ahine Ta'ane	71
Week 42	16 'Okatopa .....Feitu'u Pe 'E Taha....'Otua Pe 'E Taha	72
Week 43	23 'Okatopa .....Hounga'ia 'I He Ngaahi Tapuaki Faka-Laumalie	73
Week 44	30 'Okatopa .....Ma'ae Taha Kotoa .....Mei He Me'a Kotoa	74

NOVEMA

Week 45	6 Novema .....'Eke'i 'Ene Ngaahi Tala'ofa	76
Week 46	13 Novema.....Fakahu mai 'e he Misiona 'ae Siasi ki he Me'a'ofa Feilaulau Fakata'u	77
Week 47	20 Novema.....Fai Ma'u Pe 'Oku Ui Ke Fai Ma'u Pe.....	78
Week 48	27 Novema.....'Oua Na'a ke Pule'i Pe...Fakatupu ha Koloa	79

TISEMA

Week 49	4 Tisema .....Tokotaha Tokonaki Makehe	82
Week 50	11 Tisema.....Loto Fie Foaki Lolotonga 'Oe Fe'amokaki.....	83
Week 51	18 Tisema.....'Oku Ne Fakaivia 'Ae Saieniti Fakapo	84
Week 52	25 Tisema.....Loto Fiefia ki he Pepee Fakatu'i.....	85
Week 53	31 Tisema.....Lotu mo e Hu Kakato	86

**SIGNS
PUBLISHING®**

Established 1885

Review & Herald®

PUBLISHING ASSOCIATION

